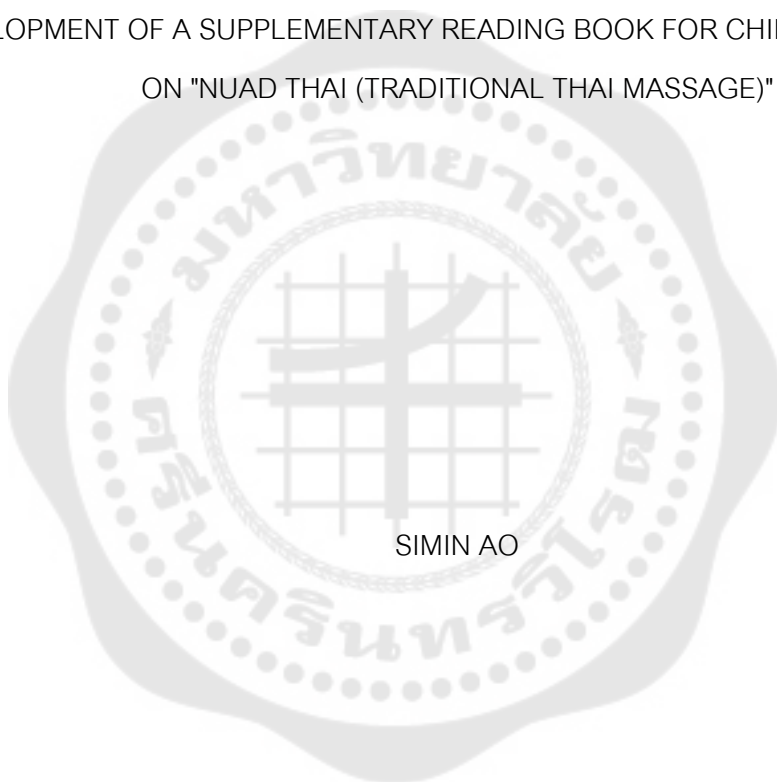

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง "นวดไทย"

DEVELOPMENT OF A SUPPLEMENTARY READING BOOK FOR CHINESE STUDENTS
ON "NUAD THAI (TRADITIONAL THAI MASSAGE)"

SIMIN AO

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2567

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง "นวดไทย"

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPMENT OF A SUPPLEMENTARY READING BOOK FOR CHINESE STUDENTS
ON "NUAD THAI (TRADITIONAL THAI MASSAGE)"

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(Thai)

Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

2024

Copyright of Srinakharinwirot University

ปรินุญญานินพนธ์
 เรื่อง
 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง "นวนดไทย"
 ของ
 SIMIN AO

ใต้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ันับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
 ปรินุญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปรินุญญานินพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาราการ)

..... ประธาน
 (รองศาสตราจารย์ ดร.เปรม สอนสมุทร)

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิอร พรอำไพสกุล)

ชื่อเรื่อง	การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง "นวดไทย"
ผู้วิจัย	SIMIN AO
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภค มหาวรรการ

ปฏิญานพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้เรื่องนวดไทย สร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวจีนในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบการทดลองกับกลุ่มเดียวเท่านั้น (One-Shot Case Study) และกำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Implement) จำนวน 9 คนเป็นนักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 สาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยเดียนฉือ มหาวิทยาลัยยูนนาน (Dianchi College of Yunnan University) เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” จำนวน 8 บท ได้แก่ บทที่ 1 นวดไทย มรดกโลก บทที่ 2 นวดไทยกับสมุนไพรไทย บทที่ 3 นวดไทยในประเทศไทย บทที่ 4 นวดไทยในต่างประเทศ บทที่ 5 นวดไทยแบบการทอเกี่ยวเชิงสุขภาพ บทที่ 6 เรียนนวดไทยที่วัดโพธิ์ บทที่ 7 นวดด้วยตนเอง และบทที่ 8 ทอเกี่ยวพิพิธภัณฑสถานนวดไทย แบบฝึกหัดระหว่างเรียน จำนวน 80 ข้อ แบบฝึกหัดหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับนักศึกษาชาวจีน ผลการศึกษาพบว่า องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับเรื่องนวดไทยมีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ ด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับนวดไทย ด้านความรู้เกี่ยวกับจุดเด่นและลักษณะของนวดไทย ด้านสภาพของนวดไทยในสังคมปัจจุบัน และด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับสถานที่ที่ศึกษาเรื่องนวดไทย หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” จำนวน 8 บท มีค่าประสิทธิภาพ $E1/E2=80/79.44$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $E1/E2=75/75$ และกลุ่มเป้าหมายพึงพอใจต่อการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยรวม 4.72 อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” มีประโยชน์ต่อนักศึกษาชาวจีน คือ ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องนวดไทยที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เมื่อ พ.ศ. 2562 และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง

คำสำคัญ : หนังสืออ่านเพิ่มเติม, นวดไทย, การเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ, นักศึกษาชาวจีน

Title	DEVELOPMENT OF A SUPPLEMENTARY READING BOOK FOR CHINESE STUDENTS ON "NUAD THAI (TRADITIONAL THAI MASSAGE)"
Author	SIMIN AO
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2024
Thesis Advisor	Assistant Professor Supak Mahavarakorn , Supak Mahavarakorn

This thesis aims to analyze the knowledge about Nuad Thai (Traditional Thai Massage), to create and evaluate the effectiveness of a supplementary reading book for Chinese students on "*Nuad Thai (Traditional Thai Massage)*", and to study the satisfaction of Chinese students with the book. The researcher employed a one-shot case study research design and selected a target group of 9 people, who were second-year undergraduate Chinese students in the second semester, majoring in Thai, Faculty of Foreign Languages, Dianchi College of Yunnan University. The research instruments used in this study consisted of a supplementary reading book for Chinese students on "*Nuad Thai*" with 8 chapters: Chapter 1 Nuad Thai: World Heritage, Chapter 2 Nuad Thai and Thai Herbal Medicine, Chapter 3 Nuad Thai in Thailand, Chapter 4 Nuad Thai Abroad, Chapter 5 Nuad Thai and Health Tourism, Chapter 6 Learning Nuad Thai at Wat Pho, Chapter 7 Self-Massage, and Chapter 8 Visiting the Nuad Thai Museum; 80 in-class exercises; 40 post-lesson exercises; and a satisfaction questionnaire for Chinese students. The results of the study found that the body of knowledge about Nuad Thai comprises four aspects: basic knowledge related to Nuad Thai; knowledge of the characteristics and identity of Nuad Thai; the current condition of Nuad Thai in society; and basic knowledge about places where Nuad Thai is studied. The supplementary reading book for Chinese students on "Nuad Thai", consisting of 8 chapters, had an effectiveness score of $E1/E2 = 80/79.44$, which is higher than the specified criterion of $E1/E2 = 75/75$, and the target group reported an average satisfaction score of 4.72, which is at the highest level. This indicates that the supplementary reading book for Chinese students on "*Nuad Thai*" is beneficial to Chinese students, as it helps enhance their understanding of Nuad Thai, which was registered as an Intangible Cultural Heritage of Humanity by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization in 2019, and enables the knowledge gained to be practically applied.

Keyword : Supplementary reading book, Nuad Thai (Traditional Thai Massage), Thai as a foreign language, Chinese Students

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภัคมหาราทร ท่านคอยดูแล อบรม สั่งสอนความรู้อย่างมีจิตเมตตา ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ ท่านสละเวลาตรวจงานวิจัย ให้คำแนะนำและคำปรึกษาต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ทำวิจัยอย่างราบรื่น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิกร พรอำไพสกุล ท่านเป็นอาจารย์ที่มีเมตตา พาไปทัศนศึกษานอกห้องเรียนหลายที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และให้โอกาสปฏิบัติสอนทั้งออนไลน์และห้องเรียน ทำให้ได้พัฒนาทักษะการสอน และได้ประสบการณ์ที่มีประโยชน์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เปรม สอนสมุทร ที่สละเวลามาเป็นประธานคณะกรรมการการสอบปากเปล่า ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ ช่วยให้ปริญญานิพนธ์ได้ปรับปรุงแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประสบความสำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ผกาศรี เย็นบุตร รองศาสตราจารย์ แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย และรองศาสตราจารย์ Qiujia Wang ช่วยตรวจสอบและให้คำแนะนำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยให้มีคุณภาพและมีความสมบูรณ์มากขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร รองศาสตราจารย์ พงษ์ศักดิ์ ศุภเศรษฐศิริ ที่มอบทุนสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อนรุ่น 64 ที่ให้ความช่วยเหลือ แบ่งปันประสบการณ์ต่าง ๆ และให้กำลังใจตลอด ขอขอบคุณรุ่นพี่รุ่น 63 ให้คำแนะนำในการเขียนปริญญานิพนธ์และให้กำลังใจในการเรียนเสมอ ขอขอบคุณพี่ Xidan พี่ Wenwei และพี่ Lin ให้คำแนะนำเรื่องการทดลองเครื่องมือวิจัย รวมทั้งบรรดาเพื่อน ๆ รุ่นพี่ และรุ่นน้องที่ได้กล่าวนามได้ทั้งหมด

สุดท้าย ผู้วิจัยต้องถือโอกาสนี้ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว ซึ่งให้ความรัก สนับสนุน และให้กำลังใจสม่ำเสมอ ขอขอบคุณคุณแม่หาเงินอย่างลำบากเพื่อสนับสนุนการศึกษาและการดำรงชีวิตในประเทศไทย ขอขอบคุณน้องชายที่คอยดูแลที่บ้านได้เป็นอย่างดี และขอบคุณเพื่อสนิททุกท่านที่สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดเวลา ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนที่ต่างประเทศอย่างสบายใจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
บทที่ 2 การวิเคราะห์ห้องคีความรู้เรื่องนวดไทย.....	8
1. การนวดไทย	8
1.1 การขึ้นทะเบียนนวดไทยเป็นมรดกโลก	8
1.2 แหล่งเรียนรู้เรื่องนวดไทยในวัดโพธิ์	11
1.3 นวดไทยแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	15
2. การวิเคราะห์ห้องคีความรู้เรื่องนวดไทย.....	18
2.1 เรื่องนวดไทยในหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีน	18
2.2 การเรียนนวดไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์)	22
2.3 ความรู้เรื่องนวดไทยที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์นวดไทย.....	27

บทที่ 3 การวิเคราะห์ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษา ชาวจีน เรื่อง “นิวดไทย”	48
1. การออกแบบและสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	48
1.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน	48
1.2 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	51
2. การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่ม ทดลอง (Try-Out)	58
2.1 การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ	58
2.2 การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจาก กลุ่มทดลอง (Try- Out)	72
3. การวิเคราะห์ผลการประเมินประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากกลุ่มเป้าหมาย (Implement)	78
3.1 การวิเคราะห์คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหา ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	81
3.2 การวิเคราะห์คะแนนการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาค่า ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)	85
บทที่ 4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาชาวจีนในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับ นักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นิวดไทย”	88
1. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มทดลอง (Try-Out) ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม	88
2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย (Implement) ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม	99
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
สรุปผลการวิจัย	112
อภิปรายผลการวิจัย	119
ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	124

ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก	130
ภาคผนวก ข	135
ภาคผนวก ค	138
บรรณานุกรม	141
ประวัติผู้เขียน.....	143

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 องค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนวดไทย วัดโพธิ์ หรือวัฒนธรรมไทยภายในย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2563 – 2567)	49
ตาราง 2 โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย”	52
ตาราง 3 ตัวอย่างแบบฝึกหัดหลังเรียนคู่ขนานกับแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	57
ตาราง 4 คะแนนประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	59
ตาราง 5 คะแนนประเมินความสอดคล้องของแบบฝึกหัดกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	68
ตาราง 6 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out).....	73
ตาราง 7 คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มทดลอง (Try-Out)	74
ตาราง 8 คะแนนการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (Try-Out).....	76
ตาราง 9 ระยะเวลาทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย (Implement).....	79
ตาราง 10 คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (Implement).....	82
ตาราง 11 คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)	85
ตาราง 12 ความพึงพอใจการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ของกลุ่มทดลอง (Try-Out).....	89
ตาราง 13 ความพึงพอใจการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ของกลุ่มเป้าหมาย (Implement).....	100

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 การประกาศนวดไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจาก UNESCO	2
ภาพประกอบ 2 พิพิธภัณฑสถานนวดไทย.....	3
ภาพประกอบ 3 จารึกวัดโพธิ์.....	13
ภาพประกอบ 4 ฤาษีตัดตน.....	14
ภาพประกอบ 5 ศาลานวด	15
ภาพประกอบ 6 ครูผู้สอนนวดให้ดู	23
ภาพประกอบ 7 บรรยายภาคห้องเรียน.....	23
ภาพประกอบ 8 ใบประกาศนียบัตร	27
ภาพประกอบ 9 ที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานนวดไทย	28
ภาพประกอบ 10 พระบรมครูชีวกโกมารภัจจ์.....	30
ภาพประกอบ 11 รากฐาน ความเชื่อทางวัฒนธรรมการนวดไทย.....	32
ภาพประกอบ 12 คลิปวิดีโอที่กล่าวเรื่อง “การนวดไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ”	33
ภาพประกอบ 13 หุ่นเส้นประธานสิบ	35
ภาพประกอบ 14 ตำราโรคนิทานคำฉันท์ 11	36
ภาพประกอบ 15 จารึกตำรายาวัตราชโอรสาราม.....	36
ภาพประกอบ 16 สมุดไทยดำแสดงภาพและโคลงฤาษีตัดตน	37
ภาพประกอบ 17 ศิลาจารึกคัมภีร์แผนนวดวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์))	37
ภาพประกอบ 18 คัมภีร์แผนนวดเล่ม 1 และเล่ม 2 ในตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวง	38
ภาพประกอบ 19 คัมภีร์แผนนวดฉบับวัดสุวรรณาราม	38
ภาพประกอบ 20 รัชกาลที่ 9 เสด็จพระราชดำเนินวัดโพธิ์	40

ภาพประกอบ 21 แผนที่จัดแสดงวิชาการนวดไทยในทั่วโลก.....	42
ภาพประกอบ 22 ตู้ลิ้นชัก.....	43
ภาพประกอบ 23 พิพิธภัณฑสถานไทย.....	44
ภาพประกอบ 24 ยาสมุนไพร	46
ภาพประกอบ 25 ตัวอย่างแบบฝึกหัดระหว่างเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก.....	56
ภาพประกอบ 26 ตัวอย่างการแก้ไขเนื้อหา (การปรับเปลี่ยนชื่อของบทอ่านเสริม)	63
ภาพประกอบ 27 ตัวอย่างการแก้ไขภาพประกอบ (การเปลี่ยนภาพ)	64
ภาพประกอบ 28 ตัวอย่างการแก้ไขด้านภาพประกอบ (การปรับภาพ).....	64
ภาพประกอบ 29 ตัวอย่างแสดงการปรับเปลี่ยนรูปแบบแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	70
ภาพประกอบ 30 ตัวอย่างที่แสดงการเพิ่มภาพประกอบ	77
ภาพประกอบ 31 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	112
ภาพประกอบ 32 คะแนนเฉลี่ยรายบทของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)	115
ภาพประกอบ 33 คะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)	116
ภาพประกอบ 34 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มทดลอง (Try-Out)	116
ภาพประกอบ 35 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย (Implement).....	118

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การนวดไทยเป็นความรู้สำคัญทางด้านสุขภาพของคนไทย เห็นได้จาก “นวดไทย” ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น “มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งชาติ” เมื่อปี พ.ศ. 2554 ประเภท การแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน โดยเป็นวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ไทย ได้รับความนิยมนิยมระดับชาติ มีหลักฐานด้านประวัติ และมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2559a, น. 2)

พ.ศ. 2562 องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNESCO Intangible Cultural Heritage: ICH รับรองและขึ้นทะเบียน “นวดไทย” เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ (Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity) เนื่องจากนวดไทยถือเป็นส่วนหนึ่งของศิลปะ วิทยาศาสตร์ และ วัฒนธรรมด้านการดูแลสุขภาพแบบดั้งเดิมของประเทศไทย ผู้ปฏิบัติไม่ใช้ยาแต่ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อปรับความสมดุลของร่างกาย พลังงาน และโครงสร้างร่างกายของผู้ป่วย และรักษาโรคที่เกิดขึ้นจาก “เส้น” ซึ่งคือเส้นเอ็นที่มีอยู่ทั่วร่างกายและทำหน้าที่เชื่อมต่อกล้ามเนื้อกับกระดูก นวดไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม และธาตุไฟในร่างกายมีความสมดุล โดยหมอนวดใช้มือ ศอก เข่า และเท้าลดอาการตึงเครียดในเส้น พร้อมใช้ลูกประคบสมุนไพรลดอาการอักเสบ ปัจจุบัน นวดไทยแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก คือ การนวดเพื่อการรักษาและการนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพ นวดไทยเกิดขึ้นจากการดูแลตนเองของชาวบ้านในสังคมเกษตรในอดีต เมื่อเกิดอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อจากการทำนาจะไปหาหมอนวดในหมู่บ้าน เมื่อเวลาผ่านไป ประสพการณ์เหล่านี้ได้พัฒนาเป็นความรู้ที่เป็นระบบ และปัจจุบันนวดไทยได้กลายเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ (UNESCO Intangible Cultural Heritage, 2019)

ภาพประกอบ 1 การประกาศนวดไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจาก UNESCO

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2566

วัดโพธิ์เป็นสถานที่รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการนวดไทยสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดให้รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการนวดไทยจารึกไว้ที่วัดโพธิ์สำหรับ ประชาชนศึกษาด้วยตนเอง และให้หล่อรูปปั้นฤๅษีดัดตนเพื่อให้ประชาชน ฝึกทำตามท่าทางให้สุขภาพแข็งแรง วัดโพธิ์จึงเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของประเทศไทย ที่บรรจุองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย โดยเฉพาะการนวดไทยที่สมบูรณ์ ในสมัยรัชกาลที่ 9 จึงมีคำปรารภว่า “วัดโพธิ์เป็นแหล่งรวมตำราแพทย์แผนโบราณอยู่แล้ว เหตุใดจึงไม่จัดให้มี โรงเรียนสอนการแพทย์แผนโบราณในวิชาเวชกรรม เกษัชกรรม ผดุงครรภ์ และหัตถเวช ” (พระเทพวชิราจารย์ และ นิเวศน์ บวรกุลวัฒน์, 2565, น. 68) ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดโรงเรียนแพทย์แผน โบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) และบรรจุหลักสูตรสอนวิชาหัตถเวชหรือการนวดไทย การนวดไทย ตำรับวัดโพธิ์จึงเป็นต้นตำรับการนวดของประเทศไทย

การนวดไทยขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก มีคุณค่าต่อสังคมไทยและทั่วโลก มีชื่อเสียงและ ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวมาก ซึ่งเห็นได้จากรายงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2565) กล่าวว่า การนวดไทยเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากจากนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ เนื่องจากวัดโพธิ์มีจารึกฤๅษีดัดตนสำหรับการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการนวดไทย มีโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) มีพิพิธภัณฑ์นวดไทยในวัดโพธิ์ ซึ่งมีรูปแบบ การนำเสนอนิทรรศการทั้งภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเห็นภาพรวมของ

การนวดไทยในสังคมไทย เกิดความสนใจในการศึกษาองค์ความรู้ด้านการนวดไทยพร้อมได้รับความสนุกสนานด้วย (MGR ONLINE, 2565) พิพิธภัณฑสถานไทยจึงมีบทบาทด้านการท่องเที่ยวและด้านการเผยแพร่ความรู้การนวดไทย ให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องการนวดไทยมากขึ้น

ภาพประกอบ 2 พิพิธภัณฑสถานไทย

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566

การนวดไทยเป็นภูมิปัญญาของคนไทยที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ มีจุดประสงค์เพื่อช่วยผ่อนคลายความเครียด บรรเทาอาการเจ็บป่วยหรือบำบัดรักษาโรคเมื่อข้อต่อติดขัด เช่น ไหล่ติด เข้าขัด เป็นต้น การนวดจะช่วยบรรเทาอาการหรือบำบัดเยียวยาจนอาการดีขึ้น เกิดผลดีต่อสุขภาพของผู้รับการนวด แต่หมอนวดต้องมีความสามารถและประสบการณ์มากเพียงพอ รายการ**มหัศจรรย์วัดโพธิ์ ตอน ศาลารายหน้าพระมหาเจดีย์สี่รัชกาล** (Thai PBS, 2563) อธิบายว่า การนวดไทยช่วยผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ทำให้บรรเทาหรือรักษาอาการปวดเมื่อย เสริมภูมิคุ้มกันโรคของร่างกายจนมีสุขภาพแข็งแรง การนวดไทยจึงช่วยผ่อนคลายร่างกาย จิตใจ และบรรเทาอาการปวดเมื่อยจนรักษาโรคได้

การนวดไทยเป็นวัฒนธรรมของประเทศไทยที่มีชื่อเสียง นักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยจะได้เรียนเรื่องการนวดไทยจากการเรียนวัฒนธรรม ดังปรากฏเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทยของประเทศไทย **泰语阅读教程 2** หรือ **วิชาการอ่านภาษาไทย เล่ม 2** บทที่ 3 “**นวดแผนไทย ศาสตร์โบราณในโลกสมัยใหม่**” ในบทนี้ได้กล่าวถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับ

การนวดไทย ได้แก่ ประวัติความเป็นมา การใช้ทฤษฎีเส้นประธานสิบในการนวด วิธีการนวดและประโยชน์ ประเภทการนวดไทย และการนวดไทยได้รับความนิยมจนกลายเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งของประเทศไทย ดังเนื้อความว่า

นวดแผนไทย ศาสตร์ประจำชาติอายุเก่าแก่หลายร้อยปีกำลังกลับมาได้รับความนิยมน้อยยิ่งใหญ่นี้ ทั้งในหมู่คนไทยและชาวต่างชาติ เห็นได้จาก ร้านนวดแผนไทยและสปาที่มีบริการการนวดแผนไทยเกิดขึ้นจำนวนมากทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวหรือย่านธุรกิจ รวมทั้งตามโรงแรมหรูหรือศูนย์การค้าแม้แต่ตามตรอกซอกซอยจะสามารถสังเกตเห็นป้าย “บริการนวดแผนไทย” ได้ไม่ยาก

(Yang Shaoquan และ Ren Zhiyuan, 2020, น. 33 - 37)

การนวดไทยมีการใช้สมุนไพรเป็นลักษณะเฉพาะตัว มีสรรพคุณช่วยรักษาอาการเจ็บป่วย เช่นลูกประคบใช้ผ้าห่อสมุนไพรเป็นรูปกลมและนึ่งให้ร้อนแล้วใช้ประคบบริเวณที่เกิดอาการเจ็บป่วยเพื่อบรรเทาอาการหรือผ่อนคลายร่างกาย และน้ำมันที่ทำจากสมุนไพรใช้สำหรับแก้อาการปวดเมื่อยและทำให้อาการเจ็บป่วยดีขึ้น ในหนังสือวิชาการอ่านภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 4 “สมุนไพรไทย...ภูมิปัญญาไทยที่ควรสืบทอด” นักศึกษาชาวจีนเคยเรียนรู้ประโยชน์จากการใช้สมุนไพร ดังเนื้อความว่า

จะเห็นได้ว่า การใช้ยาสมุนไพรจะสามารถช่วยรักษาโรคและอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ ได้หลายอย่าง เพราะการพึ่งพาแพทย์พื้นบ้านนั้นยังมีความสำคัญต่อคนไทยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในชนบทที่ห่างไกลจากสถานบริการของรัฐ การรักษาตนเองจะมีข้อดีที่เป็นการรักษาอาการบาดเจ็บเบื้องต้นก่อนที่จะกำเริบมากขึ้น และยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายด้วย แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับโรคที่สามารถวินิจฉัยและสามารถรักษาตนเองในเบื้องต้นได้เท่านั้น

(Yang Shaoquan และ Ren Zhiyuan, 2020, น. 49 - 64)

หนังสือเรียนภาษาไทยของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการนวดไทย แต่เนื้อหาจำกัด และเน้นประวัติของการนวดไทยเป็นหลัก นักศึกษาชาวจีนยังไม่สามารถเห็นภาพการนวดไทยในสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีความแตกต่างจากหนังสือเรียนที่เคยเรียนมา เนื่องจากการนวดไทยมีการปรับตัวเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของคนในสมัยใหม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” เพื่อเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาชาวจีนจากเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องนวดไทย ซึ่งเป็นมรดกภูมิปัญญาของคนไทย และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้เรื่องนวดไทย
2. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย”
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวจีนในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย”

ความสำคัญของการวิจัย

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องนวดไทย ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เมื่อ พ.ศ. 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

1. งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นการทดลองแบบ One Shot Case Study (ประสาธน์ เจริญเฉลิม, 2560, น. 120) คือ การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ซึ่งเป็นนักศึกษาชาวจีน สาขาวิชาเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 วิทยาลัยเดียนฉือมหาวิทยาลัยยูนนาน (Yunnan University Dianchi College) จำนวน 9 คน ซึ่งยินดีเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้

2. ผู้วิจัยเก็บ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล “นวดไทย” จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และลงพื้นที่พินิจภณนวดไทย วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร หรือ วัดโพธิ์ ณ กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ พ.ศ. 2565 - พ.ศ. 2567

3. ผู้วิจัยสรุปและคัดเลือกข้อมูลที่ได้รับ แล้วจัดเรียงลำดับหัวข้อหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ตามความสำคัญของนวดไทย จุดเด่นของนวดไทย นวดไทยในสังคมปัจจุบัน จนถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความรู้เรื่องนวดไทย จำนวน 8 บท ดังนี้

บทที่ 1 นวดไทย มรดกโลก

บทที่ 2 นวดไทยกับสมุนไพรไทย

บทที่ 3 นวดไทยในประเทศไทย

บทที่ 4 นวดไทยในต่างประเทศ

บทที่ 5 นวดไทยแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

บทที่ 6 เรียนนวดไทยที่วัดโพธิ์

บทที่ 7 นวดด้วยตนเอง

บทที่ 8 ท่องเที่ยวพินิจภณนวดไทย

4. ผู้วิจัยออกแบบเนื้อหาและแบบฝึกหัดของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” เนื้อหาในแต่ละบทประกอบด้วย ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์การเรียนรู้ บทอ่านหลัก คำศัพท์น่ารู้ บทอ่านเสริม ภาพประกอบ แบบฝึกหัดระหว่างเรียน บรรณานุกรม สารบัญภาพประกอบ แบบฝึกหัดหลังเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใบเฉลยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และใบเฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. ผู้วิจัยหาคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” จากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มทดลอง (Try-Out)

6. ผู้วิจัยหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ที่ทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

7. ผู้วิจัยหาความพึงพอใจจากกลุ่มทดลอง (Try-Out) และกลุ่มเป้าหมาย (Implement) ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” โดยให้นักศึกษาชาวจีน ทำแบบประเมินความพึงพอใจและสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน

8. ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการหาคุณภาพและประสิทธิภาพ รายงานผลวิเคราะห์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และการใช้ข้อมูลเชิงตัวเลข

9. ผู้วิจัยวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มทดลองและกลุ่มเป้าหมาย และรายงานผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และการใช้ข้อมูลเชิงตัวเลข

10. ผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

บทที่ 2

การวิเคราะห์องค์ความรู้เรื่องนวดไทย

นวดไทยเป็นภูมิปัญญาของคนไทยที่นำมาใช้ในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นศาสตร์ที่มีคุณค่าด้านสุขภาพ จึงได้รับความนิยมทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เรื่องนวดไทยสำหรับชาวต่างชาติ บทนี้จึงแบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. การนวดไทย
2. การวิเคราะห์องค์ความรู้เรื่องนวดไทย

1. การนวดไทย

การนวดไทยเป็นภูมิปัญญาของคนไทยที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง ผู้วิจัยศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์องค์ความรู้เรื่องนวดไทย โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การขึ้นทะเบียนนวดไทยเป็นมรดกโลก แหล่งเรียนรู้เรื่องนวดไทยในวัดโพธิ์ และการนวดไทยในสังคมปัจจุบัน

1.1 การขึ้นทะเบียนนวดไทยเป็นมรดกโลก

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 9 (โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2537, น. 177) อธิบายว่า “การนวดเป็นวิธีการหนึ่งที่น่ามาช่วยในการบำบัดรักษาโรค ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีมาแต่โบราณ และปัจจุบันนี้ยังใช้ประโยชน์ได้ดีเช่นกัน การนวดมีผลทำให้ผู้ป่วยรู้สึกสบายขึ้น กล้ามเนื้อส่วนที่ตึงหรือเกร็งอยู่หย่อนตัวลง ขณะเดียวกัน การไหลเวียนของเลือดและน้ำเหลือง ตรงที่ถูกละเลาะจะดีขึ้น เป็นเหตุให้การบวมในบริเวณนั้นลดลง ทำให้การระบายของเสียออกได้เร็วยิ่งขึ้น” การนวดจึงเป็นวิธีหนึ่งในการดูแลสุขภาพที่ช่วยให้มีสุขภาพที่ดี และเป็นวิธีการรักษาโรคโดยไม่ต้องใช้ยา การนวดไทยจึงเป็นองค์ความรู้ที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ เพื่อบำบัดรักษาโรค และดูแลสุขภาพ

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (2563, น. 19) กล่าวว่า การนวดไทยเป็นศาสตร์และศิลป์ที่เป็นแบบไทย ๆ เน้นวิธีการกดจุด ดึง การใช้สมุนไพร และการใช้ความร้อนและความเย็นบนร่างกายเพื่อช่วยให้โลหิตและลมไหลเวียนตามปกติ การนวดไทยจึงเป็นวิธีการป้องกันและการบำบัดโรคด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลายร่างกาย ส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ และช่วยรักษาโรค

เนื่องจากการนวดไทยเป็นวัฒนธรรมด้านสุขภาพที่มีคุณค่าของสังคมไทย เป็นศาสตร์ที่คนไทยใช้เพื่อบำบัดรักษาโรคหรือทำให้สุขภาพแข็งแรง จึงเป็นวิถีชีวิตอย่างหนึ่งของคนไทย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (2565) กล่าวว่า การนวดไทยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การนวดแบบราชสำนักและการนวดแบบเชลยศักดิ์ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2554 อยู่ในประเภทการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 และ อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ค.ศ. 2003 (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2559b) กล่าวถึงมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมว่า “ความรู้ การแสดงออก การประเพณีปฏิบัติ หรือทักษะ ทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน” มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้เป็นสิ่งที่สัมผัสและเห็นกายภาพได้ และมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ คือสิ่งที่ไม่เป็นวัตถุและสัมผัสโดยตรงไม่ได้ แต่ใช้ความรู้ความคิดเพื่อเกิดประโยชน์ต่อคนในสังคม (ภคมน นาถเสวี, 2563) การนวดไทยเป็นแนวคิด เป็นความรู้ของคนไทยในด้านสุขภาพ จึงเป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศไทย

พ.ศ. 2559 กระทรวงวัฒนธรรมศึกษาข้อมูลเพื่อดำเนินการเสนอ “นวดไทย” เป็นรายการตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ในการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 2 / 2559 มีมติให้ดำเนินการตาม**พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559** ต่อมา พ.ศ. 2560 คณะรัฐมนตรีให้อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นตัวแทนของประเทศไทยลงนามในเอกสารนวดไทย เพื่อเสนอ “นวดไทย” ต่อบริษัทการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2563, น. 7)

กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเสนอ “นวดไทย” ให้องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติพิจารณาในรอบปี พ.ศ. 2562 และ “นวดไทย” ได้ขึ้นทะเบียนเป็น “มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ” ดังที่สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2562) รายงานว่า

เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ครั้งที่ 14 (14 th session of the Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) ณ เมืองโบโกตา ประเทศโคลอมเบีย ได้มีมติประกาศขึ้นทะเบียน “นวดไทย (Nuad Thai, Traditional Thai Massage)” ซึ่งเป็นศาสตร์การนวดไทยแบบโบราณ เป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ (Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity) ตามข้อเสนอประเทศไทย ซึ่งการเสนอครั้งนี้เป็นความร่วมมือระหว่างกรมการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม และสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

นวดไทยเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติและได้รับการอนุรักษ์ไม่ให้สูญหายในอนาคต จำเป็นต้องจดทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ตามที่ UNESCO Intangible Cultural Heritage (2019) เผยแพร่ในเว็บไซต์ ดังนี้

ประการที่ 1 “นวดไทย” เป็นความรู้ ทักษะที่แสดงออกผ่านบุคคล ซึ่งเกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชนเกษตรกรรม พัฒนาเป็นศาสตร์และศิลป์ด้านการดูแลสุขภาพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง สมดุล และบำบัดอาการเจ็บปวดที่เกิดจากลมในเส้นเอ็นติดขัด

ประการที่ 2 “นวดไทย” เป็นภูมิปัญญาทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย การขึ้นทะเบียนช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของคนไทยในการนวดไทย เนื่องจากคนไทยเป็นเจ้าของ และกระตุ้นให้ชาวบ้านรักษาองค์ความรู้และสร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่เข้าร่วมรักษาและช่วยสืบทอดองค์ความรู้การนวดไทย ในขณะเดียวกัน ภาครัฐออกนโยบายเพื่อส่งเสริมการนวดไทยและสนับสนุนผู้ประกอบการวิชาชีพนวดไทยให้มีโอกาสทำงานทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โรงพยาบาลให้บริการนวดไทยสำหรับคนไทยและชาวต่างชาติ และให้สอนนวดไทยแก่ชาวต่างชาติ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้การนวดไทย

ประการที่ 3 ประเทศไทยมีมาตรการปกป้องและอนุรักษ์องค์ความรู้การนวดไทย ทั้งทางด้านการศึกษาและเศรษฐกิจ กล่าวคือ ความรู้ที่เกี่ยวกับการนวดไทยได้บันทึกไว้ที่วัดโพธิ์ โดยมีจารึกเกี่ยวกับการนวดไทยอย่างสมบูรณ์ และเปิดให้ประชาชนเรียนด้วยตนเองได้ รัฐบาลพัฒนาความรู้การนวดไทยด้วยการวิจัย พัฒนาบุคคลที่มีความรู้ให้เข้าร่วมอนุรักษ์การนวดไทย และให้การนวดไทยสร้างอาชีพให้กับคนไทย เพื่อสืบทอดความรู้การนวดไทยและสร้างรายได้กับประเทศไทย

ประการที่ 4 กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกและ 72 องค์การ ประชุมเพื่อสนับสนุนให้ “นวดไทย” มีชื่อเสียงทั้งในประเทศไทยและทั่วโลกเมื่อปี พ.ศ. 2555 ต่อมา กรมส่งเสริมวัฒนธรรมพิจารณาเสนอรายการ “นวดไทย” ให้องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติเมื่อปี พ.ศ. 2559

ประการที่ 5 การนวดไทยมีความสำคัญต่อประเทศไทย ดังที่ได้รับการขึ้น ทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาแห่งชาติ และจัดอยู่ในประเภทการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ พื้นบ้านเมื่อ พ.ศ. 2554 แสดงให้เห็นว่า การนวดไทยเป็นความรู้ที่สืบทอดจากบรรพบุรุษในด้านการ ดูแลสุขภาพ และพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของการแพทย์แผนโบราณ โดยการสั่งสมความรู้ใน การประพฤติปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน และการนวดไทยมีเอกลักษณ์ไทย คือ มีพิธีไหว้ครู เพื่อให้ ผู้นวดมีจริยธรรม ได้แก่ เมื่อนวดต้องขอขอบคุณครูที่สืบทอดความรู้และมีสมาธิในการเรียนนวดไทย การนวดไทยมีคุณค่าทางด้านบำบัดรักษาโรคเพื่อให้มีร่างกายและจิตใจที่ดี และหมอนวดต้อง สนทนากับผู้ป่วยเชิงลึกเมื่อนวด การนวดไทยจึงมีคุณค่าคือสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

กระทรวงการต่างประเทศ (2563) ประกาศว่า การขึ้นทะเบียน “นวดไทย” เป็นมรดกโลกจะช่วยให้คนไทยเห็นความสำคัญและคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกภูมิปัญญา ทางด้านสุขภาพ และร่วมมือกันส่งเสริม และรักษาองค์ความรู้ที่ล้ำค่า คนรุ่นใหม่จึงมีหน้าที่อนุรักษ์ วัฒนธรรมการนวดไทยให้สืบทอดอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า การนวดไทยเป็นศาสตร์และศิลป์ที่สืบทอดจาก บรรพบุรุษสั่งสมและสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน สะท้อนถึงภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของคนใน สังคมไทย มีประโยชน์ช่วยผ่อนคลายกล้ามเนื้อ บรรเทาอาการเจ็บปวด และดูแลสุขภาพ ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญการนวดไทย พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้การนวดไทย จนขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งชาติ และเป็นมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติจากยูเนสโก

1.2 แหล่งเรียนรู้เรื่องนวดไทยในวัดโพธิ์

“นวดไทย” ที่มีชื่อเสียงคือนวดไทยที่วัดโพธิ์ คือ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร วัดโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการนวดไทย เป็นวัดเก่าแก่ที่มีประวัติ อันยาวนาน ก่อสร้างตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก หรือ รัชกาลที่ 1 ทรงสถาปนาวัดโพธาราม เป็นวัดหลวง พระราชทานนามใหม่ว่า วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาวาส และทรงโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะวัดโพธิ์เมื่อวันที่ 28 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2336 จนถึง ปี พ.ศ. 2344 โดยใช้เวลา

ประมาณ 7 ปีครึ่ง (สาวิณี ลิ้มโชค, 2557) พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือ รัชกาลที่ 3 โปรดให้เริ่มปฏิสังขรณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2375 ใช้เวลา 15 ปีจึงเสร็จ ทรงให้วัดโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้ ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะความรู้การแพทย์แผนไทย และเปิดให้ประชาชนสามารถศึกษาด้วยตนเอง วัดโพธิ์จึงได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย (พระมหาศุภวัฒน์ สุวานุกโธ และ นพวรรณ วิเศษสินธุ์, 2562, น. 149-165) วัดโพธิ์จึงเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องนวดไทยที่ดีตั้งแต่สมัย รัชกาลที่ 3

ในสมัยรัชกาลที่ 1 ทรงโปรดให้หล่อรูปปั้นฤๅษีดัดตนด้วยดิน สมัยรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดให้หล่อเป็นดินเผาแทนเพื่อให้คงอยู่ยาวนาน (สุรเทพ อภัยจิตร, 2547) รัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดให้รวบรวมความรู้ต่าง ๆ ประดับติดไว้ในวัด ทำให้วัดโพธิ์เป็นวัดที่รวบรวม ความรู้หลายศาสตร์อย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะการแพทย์แผนไทย เมื่อปี พ.ศ. 2493 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร หรือ รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชปรารภให้เปิดโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดพระเชตุพน วิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร, 2561) เพื่อสอนการแพทย์แผนโบราณและการนวดแผนโบราณ โดยสอนการนวดแผนไทยตามท่าฤๅษีดัดตนและการนวดโดยใช้ลูกประคบสมุนไพร ภายในวัดโพธิ์ ยังมีศาลานวดให้บริการนวดไทย และสร้างรูปหล่อฤๅษีดัดตนใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2559 นับได้ว่าเป็น ครั้งแรกที่จัดสร้างฤๅษีดัดตนครบ 82 ตน ซึ่งมีคิวอาร์โค้ดสำหรับสแกนและเปิดดูความรู้เรื่องวิถี การทำท่าตามรูปปั้นฤๅษีดัดตน (พระเทพวัชรจารย์ และ นิเวศน์ บวรกุลวัฒน์, 2565)

วัดโพธิ์จึงเป็นวัดโบราณที่มีความสำคัญสำหรับการแพทย์แผนไทย โดยเฉพาะ การนวดไทย และเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญเกี่ยวกับการนวดไทยและสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ การนวดไทย ได้แก่ จารึก ฤๅษีดัดตน และศาลานวด

1.2.1 จารึก ในรัชกาลที่ 3 มีการบูรณปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ครั้งใหญ่ จึงได้เริ่มมี “จารึกวัดโพธิ์” เพราะสมัยนั้นยังไม่มีหนังสือ ไม่มีโรงเรียน การเล่าเรียนความรู้ส่วนใหญ่อยู่ใน วัดต่าง ๆ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงมีพระราชประสงค์ให้วัดโพธิ์เป็น “มหาวิทยาลัย” สำหรับประชาชนทั่วไป (สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2563)

รัชกาลที่ 3 โปรดให้รวบรวมความรู้ต่าง ๆ จารึกไว้ในแผ่นศิลา ประดับในอาคาร และสิ่งก่อสร้างภายในพระอาราม เนื้อหาประกอบด้วยประวัติการสร้างวัด พระพุทธศาสนา ตำรายา วรรณคดี สุภาษิต ทำเนียบสงฆ์ ประเพณีและอนามัย และโคลงฤๅษีดัดตน 80 บท (พระเทพวัชรจารย์ และ นิเวศน์ บวรกุลวัฒน์, 2565) วัดโพธิ์จึงเหมือนเป็นคลังความรู้ต่าง ๆ ที่ สมบูรณ์ และเป็นสถานที่สำคัญสำหรับผู้ที่ยากเสริมความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะการนวดไทย

วัดโพธิ์มีจารึกบันทึกเรื่องราวสำคัญ ความรู้ และภูมิปัญญาของคนไทยที่ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษทั้งหมด 1,440 แผ่น เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 จารึกของวัดโพธิ์ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World) จากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เนื้อหาของจารึกได้บันทึกหลายเรื่อง เช่น พุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ ภาษา วรรณกรรม ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การปกครอง การแพทย์ สุขภาพอนามัย และการนวดเป็นต้น (วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร, 2561) การนวดไทยเป็นความรู้ส่วนหนึ่งของจารึกของวัดโพธิ์

ภาพประกอบ 3 จารึกวัดโพธิ์

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2566

1.2.2 ถิ่นตัดตน ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554
(ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) อธิบายว่า ถิ่น หมายถึง “นักบวชพวกหนึ่ง มีมาก่อนพุทธกาล สละบ้านเรือนออกไปบำเพ็ญพรตแสวงหาความสงบ” คำว่า ถิ่น หมายถึง “บริหารร่างกาย” ดังนั้น ถิ่นตัดตน หมายถึง ทำบริหารร่างกายของนักบวช ทำเพื่อแก้อาการปวดเมื่อยหรือผ่อนคลายร่างกาย

ถิ่นตัดตนปรากฏในบริเวณเขามอและเขาถิ่นตัดตนที่อยู่รอบวัดโพธิ์ เป็นวิธีออกกำลังกายที่ไม่ต้องใช้แรงรุนแรง เป็นวิธีการยืดกล้ามเนื้อและเส้นเอ็นในร่างกาย เพื่อให้เลือดและลมไหลเวียนตามปกติ (กรมศิลปากร, 2551) ส่วนรูปหน้าของถิ่นตัดตนยังไม่มีหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมา แต่คนไทยยอมรับว่าถิ่นตัดตนเป็นครูของการนวดไทย เนื่องจากผู้ฝึกต้องฝึกท่าทางตามรูปแบบถิ่นตัดตน และหมอนวดนวดตามท่าทางของถิ่นตัดตน ซึ่งมี

โคลงประจำตัวสำหรับอธิบายท่าทางและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น (พราหมณ์ นูรพา, 2556) ดังนั้นผู้สนใจสามารถเดินอ่านโคลงและปฏิบัติตามท่าของฤๅษีตัดตนแต่ละตนได้

ฤๅษีตัดตนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติประจำปี พ.ศ. 2554 จัดอยู่ในประเภทการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน เนื่องจากมีประวัติกว่า 200 ปี เป็นท่าบริหารร่างกายเพื่อแก้อาการปวดเมื่อยของนักบวช นำมาใช้กับการนวดไทย และเป็นวิธีการบริหารลมหายใจและตัดส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นหลัก ซึ่งมีประโยชน์ต่อการรักษาโรคและบรรเทาอาการผิดปกติของร่างกาย ท่าฤๅษีตัดตนส่วนใหญ่เป็นท่าที่รักษาอาการที่เกิดจากโรคลม เช่น ตัดตนเพื่อแก้เคล็ด แก้ติดขัด แก้ปวดและวิงเวียน ฯลฯ และมีประโยชน์ต่อการรักษาโรคที่เกิดในอวัยวะ เช่น สันเท้า สะบักไหล่ และแก้โรคในอก เป็นต้น ท่าฤๅษีตัดตนช่วยผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และช่วยให้การไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2565) ฤๅษีตัดตนจึงมีความสำคัญในการบริหารร่างกาย เมื่อผสมผสานกับการนวดไทยจึงมีประโยชน์ช่วยผ่อนคลายร่างกาย กระตุ้นการไหลเวียนของเลือด และบรรเทาอาการปวดเมื่อย

ภาพประกอบ 4 ฤๅษีตัดตน

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2566

1.2.3 ศาลานวด ศาลานวดแผนโบราณวัดโพธิ์ อยู่ข้างประตูท่าเตียน เป็นโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) เปิดให้บริการนวดตั้งแต่วันที่ 09.00 - 18.00 น. บริการนวดมี 4 ประเภท ได้แก่ นวดไทย เป็นการนวดทั้งตัว เลือกลงนวดได้ตามเวลา ค่าบริการคือ นวด 30 นาที ค่าบริการ 320 บาท นวด 1 ชั่วโมง ค่าบริการ 480 บาท

ให้บริการนวดปลายเท้า 30 นาที ค่าบริการ 320 บาท หากนวด 1 ชั่วโมง ค่าบริการ 480 บาท นวดน้ำมันไพลเป็นการนวดที่ใช้ น้ำมันไพลเพื่อผ่อนคลายร่างกาย ส่วนการนวดแก้อาการใช้ ยาหม่องเพื่อให้ น้ำยาจากผิวหนังซึมเข้าสู่ร่างกายเพื่อช่วยบรรเทาอาการและรักษาโรค นวดน้ำมันไพลกับนวดแก้อาการอย่างน้อยต้องใช้เวลานวด 1 ชั่วโมง มีค่าบริการ 580 บาท หากต้องการนวด 1 ชั่วโมง 30 นาที คิดค่าบริการ 870 บาท

โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) เปิดสอนการนวดไทย ได้แก่ หลักสูตรนวดไทย หลักสูตรนวดเท้า หลักสูตรนวดน้ำมัน หลักสูตรนวดหน้า หลักสูตรนวดบ่าบัด และหลักสูตรนวดสลายไขมัน (เซลล์ไลต์) หลักสูตรนวดแบ่งเป็นหลักสูตรระยะสั้น ได้แก่ 60 ชั่วโมง มีทั้งนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้าเพื่อสุขภาพ นวดน้ำมันและน้ำมันหอมระเหย และหลักสูตรระยะยาว ได้แก่ นวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง วิชาชีพนวดไทย 165 ชั่วโมง นวดไทยเพื่อบ่าบัด 200 ชั่วโมง นวดน้ำมันและน้ำมันหอมระเหย 150 ชั่วโมง และมีหลักสูตรระยะสั้นสำหรับชาวต่างชาติ ได้แก่ หลักสูตรนวดแผนไทย เวลาเรียน 30 ชั่วโมง ชาวต่างชาติที่สนใจสามารถสมัครเรียนได้

ภาพประกอบ 5 ศาลานวด

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2566

1.3 นวดไทยแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ในสมัยอาณาจักรโรมัน ผู้คนพบว่าสามารถใช้ น้ำมาบ่าบัดรักษาโรค ได้แก่ สปา และการอบน้ำแร่ ต่อมาในราวศตวรรษที่ 16 พบว่าแหล่งสปานอกจากเป็นแหล่งรักษาโรคแล้ว ยังเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ การเกิดขึ้นของโรงแรมทำให้สปาได้รับความนิยมมากขึ้น (Komsit

Kieanwatana, 2561น. 77 - 88) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจึงเกิดขึ้นและพัฒนาตามความต้องการของผู้คนที่ต้องการบำบัดรักษาโรคและมีที่พักหลังเดินทางออกจากบ้าน

การระบาดของโรคไวรัสโคโรนาที่เริ่มต้นในปี 2019 ทำร้ายร่างกายมนุษย์ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการดูแลและรักษาสุขภาพเมื่อท่องเที่ยว ซึ่งผลักดันการพัฒนาและการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และช่วยขยายตัวตลาดการท่องเที่ยวให้กว้างขึ้น การระบาดของโรคไวรัสโคโรนาที่เริ่มต้นในปี 2019 เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนทั่วโลกสนใจและใส่ใจเรื่องสุขภาพ ผู้คนรู้สึกว่าจะต่อสู้กับเชื้อโรค ต้องมีสุขภาพแข็งแรง (ภูริตา บุญล้อม, 2565) จึงทำให้ผู้คนหันกลับมาให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวแบบ Wellness Tourism หรือการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

หลังจากโรคไวรัสโคโรนาที่เริ่มต้นในปี 2019 ความต้องการของนักท่องเที่ยวจากเน้นความสนุกสนานเปลี่ยนเป็นเน้นให้สุขภาพดี ตลาดท่องเที่ยวจึงเปลี่ยนเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยว ปัจจุบัน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั่วโลก เนื่องจากโรคไวรัสโคโรนาที่เริ่มต้นในปี 2019 ทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยจากเน้นปริมาณกลายเป็นเน้นคุณภาพมากยิ่งขึ้น (TNN Online, 2565)

ปัจจุบัน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วโลกหลังโรคไวรัสโคโรนาที่เริ่มต้นในปี 2019 World Tourism Organization and European Travel Commission (2018) อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงและสร้างความสมดุลให้กับองค์ประกอบหลักทั้งหมดของชีวิตมนุษย์ ซึ่งรวมถึงร่างกาย จิตใจ อารมณ์ การงาน สติปัญญา และจิตวิญญาณ แรงจูงใจหลักของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพคือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพต่าง ๆ เช่น การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ และการบำบัดรักษา เป็นต้น

Global Wellness Institute (2022) อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อการแสวงหาที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษาหรือการส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรงยิ่งขึ้น กลุ่มนักท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ระดับ กลุ่มระดับพื้นฐานคือกลุ่มที่เดินทางเพื่อบำบัดรักษาสุขภาพ การท่องเที่ยวรูปแบบนี้เรียกว่าการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical Tourism) กลุ่มระดับที่ 2 คือ กลุ่มที่เดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและส่งเสริมสุขภาพโดยเข้าร่วมกิจกรรมประเภทใดประเภทหนึ่ง การท่องเที่ยวรูปแบบนี้เรียกว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Ophelia Yeung และคณะ,

2021) ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพต่างจากการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ แต่ในขณะเดียวกัน การบำบัดบางอย่างไม่ได้แยกเป็นรูปแบบใดอย่างชัดเจน เช่น การตรวจสุขภาพ การฝังเข็ม วารีบำบัด ฯลฯ ซึ่งมีอยู่ในทั้งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2566) ให้นิยามว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวຍงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทางวัฒนธรรม ตลอดจนเรียนรู้วิถีชีวิต โดยแบ่งเวลาส่วนหนึ่งจากการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและกิจกรรมรักษาฟื้นฟูสุขภาพ

วิวัฒน์ วิโรจน์วรรณ (2558) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นรูปแบบใหม่อย่างหนึ่งของการท่องเที่ยว ซึ่งผสมผสานการดูแลสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ กระทรวงสาธารณสุข (2564) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือ การเดินทางเพื่อพบเรื่องทำให้อารมณ์ดี และแบ่งเวลาจากการเดินทางท่องเที่ยวมาออกกำลังกายเพื่อมีสุขภาพดี ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจึงเป็นความนิยมทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่ นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวไปด้วย และดูแลสุขภาพไปด้วย

ชัยนันต์ ไชยเสน (2562) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยคือการแบ่งเวลาออกมาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในระหว่างการเดินทางเพื่อส่งเสริมและบำบัดรักษาสุขภาพ ตัวอย่างเช่น การรับประทานอาหารเช้าเพื่อสุขภาพ การตรวจร่างกายที่โรงพยาบาล การรับคำปรึกษาจากหมอ และการนวดแผนไทย เป็นต้น และจุไรรัตน์ ฉินพาลี (2563, น. 1-14) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพคือการเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม เพื่อเรียนรู้ระหว่างเดินทาง โดยแบ่งเวลาออกมาส่งเสริมและรักษาสุขภาพ ทั้งร่างกายและจิตใจ เช่น การออกกำลังกาย การนั่งทำสมาธิ การนวดสมุนไพร เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถรับบริการต่าง ๆ ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เช่น การรับบริการนวดไทย

จากการศึกษาข้อมูลทั้งหมดสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเกิดขึ้นมานานแล้ว แต่ได้รับความนิยมมากหลังเกิดโรคไวรัสโคโรนาในปี 2019 เนื่องจากนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับสุขภาพมากยิ่งขึ้น จึงเกิดความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและให้สุขภาพแข็งแรงมากยิ่งขึ้น โดยนักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สุขภาพแข็งแรงมากยิ่งขึ้น จึงแบ่งเวลาจากการเดินทางท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ เช่น การนวดไทย

2. การวิเคราะห์องค์ความรู้เรื่องนวดไทย

ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ความรู้เรื่องนวดไทย โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ เรื่องนวดไทยในหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีน การเรียนนวดไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) และความรู้เรื่องนวดไทยที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์นวดไทย

2.1 เรื่องนวดไทยในหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีน

ผู้วิจัยพบว่า หนังสือเรียนภาษาไทย **泰语阅读教程** หรือ **วิชาการอ่านภาษาไทย เล่ม 2** (Yang Shaoquan และ Ren Zhiyuan, 2020, น. 33-42) มีบทเรียนที่กล่าวถึง “นวดไทย” หนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้เป็นหนังสือเรียนชุดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ระดับประเทศ และเป็นชุดหนังสือเรียนสำหรับการสร้างอุตสาหกรรมพิเศษระดับชาติในสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีเอเชียและแอฟริกา จึงได้รับความนิยมจากหลายมหาวิทยาลัยและใช้ในการสอนนักศึกษาชาวจีน ภาคเรียนที่ 2 ชั้นปีที่ 2

บทที่ 3 ชื่อบท “นวดแผนไทย ศาสตร์โบราณในโลกสมัยใหม่” ประกอบด้วยหน้าปก บทอ่านหลัก คำศัพท์ ข้อสังเกต แบบฝึกหัด และบทอ่านประกอบ ไม่มีภาพประกอบ และออกแบบเป็นสีขาวดำ เนื้อหาของบทอ่านหลักมีรายละเอียด ดังนี้

ย้อนกลับไปในอดีตคงไม่สามารถบอกได้แน่ชัดว่า การนวดแผนไทยเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อใด แต่หลักฐานเอกสารที่ชัดเจนเกี่ยวกับหมอนวดและการนวดแผนไทยพบในสมัยกรุงศรีอยุธยาตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ในพระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน คือตำแหน่งข้าราชการต่าง ๆ ในฝ่ายพลเรือนออกนามกรมหมอนวดและขุนนางที่เป็นเจ้ากรมไว้ว่ากรมหมอนวดขวา มีหลวงราชรักษาเป็นเจ้ากรมและกรมหมอนวดซ้าย มีหลวงราชเป็นเจ้ากรม

ทว่าเมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า พ.ศ. 2310 ตำราแพทย์แผนไทยได้ถูกทำลายและสูญหายไปเป็นอันมาก

กระทั่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 ได้ย้ายราชธานีจากฝั่งธนบุรีมาฝั่งพระนคร และทรงปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ขึ้นเป็นอารามหลวงให้ชื่อว่าวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ทรงมีรับสั่งให้สืบเสาะรวบรวมตำรายา ฤาษีคัตตน และตำรานวด นำมาแสดงไว้ตามศาลารายของวัดโพธิ์ เพื่อให้คนทั่วไปสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2375 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์อีกครั้ง ทรงให้หล่อรูปฤาษีคัตตนโลหะ 80 ตน รวบรวมตำราการแพทย์และตำรานวด รวมทั้งให้จารึกสรรพวิชาต่าง ๆ ลงบนแผ่นศิลา บ้างอยู่ในรูปจิตรกรรมฝาผนัง ประดับตามศาลาราย เสาระเบียง

และพระอุโบสถภายในวัดโพธิ์ รวมทั้ง “ตำราหมอนวดจำนวน 60 ภาพ” ซึ่งจารึกไว้ ณ ศาลาหน้าพระมหาเจดีย์ด้านเหนือ เท่ากับเป็นการช่วยอนุรักษ์การนวดแผนไทยให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาสืบทอดมาจวบจนปัจจุบัน

หนังสือเรียนเล่มนี้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการนวดแผนไทย ที่มีมายาวนาน แต่ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าการนวดแผนไทยเกิดครั้งแรกเมื่อใด มีเอกสารกล่าวว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีกรมหมอนวดและตำแหน่งข้าราชการหมอนวด รัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 3 โปรดให้รวบรวมและบันทึกตำราการแพทย์และตำรานวดไว้บนแผ่นศิลาและประดับไว้ตามเสาที่ศาลารายของวัดโพธิ์ เพื่อให้ประชาชนเข้าไปศึกษา และเพื่อรักษาและถ่ายทอดภูมิปัญญาการนวดแผนไทย

การนวดแผนไทยซึ่งประกอบด้วย การกด การบีบ การคลึง เคล้น การตัด การประคบ และการอบตัว นับเป็นการรักษาโรคด้วยวิธีการธรรมชาติ เพราะการนวดจะช่วยให้ระบบไหลเวียนเลือดในร่างกายคนเราทำงานได้ดีขึ้น กล้ามเนื้อที่ตึงหรือแข็งเกร็งจะผ่อนคลาย และช่วยกระตุ้นระบบประสาทต่าง ๆ ให้ทำงานดีขึ้น ยังช่วยให้ระบบข้อต่อและเส้นเอ็นเกิดความยืดหยุ่น

จากย่อหน้านี้ การนวดแผนไทยเป็นวิธีการรักษาร่างกายที่ไม่ได้ใช้ยา รักษาโรคด้วยวิธีการกด การบีบ การตัด และการประคบ เป็นต้น จึงเรียกว่าวิธีการธรรมชาติ ซึ่งมีประโยชน์ช่วยการไหลเวียนของเลือด ช่วยผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และช่วยส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรงมากขึ้น

หลักการสำคัญของการนวดแผนไทย ก็คือแนวเส้นประธานสิบ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นบริเวณรอบสะดือ แล้วแยกออกไปตามทิศทางต่างกัน เพื่อควบคุมส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย หากเส้นประธานสิบมีความผิดปกติ จะทำให้เกิดโรคในลักษณะต่างกันไป

เส้นประธานสิบทั้ง 10 เส้น ได้แก่ อิทา ปิงคลา มุมนะนา กาลทวาริ หัสรังษี ทวาริ จันทภูสัง รุขำ ลิกขิณี และสุขุมัง โดยเส้นประธานแต่ละเส้นมีความสัมพันธ์กับอาการเฉพาะของเส้นนั้น ๆ

เส้นอิทาและปิงคลา เกี่ยวข้องกับอาการบริเวณศีรษะ เช่น ปวดศีรษะ...ดังนั้นหมอนวดจึงต้องเรียนรู้และจดจำทางเดินของเส้นประธานสิบให้แม่นยำ เพราะตลอดแนวของแต่ละเส้นล้วนประกอบด้วย ‘จุดแก้’ สำหรับบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยที่ต่างกัน

เนื้อหาส่วนนี้กล่าวถึงทฤษฎีสำคัญในการนวดแผนไทย ได้แก่ เส้นประธานสิบ ซึ่งเกี่ยวกับการเกิดโรคหากเส้นเกิดการติดขัด แต่ละเส้นมีทางเดินที่ต่างกัน และมีประโยชน์ที่ไม่เหมือนกัน หมอนวดต้องจำและเข้าใจทางเดินและประโยชน์ของแต่ละเส้นให้ชัดเจน เพราะอาการเจ็บปวดมีหลากหลาย หากอยากรักษาโรค ต้องนวดเส้นให้ถูกต้อง

นอกจากนั้น แนวทางการนวดแผนไทยในปัจจุบันยังแบ่งออกเป็นสองกลุ่มหลัก กลุ่มแรกคือการนวดแบบเชลยศักดิ์ อีกกลุ่มคือการนวดแบบราชสำนัก

การนวดแผนไทยแบบเชลยศักดิ์ เป็นการนวดแบบพื้นบ้านที่ให้ความรู้สึกเป็นกันเอง คือใช้ทั้งมือ เท้า เข่า ศอก ในการนวด ทั้งยังมีท่ายืดดัดร่างกายที่อาจดูแล้ว พลิกแพลงหรือผาดโผน

ปัจจุบันรูปแบบการนวดตำรับวัดโพธิ์ ซึ่งเป็นต้นแบบที่แพร่หลายสู่ร้านนวด และสปาทั่วประเทศไทยจนถึงต่างประเทศได้ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มนี้

ส่วนการนวดแผนไทยแบบราชสำนัก ใช้เพียงมือและนิ้วในการนวดกดจุดเท่านั้น กล่าวกันว่าเป็นรูปแบบการนวดสำหรับกษัตริย์และเจ้านายผู้ใหญ่ในราชสำนัก มาแต่โบราณ จึงมีลักษณะเรียบร้อยสละสลวย

เนื้อหาส่วนนี้กล่าวถึงประเภทของการนวดแผนไทย คือการนวดไทยแผนไทยในปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การนวดแบบราชสำนักและการนวดแบบเชลยศักดิ์ ซึ่งใช้ส่วนร่างกายในการนวดต่างกัน กล่าวคือ การนวดแบบราชสำนักใช้ได้เพียงมือและนิ้วในการนวดเท่านั้น แต่การนวดแบบเชลยศักดิ์ไม่ได้จำกัดส่วนร่างกายที่ใช้ในการนวด เนื้อหายังกล่าวถึงการนวดของวัดโพธิ์ว่าเป็นต้นกำเนิดของการนวดไทย ตามข้อมูลพบว่า การนวดของวัดโพธิ์ใช้ได้ทั้งมือ นิ้ว แขน ศอก เข่า และเท้าในการนวด เป็นการนวดที่ผสมผสานระหว่าง การนวดแบบราชสำนักกับการนวดแบบเชลยศักดิ์ จึงไม่ได้จัดอยู่ในการนวดแบบเชลยศักดิ์

อาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การนวดแผนไทยแพร่หลายสู่ประชาชน ส่วนหนึ่งเกิดจากการส่งเสริมของภาครัฐ โดยกระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายผลักดันให้โรงพยาบาลของรัฐทุกระดับมีบริการแพทย์แผนไทย ได้แก่ การใช้สมุนไพรไทย นวดแผนไทย รวมถึงการอบประคบ เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับประชาชน โดยกำหนดเป้าหมายไว้ชัดเจนว่า โรงพยาบาลศูนย์ (โรงพยาบาลจังหวัด) ทุกแห่งทั่วประเทศจะต้องมีบริการนวดแผนไทย

สำหรับภาคเอกชน สังเกตได้ไม่ยากว่ามีร้านให้บริการนวดแผนไทยเกิดขึ้นแพร่หลายทั่วไปทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เมื่อตลาดขยายตัวไปอย่างกว้างขวาง คนทั่วไปจำนวนมากจึงสนใจจะประกอบอาชีพหมอนวดแผนไทย

ข้อมูลระบุว่า แต่ละปีมีนักเรียนจบหลักสูตรการนวดของโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดโพธิ์ร่วมหมื่นคนนับตั้งแต่ช่วงเศรษฐกิจตกต่ำในปี พ.ศ. 2540 มีคนหันมาเรียนและยึดอาชีพหมอนวดแผนไทยจำนวนมาก ตั้งแต่ผู้ที่เรียนจบ ป. 4 จนถึงจบปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก รวมทั้งชาวต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น จีน และชาวยุโรป ก็มาสมัครเรียนนวดแผนไทยด้วย

กลุ่มนักเรียนไทยส่วนหนึ่งมาเรียนเพื่อหวังไปทำงานต่างประเทศ เนื่องจากการนวดแผนไทยกลายเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกและกิจการสปาในหลายประเทศต้องการพนักงานนวดบำบัดชาวไทย ไม่ว่าจะเป็นทางยุโรป เช่น ออสเตรีย อิตาลี ฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมนี หรือทางตะวันออกกลาง เช่น คูไบ บาห์เรน คูเวต ซาอุดีอาระเบีย รวมทั้งประเทศจีนและญี่ปุ่น

เนื้อหาส่วนนี้กล่าวถึงประเทศไทยให้สำคัญกับการนวดแผนไทยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การนวดแผนไทยได้รับการสืบทอด โดยภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการนวดแผนไทยให้เป็นบริการของโรงพยาบาลทั่วประเทศ ภาคเอกชนเห็นได้จากการมีร้านนวดไทยจำนวนมาก ส่วนผู้ที่สนใจเรียนการนวดแผนไทยนอกจากคนไทยแล้ว ยังมีชาวต่างชาติ คนไทยที่เรียนมีโอกาสไปทำงานที่ต่างประเทศ เนื่องจากร้านนวดไทยเปิดในหลายประเทศ และมีความต้องการพนักงานหมอนวดชาวไทย นอกจากนี้ การมีโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดโพธิ์สอนหลักสูตรการนวดสำหรับทั้งคนไทยและชาวต่างชาติที่เรียนนวดไทยเพื่อประกอบอาชีพ

นวดแผนไทย ศาสตร์ประจำชาติอายุเก่าแก่หลายร้อยปีกำลังกลับมาได้รับความนิยมอย่างยิ่ง ในยุคนี้ ทั้งในหมู่คนไทยและชาวต่างชาติ เห็นได้จากร้านนวดแผนไทยและสปาที่มีบริการนวดแผนไทยเกิดขึ้นจำนวนมากทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ไม่เฉพาะแหล่งท่องเที่ยวหรือย่านธุรกิจ รวมทั้งตามโรงแรมหรูหรือศูนย์การค้า แม้แต่ตามตรอกซอกซอยจะสามารถสังเกตเห็นป้าย บริการนวดแผนไทยได้ไม่ยาก...อาจเป็นดังที่ผู้รู้ในวงการนวดแผนไทยท่านหนึ่งให้ความเห็นไว้ว่า เพราะโลกยุคนี้มีความเร็วสูง มีการแข่งขันสูง ต่างคนต่างอยู่ ผู้คนจึงมีความเครียดสูง ขณะที่การนวดเป็นสัมผัสที่ทำให้รู้สึกอบอุ่น ผ่อนคลาย ศาสตร์โบราณอย่างการนวดแผนไทยจึงกลับมาได้รับความนิยม

กล่าวถึงการนวดแผนไทยได้รับความนิยมทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ เนื่องจากคนสมัยนี้มีความกดดันสูงและมีความเครียดสูง ซึ่งทำให้เกิดอาการเจ็บปวดและโรคต่าง ๆ ได้ง่าย การนวดแผนไทยมีประโยชน์ต่อการผ่อนคลายกล้ามเนื้อและการบรรเทาอาการปวดเมื่อยของ

ร่างกาย การนวดแผนไทยได้รับความนิยมเห็นได้จากประเทศไทยมีร้านที่ให้บริการนวดแผนไทยจำนวนมากทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

สรุปได้ว่า หนังสือเรียนภาษาไทยของประเทศไทยเล่มนี้ออกแบบบทอ่านเป็นกระดานขาวดำ ไม่มีรูปภาพประกอบ ประกอบด้วยคำศัพท์ ข้อสังเกต และแบบฝึกหัด เพื่อช่วยนักศึกษาเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนอย่างง่ายและนำเนื้อหาที่เรียนมาไปปฏิบัติอย่างแท้จริงได้ ส่วนเนื้อหาของหนังสือเรียนเล่มนี้กล่าวถึงความรู้เรื่องนวดไทย 7 ประเด็น ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของการนวดแผนไทย วิธีการนวดและสรรพคุณของการนวดแผนไทย เส้นประธานสิบ ประเภทของการนวดแผนไทย โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดโพธิ์เปิดสอนหลักสูตรการนวด การสืบทอดการนวดแผนไทยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน และเหตุผลที่การนวดแผนไทยได้รับความนิยมจากทั่วโลก เนื้อหาเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจนวดไทยมากยิ่งขึ้น และช่วยให้แนวคิดว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยจะสร้างควรเสริมจากหนังสือเรียนเล่มนี้

2.2 การเรียนนวดไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์)

โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) เปิดสอนหลักสูตรนวดไทยสำหรับชาวต่างประเทศ คือ หลักสูตรการนวดแผนไทย เนื่องจากเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับผู้ที่ไม่เคยเรียนการนวดแผนไทย ซึ่งต้องใช้เวลาเรียน 5 วัน จำนวน 30 ชั่วโมง วันละ 6 ชั่วโมง เวลาเรียน 9.00 น. - 16.00 น. โดยเริ่มต้นเรียนการนวดแผนไทยตั้งแต่ทฤษฎีการนวด มารยาทในการนวด และวิธีการนวด เป็นต้น วันที่ 1 เรียนการนวดท่านอนหงาย วันที่ 2 เรียนนวดท่านอนหงายและท่านอนตะแคง วันที่ 3 เรียนนวดท่านอนคว่ำ วันที่ 4 เรียนนวดท่านั่ง และวันที่ 5 ทบทวนการนวด 5 ท่าและสอบการนวด ความรู้ที่เรียนในแต่ละวันอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงตามความสามารถผู้เรียน

ผู้วิจัยไปเรียนนวดไทยที่วัดโพธิ์ เพื่อให้เข้าใจนวดไทยมากขึ้นจากการปฏิบัติ เนื่องจากการอ่านหนังสือไม่สามารถเข้าใจนวดไทยได้ทั้งหมด และวัดโพธิ์เป็นต้นกำเนิดของการนวดไทย มีชื่อเสียง ผู้วิจัยจึงไปเรียนนวดไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) ผู้วิจัยเลือกเรียนหลักสูตรการนวดแผนไทย เริ่มเรียนตั้งแต่วันที่ 4 - 8 มิถุนายน พ.ศ. 2567

วิธีการสอนของโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) คือครูผู้สอนให้ผู้เรียนจับคู่กันเรียน เริ่มต้นตั้งแต่อธิบายวิธีการนวด ข้อควรระวังระหว่างการนวด การแนะนำตัวเองกับลูกค้า การตั้งท่าในการนวด วิธีและขั้นตอนของการนวด โดยครูผู้สอนนวดให้ดูก่อน แล้วให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจนกว่าจะทำได้ ครูผู้สอนจะช่วยปรับแก้

ภาพประกอบ 6 ครูผู้สอนนวดให้ดู

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2567

หลังจากศึกษาการนวดแผนไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) ผู้วิจัยเข้าใจขั้นตอนการนวด วิธีการนวด ท่วงท่า และข้อควรระวังนวด เป็นต้น ซึ่งเป็นความรู้ที่ต่างจากการอ่านหนังสือ เข้าใจง่าย โดยได้ลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงเป็นวิธีการเรียนความรู้เรื่องนวดไทยที่ดีสำหรับผู้วิจัยในฐานะที่เป็นชาวต่างชาติ เพราะครูผู้สอนให้ปฏิบัติจนจำขั้นตอนและวิธีการนวดได้แม่นยำทุกท่วงท่า

ภาพประกอบ 7 บรรยายภาคห้องเรียน

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2567

ระหว่างการเรียนนวดไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอนเพื่อศึกษาและเข้าใจนวดไทยมากยิ่งขึ้น ความรู้ที่ได้รับประกอบด้วยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนวดไทยและความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการให้บริการของวัดโพธิ์ ดังนี้

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนวดไทย ประกอบด้วย 6 ประเด็น ได้แก่

เส้นประธานสิบ ร่างกายของมนุษย์มีทั้งหมด 72,000 เส้น แล้วสามารถสรุปเป็นเส้นประธานสิบ ซึ่งเกี่ยวกับโรคในร่างกาย “การนวดของวัดโพธิ์เป็นการนวดตามแนวกล้ามเนื้อ จะไม่นวดกระดูก” เพราะอาจจะทำให้กระดูกหัก “แต่ละเส้นไม่มีชื่อ ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องจำชื่อและสรรพคุณที่นวดเส้นประธานสิบ เพราะนวดตามแนวกล้ามเนื้อทั้งตัว ไม่ว่าจะนวดอย่างไรก็จะโดนเส้นประธานสิบอยู่แล้ว” **จุดเริ่มต้นของการนวดไทย** ปลายเท้าเป็นจุดเริ่มต้นของประสาท เริ่มต้นนวดจากปลายเท้าจะช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของเลือดและให้เลือดจากปลายเท้าไหลขึ้นศีรษะ ดังที่กล่าวว่า “ปลายเท้าเป็นศูนย์กลางของประสาท นวดปลายเท้าจะช่วยให้เลือดไหลขึ้นศีรษะ ก็คือจะช่วยการไหลเวียนเลือด” **การสวดมนต์และการไหว้** ซึ่งเป็นความเชื่อของคนไทย การสวดมนต์นอกจากสวดให้พระพุทธรูปแล้ว ยังสวดให้หมอชีวกโกมารภัจจ์ “เราจะสวด 3 บท บทแรกคือสวดให้หมอชีวกโกมารภัจจ์ บทที่ 2 คือสวดก่อนนวด และบทที่ 3 คือสวดเมื่อล้างมือ แต่เราไม่สามารถสวดทุกครั้งที่นั่งนวด จึงสวด 3 บทตอนเช้าทีเดียวเลย แล้วบทสวดมนต์ยาวไป ท่องจำไม่ได้ ดังนั้น เมื่อนวดจะไหว้อย่างเดียวก็พอ” ดังนั้น ตอนเช้าจะสวดมนต์ทุกวัน เพื่อขอให้เรื่องดีมาหา และเพื่อขอให้เรียนนวดไทยได้อย่างราบรื่น ส่วนการไหว้หมอชีวกโกมารภัจจ์เป็นการแสดงความเคารพต่อผู้สืบทอดการนวดกับครูที่สอนนวด และต้องไหว้ลูกค้ำเพื่อแสดงการขออภัยเนื่องจากขณะให้บริการนวด หมอนวดต้องสัมผัสร่างกายลูกค้ำ จึงต้องขออนุญาตลูกค้ำ “อันนี้คือเพื่อเคารพอาจารย์ที่สอนวิชาการนวด ขอพรจะได้รับความสำเร็จ ขอให้ลูกค้ำหายปวดจากการนวดครั้งนี้ และขอโทษลูกค้ำที่จะต้องสัมผัสเนื้อตัวลูกค้ำ” **เวลาการกดจุด** เวลาที่กดจุดมีเวลาที่กำหนดไว้ เช่น กดทุกจุดประมาณ 3 วินาทีก็พอ แต่ไม่ได้กำหนดต้องกด 3 วินาที ดังนั้น เวลานั้นให้นวด 5 ท่าไม่เหมือนกัน “ถ้าทำเร็ว จะใช้เวลาประมาณ 1.5 ชั่วโมง ถ้าทำช้า จะต้องใช้เวลา 2 ชั่วโมง” แต่เมื่อให้บริการนวด หมอนวดไม่ได้ใช้วิธีการนวดทั้งหมดที่เรียนมา จะเลือกใช้บางท่าโดยพิจารณาถึงสภาพร่างกายและความต้องการของลูกค้ำ “ถึงแม้ว่าลูกค้ำมีความต้องการจะนวด 2 ชั่วโมงก็ไม่ต้องนวดครบท่าที่เรียนมาทั้งหมด เพราะร่างกายบางส่วนอาจจะต้องนวดซ้ำ จึงจะได้ผล” เมื่อนวดจะเริ่มต้นนวดตั้งแต่ปลายเท้า **วัฒนธรรมไทย** ในการนวดมีวัฒนธรรมไทย เช่น ไม่ควรข้ามลูกค้ำ “คนไทยถืออันนี้ แต่ว่าตอนนี้รุ่นใหม่ไม่ค่อยถือแล้ว อยากข้ามก็ข้ามไปเลย

แต่ที่จริงไม่ถูก” นอกจากนี้ยังมีอีกประเด็น คือ พุดจากับลูกคำให้สุขภาพ และจุดเด่นของ **การนวดไทย** แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรกคือ การนวดไทยของวัดโพธิ์เป็นการนวดตามท่าฤๅษีดัดตน จึงมีชาวต่างชาติรู้สึกว่าการนวดไทยแปลก เพราะที่ประเทศอื่นไม่มี การนวดตามท่าฤๅษีดัดตนจะช่วยผ่อนคลายร่างกายและแก้อาการเจ็บปวด จึงมีบางคนเรียกการนวดไทยว่า “โยคะแบบพาสซีฟ” ประเด็นที่ 2 คือ การนวดไทยนำสมุนไพรมาทำเป็นลูกประคบแล้วประคบร่างกายเพื่อให้ร่างกายผ่อนคลายและแก้อาการเจ็บปวดโดยใช้ความร้อนให้ตัวยาซึมเข้าในผิวหนัง ดังนั้น การนวดไทยมีเอกลักษณ์ จึงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ “จุดเด่นของการนวดไทยน่าจะเป็นการนวดไทยไม่เหมือนที่อื่น การนวดไทยมีการยืดดึงตัวเพื่อให้ผ่อนคลายร่างกาย เคยได้ยินจากนักท่องเที่ยวต่างชาติว่าแปลก ๆ ไม่รู้คิดได้อย่างไร...นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวบอกว่าไม่เคยเห็นลูกประคบนอกจากประเทศไทย คิดว่าอันนี้อาจจะเป็นเอกลักษณ์ของไทย ที่อื่นไม่มี”

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการให้บริการของวัดโพธิ์ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ **เวลาการเรียน** ชาวต่างชาติเรียนนวดไทย 30 ชั่วโมง เพราะชาวต่างชาติมีเวลาจำกัด ดังที่กล่าวว่า “ชาวต่างชาติมีปัญหาในเรื่องวิชา อยู่ไทยไม่นาน จึงออกแบบหลักสูตรระยะสั้นให้กับชาวต่างชาติ” ส่วนคนไทยต้องเรียนอย่างน้อย 60 ชั่วโมง เพราะรัฐบาลไทยกำหนดว่า หลักสูตรนวดไทย คนไทยต้องเรียนต่ำสุด 60 ชั่วโมง ถ้าจะประกอบวิชาชีพหมอนวดต้องเรียนถึง 150 ชั่วโมง ดังที่กล่าวว่า “ที่ไทยต้องเรียนครบ 150 ชั่วโมงจึงสามารถไปทำงานเป็นหมอนวดได้” **วิธีการสอน** การสอนคนไทยและชาวต่างชาติไม่ได้ต่างกันมาก สิ่งที่ต่างกันอยู่ที่ภาษา สอนต่างชาติต้องใช้ภาษาอังกฤษอธิบาย แต่ผู้สอนไม่แน่ใจว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างน้อยแค่ไหน ดังที่กล่าวว่า “แต่ว่าผู้เรียนเข้าใจไหม เข้าใจเท่าไร ไม่แน่ใจ” สอนคนไทยสื่อสารได้ดี เพราะเข้าใจกันง่าย แต่วิธีการสอนเหมือนกัน เนื้อหาที่สอนก็เหมือนกัน **ข้อห้ามในการรับบริการนวด** ในการนวดมีทั้งข้อห้ามและข้อควรระวัง เช่น ผู้ที่มีไข้ ตัวร้อน นวดไม่ได้ คนเมาไม่ควรนวด ผู้ที่มีอาการอักเสบ บวม แดง และร้อนไม่ควรนวด มีอาการบาดเจ็บภายใน 48 ชั่วโมงไม่ควรนวด สำหรับผู้ที่มีโรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง “เมื่อนวดหมอนวดต้องถามอาการเรื่อย ๆ ถ้าลูกคำไม่สบายควรหยุดทันที” ก่อนนวดต้องรู้สภาพร่างกายของลูกคำ เช่น ผู้ที่มีโรคหัวใจนวดได้ แต่ต้องสังเกตสภาพร่างกายของลูกคำ ดังที่กล่าวว่า “บางคนมีโรคหัวใจ แต่ว่าเขาชอบนวด เช่น นวดเท้าได้ นวดตัวก็ได้” แต่เมื่อนวดผู้ที่มีโรคหัวใจ บางท่าใช้ไม่ได้หรือไม่ควรใช้ เช่น ท่านอนคว่ำ เพราะ “ท่านอนคว่ำจะทำให้เขาหายใจไม่ออก อันตรายมาก จึงต้องระมัดระวังหน่อย” และการสอบถามสภาพร่างกายก่อนนวด การให้ลูกคำกรอกข้อมูล

ก่อนนวดเพื่อให้หมอนวดทราบว่าลูกค้ามีโรคประจำตัวหรือไม่ เคยมีการผ่าตัดภายใน 6 เดือนหรือไม่ และลูกค้ามีวัตถุประสงค์อะไรจากการนวดครั้งนี้ ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้หมอนวดมีความรู้พื้นฐานว่า ลูกค้าสามารถรับบริการนวดหรือไม่ ควรใช้แรงหนักหรือเบา เป็นต้น เพราะ “บางกรณีนวดไม่ได้ เราต้องรู้ว่าคนนั้นนวดได้หรือไม่ มีจุดประสงค์อะไร อย่างเช่น ลูกค้าเป็นผู้หญิงก็จะต้องถามก่อนว่าลูกค้ามีประจำเดือนไหม ถ้ามีก็นวดไม่ได้ อันตราย”

นอกจากนี้ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เรียนที่ไปเรียนนวดไทย ได้ความรู้เกี่ยวกับ**เหตุผลที่มาเรียนนวดไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์)** คือ คนไทยเรียนเสร็จแล้วสามารถไปทำงานที่ต่างประเทศ เช่น เยอรมัน ดังที่กล่าวว่า “เพราะเดี๋ยวจะไปเรียนที่ต่างประเทศตามโครงการหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จึงอยากหาโอกาสทำงานเป็นหมอนวดที่ต่างประเทศ” คนต่างชาติเรียนเพื่อประกอบวิชาชีพ ดังที่กล่าวว่า “เพราะอยากสอบเป็นนักกายภาพบำบัด ซึ่งมีข้อกำหนดไว้ว่า ต้องเรียนคอร์สนวด แล้วนวดไทยได้รับการรับรองจากรัฐบาล อีกอย่างหนึ่งคือเทียบราคาระหว่างไทยกับสเปน ของไทยจะถูกกว่า จึงมาเรียนนวดที่ไทย” ส่วนคนจีนเปิดร้านนวดไทยที่ประเทศจีน แต่อยากเสริมความรู้นวดไทย จึงมาเรียนนวดไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) ดังที่กล่าวว่า “เคยเรียนที่โรงเรียนอื่นมาแล้ว เช่น เชียงใหม่ แต่ไม่เหมือนกัน ได้ยินว่าการนวดที่นี่มีชื่อเสียง จึงมาเรียนที่นี่” **สภาพของนวดไทยในต่างประเทศ** คือ ร้านนวดไทยที่ดีในประเทศจีนสามารถแข่งขันกับร้านอื่นมากขึ้น “ตอนนั้นตัวเลือกมีหลายอย่าง แต่สุดท้ายเลือกนวดไทย เพราะว่าการนวดเป็นความรู้ เป็นเทคนิคส่วนตัว คนอื่นขโมยไม่ได้” และนวดไทยมีเอกลักษณ์ “อย่างเช่น ถ้าเปิดร้านกาแฟ กาแฟร้านไหนก็เหมือนกันอยู่แล้ว ไม่ได้ต่างกันเท่าไร ผมมาเรียน มารับบริการนวดที่ประเทศไทยสามารถสังเกตสิ่งแวดล้อม การตกแต่ง และวิธีการเปิดร้านของประเทศไทย แล้วพอลบ้เงินจะสามารถออกแบบร้านนวดไทยของผมให้มีเอกลักษณ์ที่ต่างจากร้านอื่นของจีน และให้สามารถดึงดูดลูกค้ามารับบริการนวดมากยิ่งขึ้น” และความแตกต่างระหว่างนวดไทยและทุยหนาจีน คือ วัตถุประสงค์ของนวดไทยกับทุยหนาจีนต่างกัน นวดไทยเน้นผ่อนคลายร่างกาย “เพราะเป็นนวดที่คลายกล้ามเนื้อ วัตถุประสงค์ของนวดไทยคือการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ” จะนวดตามแนวกล้ามเนื้อ ซึ่งต่างจากทุยหนาจีนที่เน้นกดจุดรักษาโรค แต่นวดไทยคือนวดตามเส้น ดังนั้น นวดไทยกับทุยหนาจีนจึงไม่เหมือนกัน

สรุปได้ว่า การเรียนนวดไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) ครั้งนี้ ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจนวดไทยมากยิ่งขึ้น การลงมือช่วยทำให้เข้าใจนวดไทยง่ายกว่าการอ่านหนังสือ เช่น วิธีการนวด ขั้นตอนของการนวด ข้อควรระวังและข้อห้ามในการนวด และจุดเด่นของ

นวดไทย ผู้วิจัยรู้จักและเข้าใจสภาพของนวดไทยในต่างประเทศ การตกแต่งร้านนวดไทยในต่างประเทศ เป็นต้น องค์ความรู้เรื่องนวดไทยที่ได้รับเหล่านี้ ผู้วิจัยจะนำมาออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน

ภาพประกอบ 8 ใบประกาศนียบัตร

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2567

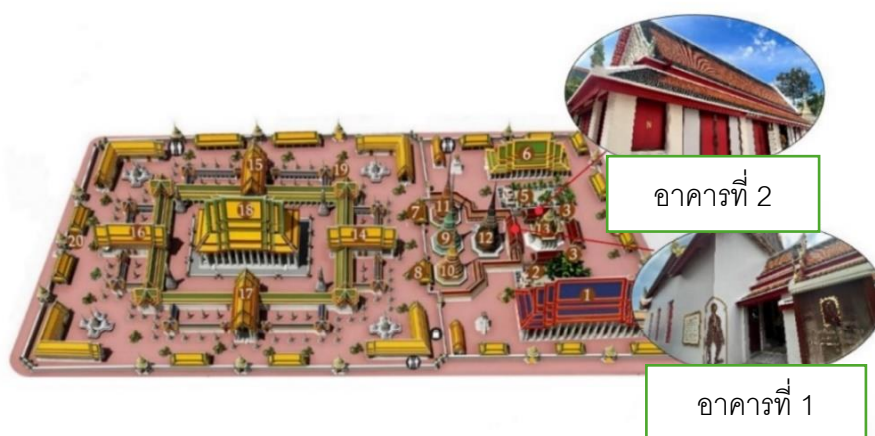
2.3 ความรู้เรื่องนวดไทยที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์นวดไทย

พิพิธภัณฑ์เป็นสถานที่รวบรวมและจัดแสดงสิ่งของสำคัญเพื่อรักษาและเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) อธิบายว่า “พิพิธภัณฑ์เป็นสถานที่เก็บรวบรวมและแสดงสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญด้านวัฒนธรรมหรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และก่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ” สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 40 (โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2558, น. 7) อธิบายว่า “พิพิธภัณฑ์เป็นสถานที่ที่แสวงหา เก็บรวบรวมสิ่งของที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และธรรมชาติ เพื่อนำมาอนุรักษ์ให้สิ่งของต่าง ๆ นั้นอยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรง ก่อนจะนำมาจัดแสดง เป็นสื่อเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมตามที่ได้มีการศึกษาค้นคว้ามาเพื่อให้ผู้เข้าชมได้รับความรู้แบบเพลิดเพลินใจ” พิพิธภัณฑ์จึงเป็นสถานที่เก็บข้อมูลที่มีคุณค่าเพื่อรักษาสืบของหรือความรู้ที่สืบทอดกันมา ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีและมีประโยชน์ต่อมนุษย์และสังคมในด้านการค้นหาและศึกษาความรู้

พิพิธภัณฑ์เป็นสถานที่เก็บ ค้นหา รวบรวม และรักษาสืบของสำคัญที่เป็นมรดก ภูมิปัญญาทางด้านวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และธรรมชาติ เพื่อให้คงอยู่ยาวนานและควบคู่ไปกับ

สังคมอย่างต่อเนื่อง และเป็นสถานศึกษาองค์ความรู้อย่างพลิดพลิน พิพิธภัณฑสถานในศตวรรษที่ 21 ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อสร้างค่านิยมทางวัฒนธรรมที่มีความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ (ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ และ ฟ้า วิไลขำ, 2561, น. 43-67) ดังนั้น พิพิธภัณฑสถานจึงเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่แสวงหาและรวบรวมองค์ความรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความรู้

พิพิธภัณฑสถานวัดไทยตั้งอยู่เบื้องหลังพระเจดีย์สี่รัชกาลในวัดโพธิ์ ณ กรุงเทพมหานคร จัดแสดงมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับโลก ได้แก่ นวดไทย ที่มีความภาคภูมิใจของคนไทย พิพิธภัณฑสถานวัดไทยเป็นแหล่งเรียนรู้องค์ความรู้การนวดไทยทั้งในอดีตและในปัจจุบัน และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก พิพิธภัณฑสถานวัดไทยแบ่งเป็น 2 ห้องเพื่อจัดแสดงวิวัฒนาการของการนวดไทย ได้แก่ ห้องที่ 1 และห้องที่ 2

ภาพประกอบ 9 ที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานวัดไทย

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อ วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2566

2.3.1 นิทรรศการที่จัดแสดงในห้องที่ 1

นอกผนังของห้องที่ 1 มีป้ายชื่อ “พิพิธภัณฑสถานวัดไทย มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ” พร้อมภาพเส้นประธานสิบสีแดงติดไว้เพื่อดึงดูดความสนใจ เมื่อเดินเข้าประตูฝั่งซ้ายจะพบป้ายพิพิธภัณฑสถานวัดไทย มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ “นวดไทย” เพื่อให้ผู้ชมรู้ว่าการนวดไทยสืบทอดจากบรรพบุรุษเริ่มต้นจากครอบครัวเพื่อบำบัดโรค จนได้รับความนิยมและประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิตตรงข้ามมีกลอนกล่าวถึงการนวดไทย ดังนี้

การนวดไทยมิใช่ไร้ซึ่งศักดิ์ศรี	เป็นทฤษฎีที่สืบทอดเป็นยอดียิ่ง
สะท้อนภูมิปัญญาไทยให้เห็นจริง	รู้เส้นสายกายเน้นนิ่งหนองนา
มีทั้งแบบราชสำนักพิทักษ์ไว้	ละเมียดละไมกระชับดีในท่า
มีทั้งนวดในครอบครัวทั่วพารา	ขึ้นชื่อว่านวดเชลยศักดิ์รู้จักกัน
ท่าฤๅษีดัดตนเชิญยลได้	รักษารนวดแผนไทยไว้ให้มัน
ได้ผ่อนคลายทั้งกายใจสายสัมพันธ์	บำรุงขวัญบำบัดได้ในครอบครัว
คนต่างชาติต่างสนใจในศาสตร์นี้	เรียนวิธีนวดแผนไทยลือไกลทั่ว
อย่าลืมนิยามปัญญาไทยของใกล้ตัว	ไปเมามัวกับของใหม่ให้เสียที
การนวดอบสมุนไพรมีไม่น้อย	มีผลพลอยให้ผิวพรรณบรรเจิดศรี
อบอวลกลิ่นประทีนไทยในธานี	ของดีดีควรรู้จักของไทย...

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2566)

เนื้อหากล่าวถึงการนวดไทยเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมายาวนาน เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับเส้นในร่างกายของมนุษย์ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การนวดแบบราชสำนักและการนวดแบบเชลยศักดิ์ ท่าทางของฤๅษีดัดตนผสมผสานกับการนวดไทยเพื่อช่วยผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ ซึ่งสามารถทำที่บ้านเพื่อบำรุงสุขภาพด้วยตนเองได้ การนวดไทยมีแรงดึงดูดใจ ชาวต่างชาติจึงนิยมเรียนการนวดไทย ชาวไทยต้องให้ความสำคัญกับการนวดไทย ไม่ควรละเลยการนวดไทยในการนวดไทยมีจุดเด่นอีกหนึ่งอย่างคือสมุนไพร การอบสมุนไพรมีสรรพคุณทำให้ผิวพรรณดี ใอน้ำสมุนไพรช่วยรักษาธาตุให้สมดุล ซึ่งเป็นของดีของประเทศไทยที่ควรรู้จักและรักษาไว้

นิทรรศการห้องที่ 1 แบ่งเป็น 5 ประเด็นใหญ่ ได้แก่ รากฐาน ความเชื่อทางวัฒนธรรมการนวดไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน การนวดไทย ภูมิปัญญาการนวดไทย และภาพเก่าเล่าเรื่อง

2.3.1.1 รากฐาน ความเชื่อทางวัฒนธรรมการนวดไทย

พิพิธภัณฑ์นวดไทยจัดเป็น 2 ส่วน ได้แก่ รากฐานความเชื่อจริยธรรม และรากฐานความเชื่อทางวัฒนธรรมการนวดไทย

รากฐานความเชื่อจริยธรรม คำว่า “จริยธรรม” หมายถึง “ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 303) ในส่วนนี้จัดแสดงให้เห็นว่า การนวดแผนไทยสืบทอดจากหมอชีวกโกมารภัจจ์ ดังนี้

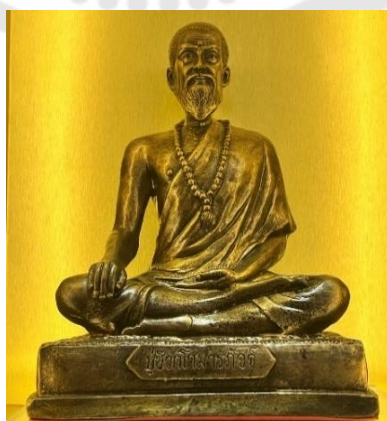
การแพทย์แผนไทยสืบทอดมาจากบรมครูชีวกโกมารภัจจ์ ซึ่งเป็นแพทย์ประจำพระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รวมถึงพระมหากษัตริย์ และฤาษีหลายท่านเหล่านี้เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ค้นพบสรรพคุณของว่านยาต่าง ๆ รวมทั้งรจนาคัมภีร์ เพื่อเป็นหลักในการเรียนรู้และปฏิบัติสืบทอดกันมา จึงถือว่าเป็นบูรพาจารย์หรือต้นธารแห่งความรู้ของการแพทย์แผนไทย

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

หมอชีวกโกมารภัจจ์ค้นพบสรรพคุณของยาสมุนไพร จึงถือเป็นครูแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบอาชีพหมอนวดก่อนเรียนนวดต้องไหว้ครูแพทย์แผนไทย เพื่อระลึกถึงครูผู้สอน และขอให้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่เรียนการนวดไทยจึงต้องมีรากฐานความเชื่อจริยธรรมคือ มีความกตัญญู เคารพครูผู้ให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ ในพิพิธภัณฑ์นวดไทยมีรูปหล่อพร้อมคาถาบูชาหมอชีวกโกมารภัจจ์ ดังนี้

(นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ) 3 จบ
โอม นะโม ชีวะโก สิริสา อะหัง การุณิโก สัพพะ สัตตานัง
โอสระกะทิพพะมันตัง ปะภาโส สุริยาจันตัง โกมาระภักโจ ปะกาเสสิ
วันทามิ บัณฺฑิตโต สุขะระโส อะโรคา สุขะนา โหมิ

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

ภาพประกอบ 10 พระบรมครูชีวกโกมารภัจจ์

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2566

รากฐานความเชื่อทางวัฒนธรรมการนวดไทย พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานความเชื่อของการนวดไทย มีหลักธรรมเป็นกรอบเพื่อกำหนดความประพฤติของหมอนวดให้องค์ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมที่เป็นพื้นฐานของการนวดไทย ได้แก่

หลักทฤษฎีธาตุ ซึ่งเป็นพื้นฐานของสรรพสิ่ง มีทั้งหมด 4 ธาตุ คือ ธาตุดิน (ปฐวีธาตุ) ธาตุน้ำ (อาโปธาตุ) ธาตุไฟ (เตโชธาตุ) และธาตุลม (วาโยธาตุ) **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม** (พระพรหมคุณาภรณ์, 2557, น. 117) กล่าวว่า ธาตุ 4 หมายถึง “สิ่งที่ทรงสภาวะของตนอยู่เอง คือมีอยู่โดยธรรมดา เป็นไปตามเหตุปัจจัย ไม่มีผู้สร้าง ไม่มีอัตรา มิใช่ชีวะ ได้แก่ ปฐวีธาตุ อาโปธาตุ เตโชธาตุ และวาโยธาตุ” ซึ่งเกิดตามตัวร่างกายมนุษย์ตั้งแต่เกิด ธาตุดินเป็นส่วนสำคัญเกี่ยวกับกระดูกของร่างกายมนุษย์ หากธาตุดินอ่อนแอจะเกิดอาการปวดหลัง ปวดเอวเป็นต้น ธาตุน้ำเกี่ยวกับ “น้ำ” ในร่างกาย เช่น เลือด เหงื่อ น้ำลาย และน้ำมูก เป็นต้น ธาตุไฟมีลักษณะทำให้เกิดความร้อนในร่างกาย จึงมีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึก และธาตุลมเกี่ยวกับลมหายใจ หากธาตุลมอ่อนแอจะทำให้เกิดอาการตึงและติดขัดได้ (พระมหาสุภาวัฒน์ บุญทอง และคณะ, 2565, น. 760-775) ดังนั้น ธาตุทั้ง 4 ต้องไม่เสียความสมดุล เพื่อไม่ให้เกิดโรคหรืออาการเจ็บป่วยและมีสุขภาพที่ดี

หลักไตรลักษณ์ เป็นหลักความจริงของสรรพสิ่งด้วยมีลักษณะเปลี่ยนแปลงตลอด **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม** (พระพรหมคุณาภรณ์, 2557, น. 89) อธิบายว่า ไตรลักษณ์ หมายถึง อาการที่เป็นเครื่องกำหนด มีจำนวน 3 อย่าง ได้แก่ อนิจจตา หมายถึง ความเป็นของไม่เที่ยง ทุกขตา หมายถึง ความเป็นทุกข์ และอนัตตตา หมายถึง ความเป็นของไม่ใช่ตน ดังนั้น ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในโลกนี้ล้วนไม่เที่ยง คงทนอยู่ไม่ได้ และไม่ใช่ตน เมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยหรือเกิดโรค ไม่ควรสนใจมากเกินไป ความทุกข์จะไม่อยู่กับมนุษย์ตลอดและตนเองไม่เป็นตนเองเมื่อเสียชีวิตจากโลกนี้ พิพิธภัณฑสถานวัดไทยบันทึกไว้ว่า

การแพทย์แผนไทยได้รับเอาหลักธรรมชาติของสรรพสิ่งนี้มาใช้ในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบำบัดเยียวยา กล่าวคือ หมอต้องเข้าใจธรรมชาติของผู้ป่วยแต่ละคน การทำงานตามปกติ และผิดปกติของอวัยวะ ส่วนของร่างกายและระบบโดยรวมของร่างกาย ธรรมชาติของความเจ็บป่วยตลอดจนธรรมชาติของสิ่งต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในกระบวนการบำบัดรักษา

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑสถานวัดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

หลักไตรลักษณ์ทำให้พิจารณาความเจ็บป่วยของสุขภาพเริ่มต้นจากความจริงที่เกิดขึ้น และเข้าใจว่าอาการเจ็บป่วยเปลี่ยนได้ตามปัจจัย ต้องอดทนเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย และไม่ใส่ใจกับความเจ็บป่วยมากเกินไป

ภาพประกอบ 11 รากฐาน ความเชื่อทางวัฒนธรรมการนวดไทย

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566

2.3.1.2 จากอดีตถึงปัจจุบัน

พิพิธภัณฑสถานไทยใช้วิถีทัศน์พร้อมเสียงบรรยายให้ผู้เข้าชมรู้จักประวัติของการนวดไทย โดยแบ่งเป็น 5 ช่วง ได้แก่

ก่อนประวัติศาสตร์ สันนิษฐานว่าการนวดไทยมีความสัมพันธ์กับโยคะศาสตร์ของประเทศอินเดีย แต่มีการเปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรม ยุคทวารวดี การนวดไทยปรากฏอยู่ในการดำรงชีวิตทุกชนชั้น **ยุคกรุงศรีอยุธยา - ธนบุรี** การจัดตั้งกรมหมอนวดและรวบรวมตำรายาชื่อว่า “ตำราพระโอสถพระนารายณ์” แต่คัมภีร์เกี่ยวกับการนวดสูญหายเป็นจำนวนมากในครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 **สมัยรัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 4** วัดโพธิ์มีการปฏิสังขรณ์ในสมัยรัชกาลที่ 1 และสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดให้ค้นหา รวบรวมจารึก ตำราและฤาษีดัดตน และบันทึกไว้ที่วัดโพธิ์เพื่อให้ประชาชนเข้ามาศึกษาด้วยตนเอง **สมัยรัชกาลที่ 5 - รัชกาลที่ 8** ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับฤาษีดัดตนไว้ในตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวง ในสมัยรัชกาลที่ 7 มีการแบ่งการแพทย์เป็นการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนโบราณ และกำหนดให้การนวดไทยเป็นส่วนหนึ่งของการแพทย์แผนโบราณ และ**สมัยรัชกาลที่ 9 - ปัจจุบัน** เมื่อปี พ.ศ. 2494 โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) จัดตั้งขึ้นเนื่องจากรัชกาลที่ 9 เสด็จไปวัดโพธิ์ เมื่อปี พ.ศ. 2544 และปรารภว่า วัดโพธิ์เป็นแหล่งรวมองค์

ความรู้การแพทย์แผนไทย ควรมีโรงเรียนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคนรุ่นหลัง และกระทรวงสาธารณสุขเพิ่มการนวดไทยเป็นวิชาหนึ่งในการแพทย์แผนไทย ทำให้การแพทย์แผนไทยประกอบด้วย 4 วิชา ได้แก่ เวชศาสตร์ เกษตฺศาสตรฺ การผดุงครรภ์ และการนวดไทย สิ่งที่สำคัญคือ การนวดไทยได้รับการรับรองและได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

พิพิธภัณฑนวดไทยแสดงคลิปวิดีโออยู่ฝั่งซ้ายมือในห้องที่ 1 กล่าวถึง การนวดไทยในสมัยรัชกาลที่ 10 ว่า

รัชกาลที่ 10 เป็นยุคทองของการต่อยอดภูมิปัญญาองค์ความรู้ด้านแพทย์แผนไทยและการนวดไทย ที่มีสืบมาแต่โบราณกาลให้เข้ากับยุคสมัยและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคปัจจุบัน โดยการนำหลักความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่เชื่อมโยงในการอนุรักษ์ส่งต่อภูมิปัญญาให้แก่คนไทยรุ่นต่อ ๆ ไป และที่ยอมรับในระดับสากล

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑนวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

เห็นได้ว่า การนวดไทยมีประวัติความเป็นมาในแต่ละสมัย และได้บันทึกในตำราต่าง ๆ สืบทอดจนถึงปัจจุบัน การนวดไทยเป็นภูมิปัญญาองค์ความรู้ที่มีมายาวนาน ควรเผยแพร่องค์ความรู้การนวดไทยทั่วโลก และสืบทอดให้คนรุ่นหลัง

ภาพประกอบ 12 คลิปวิดีโอที่กล่าวเรื่อง “การนวดไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน”

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2566

2.3.1.3 การนวดไทย

หัวข้อนี้มี 2 ส่วน ได้แก่ ประเภทของการนวดไทยและการนวดไทย ให้ผู้เข้าชมเรียนรู้ว่าการนวดนอกจากใช้มือแล้วยังสามารถใช้ส่วนอื่นของร่างกาย เช่น เท้า เข่า และศอก เป็นต้น และความรู้เกี่ยวกับการนวดไทยพื้นบ้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

การนวดไทยที่ปรากฏทั่วประเทศเป็นรูปแบบวัฒนธรรมในการดูแลสุขภาพในท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยการนวดไทยมีการถ่ายทอดกันภายในชุมชนหรือที่มักเรียกกันว่า การนวดพื้นบ้าน ซึ่งเทคนิควิธีการนวดที่ใช้มีความหลากหลายมาก เช่น ใช้การบีบ การกด การขยำ การรีด การดึง การดัด การเหยียบ การทุบ การสับ ท่าทางในการนวดของหมอพื้นบ้านในชุมชนมีความแตกต่างกันได้มาก หมอพื้นบ้านส่วนใหญ่มักเป็นหมอ ในชุมชนท้องถิ่น นวดอยู่ที่บ้านของตนเอง หรืออาจไปนวดผู้ป่วยตามบ้าน หมอบางคนอาจมีตำราสมุดข่อยแสดงจุดนวด ซึ่งบันทึกสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

ภายในพิพิธภัณฑ์นวดไทยมีป้ายบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จัดแสดงอุปกรณ์ประกอบการนวด ได้แก่ ภาชนะใช้ไม้ตอกบนร่างกาย ภาชนะเป็น การนวดขีดเส้น ภาชนะได้เป็นการนวดน้ำมันลงสู่กระดูก และการนวดเหยียบเหล็กแดงในภาคกลาง

การนวดไทยที่มีชื่อเสียงที่สุดทั้ง 4 ภาค คือ การนวดวัดโพธิ์ ซึ่งใช้ทฤษฎีเส้นประธานสิบในการวินิจฉัยและการบำบัดโรค เริ่มนวดจากปลายเท้าจนถึงศีรษะ เพื่อช่วยผ่อนคลายความปวดเมื่อยของกล้ามเนื้อ พิพิธภัณฑ์นวดไทยจึงจัดหุ่นเส้นประธานสิบไว้ตรงกลางห้องที่ 1 โดยมีป้ายบรรยายบอกชื่อแต่ละเส้น ได้แก่ เส้นอิทา เส้นปิงคลา เส้นสุมนา เส้นกาลทารี เส้นหังรังษี เส้นทวารี เส้นจันทกฐัง เส้นรุข่า เส้นสิกขินี และเส้นสุมุขัง ป้ายบรรยายกล่าวว่า เส้นประธานสิบเป็นศาสตร์ที่หมอนวดวินิจฉัยและรักษาโรคต้องใช้ เป็นเครือข่ายของเส้นอื่น ๆ ในร่างกาย ดังนี้

การนวดไทยใช้เส้นประธานสิบเป็นหลักในการตรวจวินิจฉัยและบำบัด ศาสตร์ของการนวดไทยนั้นถือว่าในร่างกายมนุษย์มีเส้นบนเครือข่ายร่างแหเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันมี 7,200 เส้น โดยมีเส้นหลักอยู่ 10 เส้น เรียกว่าเส้นประธานสิบ

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

ภาพประกอบ 13 จุดเส้นประธานสิบ

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566

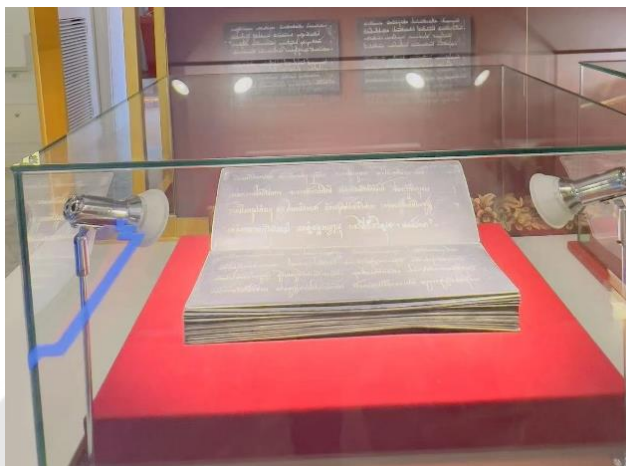
2.3.1.4 ภูมิปัญญาการนวดไทย

คัมภีร์ตำราดั้งเดิมของการแพทย์แผนไทยมาจากการบันทึกของครูบาอาจารย์ แต่ครั้งโบราณสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน และมักมีการเชื่อมโยงคัมภีร์ตำรากับ พระอาจารย์ชีวกโกมารภัจจ์ พระอาจารย์ และพระฤๅษี คัมภีร์แพทย์ดั้งเดิมจึงเป็นของ ครูบาอาจารย์ จึงเป็นของที่มีสถานะสูง คนรุ่นหลังควรให้ความเคารพ ไม่ควรแก้ไข ปรับปรุงคัมภีร์ สิ่งที่ยึดมากกว่าคือชำระความคลาดเคลื่อนให้ถูกต้องโดยผู้รู้ เพราะความรู้ที่บันทึกในคัมภีร์ที่ยังไม่สามารถเข้าใจได้ในปัจจุบัน อาจมิได้หมายความว่า จะไม่ถูกต้อง

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

แสดงให้เห็นว่า คัมภีร์ตำราการแพทย์แผนไทยมีมายาวนาน เนื้อหาใช้ ภาษาโบราณเขียน จึงอ่านยาก ปัจจุบันไม่สามารถเข้าใจทั้งหมดได้ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของ บรรพบุรุษ จึงควรรักษาและสืบทอดกันไป พิพิธภัณฑ์นวดไทยจัดแสดงคัมภีร์ตำราจารึกที่เกี่ยวกับการนวดไทย ดังนี้

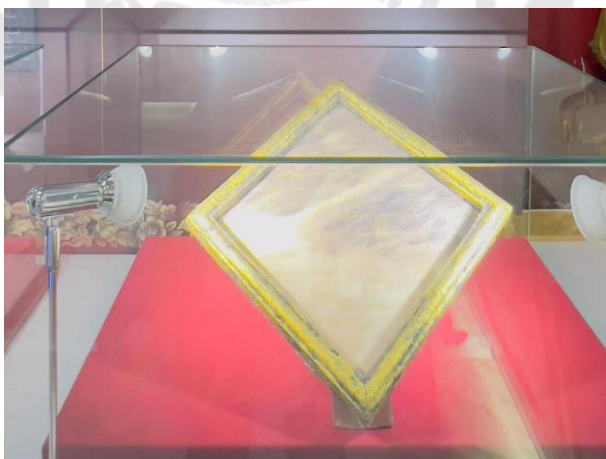
ตำราโรคนิทานคำฉันท์ 11 จัดพิมพ์ครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 1
เนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการนวดไทย กล่าวถึงจุดตั้งของแต่ละเส้นและวิธีการนวดตามเส้น

ภาพประกอบ 14 ตำราโรคนิทานคำฉันท์ 11

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566

จารึกตำรายาวัดราชโอรสาราม สร้างในสมัยรัชกาลที่ 2 พ.ศ. 2364
แผ่นจารึก 45 แผ่นเป็นเนื้อหาการนวดไทย ให้ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างร่างกายในการนวด

ภาพประกอบ 15 จารึกตำรายาวัดราชโอรสาราม

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566

สมุดไทยดำแสดงภาพและโคลงถ้ำชาติดัดตน สร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 พ.ศ. 2383 บันทึกท่าฤๅษีดัดตนจำนวน 80 ท่า พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไทยนำเสนอหามาจัดทำเป็น มัลติมีเดียสำหรับผู้เข้าชมสามารถเปิดเรียนท่าฤๅษีดัดตนตามความต้องการ โดยมีคำอธิบายโคลง ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ภาพประกอบ 16 สมุดไทยดำแสดงภาพและโคลงถ้ำชาติดัดตน

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566

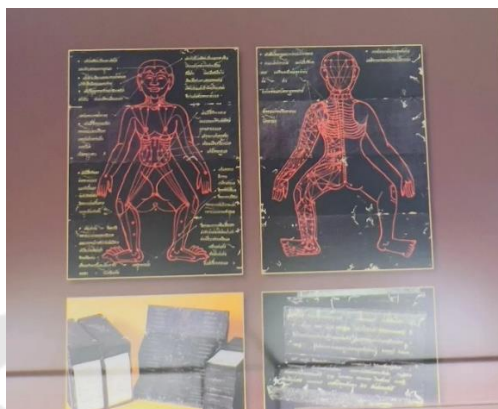
ศัลยาจารย์กัมภีร์แผนนวดวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์)) สร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2375 มีจำนวน 60 ภาพ ได้แก่ ภาพแผนหงาย 30 ภาพ และภาพแผนคว่ำ 30 ภาพ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไทยจัดเป็น มัลติมีเดียเพื่อให้ผู้เข้าชมเห็นภาพอย่างชัดเจน

ภาพประกอบ 17 ศัลยาจารย์กัมภีร์แผนนวดวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์))

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566

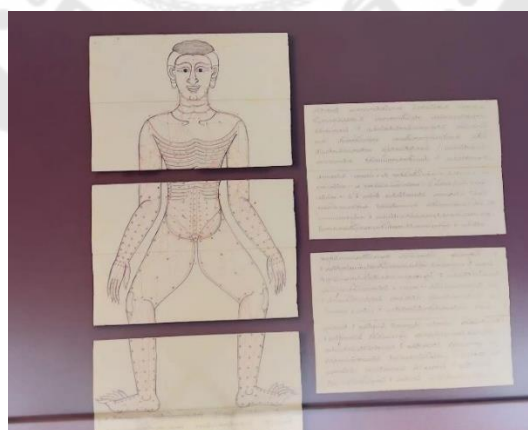
คัมภีร์แผนนวดเล่ม 1 และเล่ม 2 ในตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวง
สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2414 แผนนวดมีจำนวน 29 ภาพ ประกอบด้วยแผนหงาย 21 ภาพ
และแผนคว่ำ 8 ภาพ เนื้อหาอธิบายเส้นประธานและลมที่เกี่ยวข้องกับการนวด

ภาพประกอบ 18 คัมภีร์แผนนวดเล่ม 1 และเล่ม 2 ในตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวง

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566

คัมภีร์แผนนวดฉบับวัดสุวรรณาราม อธิบายเส้นประธานและลมที่
เกี่ยวข้องกับการนวด จำนวน 55 ภาพ ประกอบด้วยแผนหงาย 36 ภาพ และแผนคว่ำ 19 ภาพ

ภาพประกอบ 19 คัมภีร์แผนนวดฉบับวัดสุวรรณาราม

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2566

2.3.1.5 ภาพเก่าเล่าเรื่อง

พิพิธภัณฑ์นวดไทยจัดแสดงภาพเก่าพร้อมป้ายบรรยายให้ผู้เข้าชมเรียนรู้ความเป็นมาของโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์)

เมื่อปี พ.ศ. 2493 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เสด็จไปวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามทอดพระเนตรมีตำราแพทย์แผนโบราณอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ โปรดให้ก่อตั้งโรงเรียนสอนการแพทย์แผนโบราณให้สอนทั้งวิชาเวชกรรม เภสัชกรรม ผดุงครรภ์ และหัตถเวชหรือการนวดไทย เพื่อรักษาและเผยแพร่ความรู้การแพทย์แผนไทย โดยเฉพาะการนวดไทย ให้กับคนรุ่นหลัง

ดังนั้น สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปุ่น ปุณฺณสิริ) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พระวงศ์ที่ 17 เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ สมเด็จพระวันรัตอธิบดีสังฆวัดโพธิ์ จึงได้จัดตั้งสมาคมแพทย์แผนโบราณและโรงเรียนแพทย์แผนโบราณ วัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) ขึ้น นับเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรของชาติไทย ซึ่งได้สร้างคุณประโยชน์อันเกื้อหนุนแก่ประเทศชาติอย่างมหาศาล

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

โรงเรียนการแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) จึงก่อตั้งขึ้นในวัดโพธิ์ในฐานะที่เป็นสถานศึกษาสอนการนวดไทยตามมาตรฐานสากลแห่งแรกของประเทศไทย การนวดไทยตำรับวัดโพธิ์จึงได้นามว่า ตำรับนวดไทย

วัดโพธิ์และโรงเรียนแพทย์แผนโบราณฯ รวบรวมตำราเก่าเพื่ออนุรักษ์และสืบทอดแก่รุ่นหลัง มีจำนวน 8 เล่ม (พระเทพวิสุทธิคุณ และ นิเวศน์ บวรกุลวัฒน์, 2565) ได้แก่

เล่มที่ 1	ตำราประมวลหลักเภสัช
เล่มที่ 2	คู่มือการศึกษาวิชาเวชกรรม
เล่มที่ 3	เวช ศี ก ษ า แพ ทย ศาส ต ร์ สั ง เ ข ป เล่ม ๑ , เล่ม ๒ ,
เล่ม ๓ ของพระยาพิษฯ ประสาทเวช
เล่มที่ 4	ประมวลสรรพคุณยาไทย (ภาคหนึ่ง ภาคสอง และภาคสาม)
เล่มที่ 5	คู่มือผดุงครรภ์แผนโบราณ
เล่มที่ 6	แพทยศาสตร์สังเคราะห์เล่ม ๑, เล่ม ๒, เล่ม ๒
เล่มที่ 7	ตำราฤาษีคัดตนวัดโพธิ์ 80 ท่า (ต้นฉบับรูปปั้นฤาษีคัดตนวัด
พระเชตุพน)

เล่มที่ 8 ตำราหมอนวดวัดโพธิ์ (จารึกวัดพระเชตุพน)

หลังการรวบรวมตำราเรียบร้อย โรงเรียนแพทย์แผนโบราณฯ กำหนดหลักสูตรซึ่งเป็นต้นแบบการนวดไทย หน่วยงานต่าง ๆ สามารถเชิญอาจารย์จากโรงเรียนแพทย์แผนโบราณฯ เข้าร่วมเปิดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทยและการนวดไทย เช่น หลักสูตรกลางของสำนักงานการศึกษาเอกชนนอกระบบ กระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรแพทย์แผนไทยของมหาวิทยาลัยรังสิต เป็นต้น (พระราชปริยัติมุนี และ พระราชรัตนสุนทร, 2563)

โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพนจัดพิมพ์หนังสือการนวดไทยสำหรับหมอนวดเพื่อสอนและเรียนความรู้และประกอบวิชาชีพการนวดไทย ได้แก่ คู่มือการนวดแผนโบราณ คู่มือการนวดบำบัดและรักษา คู่มือการนวดเท้า วิชาพื้นฐานเกี่ยวกับการนวดไทย คู่มือการนวดทารกและเด็ก คู่มือการนวดผู้หญิง ฤาษีตัดตนเพื่อการบริหารร่างกายสำหรับบุคคลทั่วไป 18 ท่า คู่มือการนวดเท้าเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง และฤาษีตัดตนเพื่อการบริหารร่างกาย 18 ท่า (พระเทพวิสุทธิคุณ และ นิเวศน์ บวรกุลวัฒน์, 2565)

สรุปได้ว่า โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) สร้างขึ้นในวัดโพธิ์สมัยรัชกาลที่ 9 เพื่อรักษา พัฒนา และส่งเสริมการแพทย์แผนไทยและการนวดไทย ปัจจุบัน ย้ายไปอยู่นอกวัดโพธิ์ ตั้งอยู่ที่ 5 ถนนมหาธาตุ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

ภาพประกอบ 20 รัชกาลที่ 9 เสด็จพระราชดำเนินวัดโพธิ์

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2566

2.3.2 นิทรรศการที่จัดแสดงในห้องที่ 2

นิทรรศการที่จัดแสดงในห้องที่ 1 เป็นองค์ความรู้การนวดไทยในอดีต ห้องที่ 2 จัดแสดงความรู้เกี่ยวกับการนวดไทยในปัจจุบัน โดยแบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

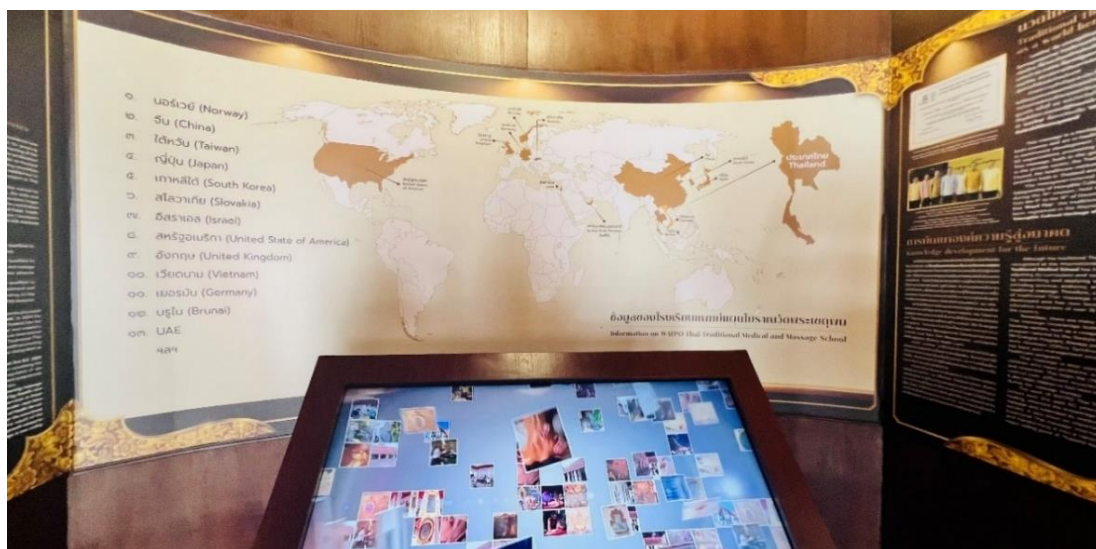
2.3.2.1 “นวดไทย” ในธุรกิจบริการสุขภาพ

ธุรกิจด้านการนวดแผนโบราณของประเทศไทยได้รับการประเมินว่าเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพ และได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติสูง โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 มติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจเห็นชอบให้มีการเร่งรัดการส่งออกธุรกิจบริการที่มีศักยภาพเพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศ โดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้ตั้งคณะทำงานด้านธุรกิจนวดแผนไทยขึ้นมาโดยเฉพาะ เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคและส่งเสริมพัฒนาการส่งออกธุรกิจนวดแผนไทย

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

การนวดไทยเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพและได้รับความนิยมจากชาวต่างประเทศ ที่สามารถสร้างรายได้ให้ประเทศไทย เป็นความรู้ด้านการดูแลและรักษาสุขภาพที่เผยแพร่ถึงทั่วโลก

พ.ศ. 2548 ประเทศไทยมีนโยบายให้พัฒนาเป็นศูนย์กลางสุขภาพเอเซีย โดยกำหนดให้การนวดแผนไทยเป็นแหล่งนำรายได้หลักเข้าสู่ประเทศ พ.ศ. 2558 กำหนดให้การนวดเพื่อสุขภาพหรือการนวดเพื่อการเสริมสวายเป็นหนึ่งในธุรกิจบริการสุขภาพ และส่งเสริมวิชาการนวดไทยไปยังทั่วโลก (พระราชบัญญัติ และ พระราชรัตนสุนทร, 2563) พิพิธภัณฑ์นวดไทยจัดแสดงแผนที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณฯ ส่งเสริมการนวดไทยไปยังทั่วโลก ได้แก่ นอร์เวย์ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สโลวาเกีย อิสราเอล สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เวียดนาม เยอรมัน บรูไน UAE (สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) ฯลฯ

ภาพประกอบ 21 แผนที่จัดแสดงวิชาการนวดไทยในทั่วโลก

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อ วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2566

ธุรกิจบริการสุขภาพมีความสำคัญในด้านการพัฒนาบริการและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ประกอบด้วย 3 ประเภทหลัก ได้แก่ ธุรกิจทางการแพทย์ ธุรกิจผลิตภัณฑ์สุขภาพ และธุรกิจบริการส่งเสริมสุขภาพ ส่วนบริการนวดจัดเป็นธุรกิจส่งเสริมสุขภาพ สามารถบูรณาการกับอุตสาหกรรมอื่น เช่น อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2559)

2.3.2.2 ความเป็นมาของการนวดไทย

การนวดไทยเกิดจากความต้องการผ่อนคลายความเหนื่อยล้าตั้งแต่อดีต การบรรเทาอาการปวดเมื่อยของกล้ามเนื้อ การรักษาโรค จนทำให้ร่างกายทำงานตามปกติ โดยวิธีการดึง การบีบ การดัด การกด และการประคบ เป็นต้น ซึ่งสืบทอดกันมาแบบรุ่นสู่รุ่น จนกลายเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศไทย ผู้รับบริการนวดแบ่งเป็นเจ้านายชั้นสูงกับบุคคลทั่วไป หมอนวดจึงแบ่งเป็นหมอลงกับหมอทั่วไป ดังนั้น การนวดไทยแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ การนวดแบบราชสำนักและการนวดแบบเชลยศักดิ์ ในพิพิธภัณฑสถานไทยกล่าวถึงความหมายของ 2 ประเภทนี้ ว่า

การนวดแบบราชสำนัก เป็นการนวดโดยหมอในราชสำนัก ถือเป็นการนวดที่มีวิธีการนวดแบบมีแบบแผนสำหรับการนวดถวายแก่เจ้านาย

การนวดแบบเชลยศักดิ์ เป็นการนวดที่เกิดจากการสั่งสมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นและได้มีการสืบทอดต่อกันมาเป็นวัฒนธรรม มีการปรับประยุกต์

วิธีการนวด และส่วนที่ใช้ในการนวดให้มีความเหมาะสมตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่เน้นพิธีรีตอง มีการใช้วิธีวางของร่างกายหลายอย่างประกอบกับการนวด ได้แก่ มือ ศอก เข่า เท้า หรืออื่น ๆ เป็นลักษณะของการนวดที่มุ่งเน้นการผ่อนคลายมากกว่า

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

การนวดไทยแบบราชสำนักหรือการนวดแบบหลวง เป็นการนวดโดยใช้มือและนิ้วหัวเท้านั้น โดยไม่ให้หมอนวดสัมผัสร่างกายของเจ้านายชั้นสูงมากเกินไป การนวดแบบเชลยศักดิ์เป็นการนวดเพื่อผ่อนคลายกล้ามเนื้อและช่วยการไหลเวียนของเลือด ความแตกต่างของการนวดแบบราชสำนักและการนวดแบบเชลยศักดิ์คือการใช้ส่วนร่างกาย การนวดแบบเชลยศักดิ์สามารถใช้มือ ศอก แขน เข่า และเท้า แต่การนวดแบบราชสำนักให้ใช้เพียงมือและนิ้วมือเท่านั้น

2.3.2.3 พิพิธภัณฑ์นวดไทย

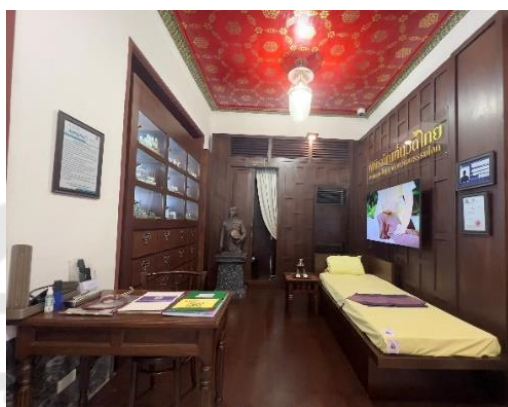
การจัดแสดงห้องแพทย์จำลอง ติดป้ายว่า “พิพิธภัณฑ์นวดไทย” เพื่อให้ผู้เข้าชมเห็นภาพรวมของห้องแพทย์แผนไทยในอดีต เขตนี้เริ่มต้นจากฝั่งซ้ายมือเป็นโต๊ะสำหรับหมอวินิจฉัยโรคหรืออาการป่วยของผู้ป่วย เดินเข้าไปเป็นตู้กระจกจัดแสดงยาสมุนไพรต่าง ๆ เช่น ยาหม่อง น้ำมันสมุนไพร และน้ำมันไพล เป็นต้น ข้างล่างตู้กระจกเป็นตู้ลิ้นชัก มีทั้งหมด 16 ลิ้นชัก จัดเป็น 4 แถว แถวละ 4 ลิ้นชัก ติดป้ายชื่อไว้ 12 ลิ้นชัก ซึ่งแบ่งตามรสของยา เช่น ตู้ลิ้นชักเครื่องยารสหวานมีน้ำผึ้ง น้ำตาลกรวด แก่นมะขาม และดอกคำฝอย ตู้ลิ้นชักเครื่องยารสเค็มมีเกลือ แก่นเสมหะเล โคกกระสุนและลิ้นทะเล ตู้ลิ้นชักเครื่องยารสเปรี้ยวมีใบส้มป่อย ใบส้มเลี้ยว และลูกมะขามป้อม

ภาพประกอบ 22 ตู้ลิ้นชัก

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2566

ถัดจากตู้ลิ้นชักแสดงสมุนไพรกันเป็นห้องอบสมุนไพร โดยจัดแสดงหม้อที่ใส่สมุนไพร ผังขวามีเตียงนอนเดี่ยว บนผนังมีวิดิทัศน์เพื่อให้เข้าใจการนวดของวัดโพธิ์และข้อห้ามในการนวด บนผนังยังมีกรอบรูปจัดแสดงใบประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย แสดงว่าหมอนวดต้องมีความรู้ความสามารถในการแพทย์แผนไทยและการนวดไทย และต้องมีประสบการณ์นวด

ภาพประกอบ 23 พิพิธภัณฑสถานไทย

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2566

2.3.2.4 สมุนไพรกับการนวดไทย

การใช้สมุนไพรเป็นตัวช่วยในการนวดไทย เช่น ใช้เป็นลูกประคบสมุนไพร ได้แก่ การนำผ้าขาวมาห่อสมุนไพรเป็นรูปกลม และนึ่งให้ร้อน เพื่อให้ยาสมุนไพรซึมเข้าสู่ร่างกาย ช่วยบรรเทาอาการต่าง ๆ เช่น อาการเกร็งของกล้ามเนื้อ อาการปวดเมื่อยของร่างกาย และอาการติดขัดของข้อต่อ เป็นต้น ดังที่พิพิธภัณฑสถานไทยอธิบายว่า

การใช้ ‘ยาสมุนไพรไทย’ ประกอบการนวดนั้นเป็นเรื่องที่นิยมใช้ควบคู่ไปกับการนวดในการดูแลสุขภาพของแพทย์แผนไทย ส่วนมากจะเป็นการประคบสมุนไพร มักจะทำหลังจากนวดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ลูกประคบสมุนไพรเป็นการใช้ความร้อนทำให้ตัวยาสสมุนไพรซึมผ่านกล้ามเนื้อชั้นผิวหนังเข้าสู่ร่างกายเพื่อช่วยให้เนื้อเยื่อพังผืดยืดตัวออก ลดปวด ลดอาการเกร็งของกล้ามเนื้อ ลดการติดขัดของข้อต่อ ลดการบวมของกล้ามเนื้อและเอ็น ส่วนใหญ่จะใช้ผ้าห่อตัวสมุนไพรมักเป็นก้อนกลม ๆ เพื่อประคบตามจุด

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑสถานไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

พิพิธภัณฑสถานวัดไทยจัดป้ายบรรยายแสดงสมุนไพรที่ใช้ในการนวดไทย โดยระบุชื่อและสรรพคุณของสมุนไพรทั้งหมด 9 ชนิด ยาที่ใช้ในการนวด ได้แก่ ยาหม่อง และรูปแบบการใช้สมุนไพร ได้แก่ การอบสมุนไพรและการทบหม้อเกลือ ดังนี้

ไพล ช่วยแก้ปวดเมื่อย อาการฟกช้ำ และลดการอักเสบ
 ขมิ้นชัน ช่วยลดการอักเสบและแก้โรคผิวหนัง
 ผิวมะกรูด ช่วยแก้ลมวิงเวียนศีรษะ
 ตะไคร้ ช่วยแก้ลมวิงเวียนในศีรษะ
 ใบมะขาม ช่วยลดอาการบวม แก้อาการฟกช้ำ และทำความสะอาดผิวหนัง
 ใบส้มป่อย ลดอาการคันและช่วยบำรุงผิว
 เกลือ เป็นตัวช่วยให้ยาซึมเข้าผิวหนังสู่ร่างกาย
 การบูร แก้หวัดและบำรุงหัวใจ
 พิมเสน แก้พุพองและบำรุงหัวใจ
 ยาหม่อง เป็นยาลดอาการปวด บวม ตึงของร่างกาย
 การอบสมุนไพร เป็นวิธีหนึ่งในการบำบัดรักษาโรค เป็นวิธีฟื้นฟูสุขภาพด้วย
 กระตุ้นการไหลเวียนของเลือด และลดอาการอักเสบ บวม ปวดเมื่อยของร่างกาย
 การทบหม้อเกลือ เป็นวิธีให้ความร้อนจากเกลือเข้าสู่ร่างกายเพื่อช่วยให้หมดลูก
 เข้าคู่ ขับน้ำควาปลาเป็นต้น สำหรับผู้หญิงเพิ่งคลอดลูก

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑสถานวัดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

แสดงว่า สมุนไพรที่ใช้ในการนวดมีหลายชนิดและมีสรรพคุณที่ต่างกันในการบรรเทาอาการและการรักษาโรคต่าง ๆ พิพิธภัณฑสถานวัดไทยยังจัดแสดงยาสมุนไพรที่คนไทยใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ยาโพธิ์วิฒนะ ยาอายุวิฒนะสำหรับผู้สูงอายุ ลูกประคบสมุนไพร และ ยาผสมโคคลาน (ยาต้ม)

ยาโพธิ์วิฒนะประกอบด้วยเมล็ดชุมเห็ดไทย ใบชุมเห็ดเทศ แก่นฝาง ใบเตย มะตูม ชะเอมเทศ มีสรรพคุณช่วยเจริญอาหาร บำรุงธาตุให้เป็นปกติ เป็นยาระบายอ่อน ๆ และทำให้อ่อนหลับสนิท

ยาอายุวิฒนะสำหรับผู้สูงอายุประกอบด้วยบอระเพ็ด หัวแห้วหมู ขมิ้นชัน ผักเสี้ยนผี และน้ำผึ้ง มีสรรพคุณช่วยบำรุงธาตุของร่างกายให้เป็นปกติ ให้ความชุ่มชื้นของร่างกายข้างล่าง และบำรุงโลหิต

ลูกประคบสมุนไพรเป็นเอกลักษณ์ของการนวดไทย สมุนไพรที่ใช้มีพล ตะไคร้ ผิวมะกรูดการบูร พิมเสน เป็นต้น ใช้หลังนวดโดยมีสรรพคุณคลายกล้ามเนื้อ ลดอาการ ฟกช้ำ กระตุ้นให้โลหิตไหลเวียนดีขึ้น และลดการติดขัดของข้อต่อ

ยาผสมโคคลาน (ยาต้ม) ประกอบด้วยเถาโคคลาน เถาเอ็นอ่อน แก่นฝาง และเถาสะค้าน มีสรรพคุณบรรเทาอาการปวดเมื่อยของร่างกาย

ภาพประกอบ 24 ยาสมุนไพร

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2566

2.3.2.5 มาตรฐานวิชาชีพหมอนวด

มาตรฐานวิชาชีพผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย (คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย, 2551) กำหนดว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเวชกรรมไทย ประเภทเภสัชกรรมไทย ประเภทการผดุงครรภ์ไทย และ ประเภทการนวดไทย ต้องมีความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบ และทักษะทางวิชาชีพเพียงพอ โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) จึงมีหน้าที่ ดังนี้

โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน นอกจากจะเป็นสถาบันการเรียนการสอนด้านการนวดแผนไทยตามหลักวัดโพธิ์แล้ว ยังทำหน้าที่สร้างมาตรฐานทางวิชาชีพของ ‘หมอนวด’ ให้เกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างเป็นระบบขึ้นมาด้วย โดยเมื่อผู้เรียนสำเร็จหลักสูตรที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพนจะได้ใบประกาศนียบัตรรับรองที่สามารถนำไปใช้ยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขให้สามารถเป็นหมอนวดที่มีใบรับรองถูกต้องได้นั่นเอง

(ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ณ พิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่อวันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566)

โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) กำหนดมาตรฐานประกอบวิชาชีพหมอนวด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ ควรปลอดภัย สะอาด ไม่ขัดกับวัฒนธรรมไทย ด้านบุคลากร ผู้ให้บริการต้องผ่านการอบรมและประเมินจนได้รับใบประกอบวิชาชีพหมอนวด และมีความสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติ ด้านการบริการ ควรมีการต้อนรับแบบไทย ให้บริการอาหารหรือเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ และมีการสื่อสารกับผู้รับบริการเกี่ยวกับสุขภาพและบริการ และด้านความปลอดภัย ควรมีป้ายเตือนระวางอันตรายบริเวณที่มีความเสี่ยง มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น และผู้ให้บริการควรมีความเชี่ยวชาญ ความรับผิดชอบในการใช้อุปกรณ์นวด

การนวดไทยเป็นบริการสุขภาพที่มีศักยภาพ เป็นหนึ่งในรายได้หลักประเทศไทยจึงมีนโยบายส่งออกวิชาการนวดไทยสู่ทั่วโลก เพื่อให้การนวดไทยเป็นธุรกิจบริการสุขภาพที่มีมาตรฐานระดับสากล และเผยแพร่องค์ความรู้เรื่องนวดไทยถึงทั่วโลก

สรุปได้ว่า พิพิธภัณฑ์นวดไทยตั้งอยู่ในวัดโพธิ์ ณ กรุงเทพมหานคร นิทรรศการจัดเป็น 2 ห้อง เป็นแหล่งให้ความรู้ที่เกี่ยวกับการนวดไทยอย่างสมบูรณ์ตั้งแต่ประวัติความเป็นมาจนถึงการนวดไทยในสังคมปัจจุบัน โดยใช้ป้ายบรรยาย วิดีทัศน์ รูปภาพ และห้องแพทย์จำลองเป็นสื่อเผยแพร่องค์ความรู้เรื่องนวดไทยให้ผู้เข้าชมเรียนรู้และเข้าใจมากขึ้น

ผู้วิจัยศึกษาการนวดไทยได้ประเด็นสำคัญคือ ความเป็นมาของการนวดไทย นวดไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก วัดโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีสำหรับการเรียนเรื่องนวดไทย และนวดไทยในสังคมปัจจุบัน และวิเคราะห์องค์ความรู้เรื่องนวดไทยได้ประเด็นสำคัญคือ การใช้สมุนไพรในการนวด นวดไทยตำรับวัดโพธิ์ นวดไทยในสังคมปัจจุบัน และพิพิธภัณฑ์นวดไทย ประเด็นเหล่านี้สามารถสรุปเป็นด้าน ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับนวดไทย ด้านความรู้ที่เกี่ยวกับจุดเด่นและลักษณะของนวดไทย ด้านสภาพของนวดไทยในสังคมปัจจุบัน และ ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับสถานที่ที่ศึกษาเรื่องนวดไทย ผู้วิจัยจะนำ 4 ด้านที่สรุปมาไปใช้ในการออกแบบและสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย”

บทที่ 3

การวิเคราะห์ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับ นักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย”

ผู้วิจัยได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” เพื่อหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มทดลอง แล้วนำมาวิเคราะห์ผล โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การออกแบบและสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มทดลอง (Try-Out)
3. การวิเคราะห์ผลการประเมินประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

1. การออกแบบและสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้วิจัยสรุปข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน และ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน

หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเนื้อหาอิงหลักสูตรหรือนำเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาจากหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาภาษา ทักษะการอ่าน สติปัญญา ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน จนเกิดนิสัยรักการอ่าน โดยผ่านการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ตามความต้องการ ความสามารถ และอายุ (ปิยณัฐ สุนทรประเสริฐ, 2561, น. 1 - 2)

หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงเป็นหนังสือที่สร้างขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากหลักสูตรของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ขยายประสบการณ์ ผู้อ่านได้รับความสนุกสนาน และเกิดนิสัยรักการอ่านโดยไม่จำกัดอายุของผู้อ่าน และเรียนตามความต้องการและความสนใจ

ในการเรียนการสอนภาษาไทย ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน มีหนังสือเรียนภาษาไทย ได้แก่ **泰语阅读教程** หรือ **วิชาการอ่านภาษาไทย เล่ม 2** บทที่ 3 เรื่อง “นวดแผนไทย ศาสตร์โบราณในโลกสมัยใหม่” เนื้อหาเกี่ยวข้องกับการนวดไทย กล่าวถึงวิธีการนวดตามธรรมชาติ เพื่อผ่อนคลายร่างกาย ช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต และรักษาโรค ดังนี้

การนวดแผนไทยซึ่งประกอบด้วย การกด การบีบ การคลึง เคล้น การตัด การประคบ และการอบตัว นับเป็นการรักษาโรคด้วยวิธีการธรรมชาติ เพราะการนวด จะช่วยให้ระบบไหลเวียนเลือดในร่างกายคนเราทำงานได้ดีขึ้น กล้ามเนื้อที่ตึงหรือ แข็งเกร็งจะผ่อนคลาย และช่วยกระตุ้นระบบประสาทต่าง ๆ ให้ทำงานดีขึ้น ยังช่วยให้ ระบบข้อต่อและเส้นเอ็นเกิดความยืดหยุ่น

(Yang Shaoquan และ Ren Zhiyuan, 2020, น. 35)

ในหนังสือเรียนเล่มนี้ นักศึกษาชาวจีนได้เรียนประวัติของการนวดไทย การนวดตาม เส้นประธานสิบ การนวดวัดโพธิ์ โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดโพธิ์ และการนวดไทยได้รับการ พัฒนาจากภาครัฐและภาคเอกชน แสดงว่าการนวดไทยมีความสำคัญแสดงวิถีชีวิตของ คนไทยที่สืบสานจากอดีต แต่มีเนื้อหาจำกัด ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับ เรื่องนวดไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีน โดยศึกษาองค์ประกอบของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักศึกษาชาวจีนจำนวน 8 เล่มที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนวดไทย วัดโพธิ์ หรือวัฒนธรรมไทย ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2563 – 2567) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบของหนังสืออ่าน เพิ่มเติมที่ผู้วิจัยจะสร้าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 1 องค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนวด ไทย วัดโพธิ์ หรือวัฒนธรรมไทยภายในย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2563 – 2567)

ชื่อวิจัย	องค์ประกอบ										
	หน้าปก	คำนำ	คำแนะนำ	ชื่อ บท	วัตถุประสงค์การเรียนรู้	บทอ่านหลัก	บทอ่านเสริม	แบบฝึกหัดระหว่างเรียน	เฉลยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	แบบฝึกหัดหลังเรียน	เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน
1. การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย เรื่อง "การท่องเที่ยวริมแม่น้ำเจ้าพระยา" สำหรับนักศึกษาชาวจีน (2566)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
2. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ภาษาและวัฒนธรรมเรื่อง "สวนวนไทย - จีนที่เกี่ยวข้องกับสัตว์" สำหรับนักศึกษาชาวจีน (2566)	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตาราง 1 (ต่อ)

[illegible]

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อวิจัย	องค์ประกอบ					
	หน้าปก	หน้าปก	หน้าปก	หน้าปก	หน้าปก	หน้าปก
11. การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องสี่ในวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีน (2563)	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีนมีหน้าปก คำนำ คำแนะนำ ชื่อบท วัตถุประสงค์การเรียนรู้ บทอ่านหลัก บทอ่านเสริม แบบฝึกหัดระหว่างเรียน ใบเฉลยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบฝึกหัดหลังเรียน และใบเฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน ผู้วิจัยพบว่า ควรมีคำศัพท์และรูปภาพประกอบเพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อความ นอกจากนี้ ยังควรมีบรรณานุกรมระบุหนังสือหรืองานวิจัยที่อ้างอิง เนื่องจากบทอ่านได้มาจากผู้วิจัยอ่านข้อมูลแล้วสรุปเป็นความคิดของตนเอง

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่ผู้เรียนใช้ด้วยตนเองได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความรู้นอกเหนือจากหนังสือเรียน และเสริมประสบการณ์ใหม่ นักศึกษาชาวจีนสามารถเรียนวัฒนธรรมไทยควบคู่ไปกับการเรียนภาษาไทย เรื่อง “นวนิไทย” เป็นวัฒนธรรมของคนไทยที่ล้ำค่า ในด้านการดูแลสุขภาพที่ได้รับการยกย่องทั่วโลก จึงมีความสำคัญในการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย” จึงมีความมุ่งหมายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนวนิไทยคู่ไปกับการเรียนภาษาไทยให้นักศึกษาชาวจีน

1.2 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้วิจัยศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ และเรียบเรียงเนื้อหา เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย” จากการค้นหา ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเรื่องนวนิไทย ข้อมูลที่ได้รับสามารถแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับนวนิไทย ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของการนวนิไทย และนวนิไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เมื่อ พ.ศ. 2562

ด้านความรู้ที่เกี่ยวกับจุดเด่นและลักษณะของนวนิไทย ได้แก่ การใช้สมุนไพรไทยในการนวนิ นวนิไทยตำรับวัดโพธิ์เป็นการนวนิที่มีชื่อเสียงที่สุด มีลักษณะเฉพาะและเป็นต้นตำรับของการนวนิไทย

ด้านสภาพของนวดไทยในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ นวดไทยในปัจจุบันและต่างประเทศ และนวดด้วยตนเองได้รับความนิยมจากคนปัจจุบัน

ด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับสถานที่ที่ศึกษาเรื่องนวดไทย ได้แก่ โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) และพิพิธภัณฑสถานนวดไทย

จากนั้น ผู้วิจัยจึงเรียบเรียงและจัดลำดับตามความยากง่ายของเนื้อหา โดยจัดเป็นจำนวน 8 บท ดังนี้

บทที่ 1 นวดไทย มรดกโลก

บทที่ 2 นวดไทยกับสมุนไพรไทย

บทที่ 3 นวดไทยในประเทศไทย

บทที่ 4 นวดไทยในต่างประเทศ

บทที่ 5 นวดไทยแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

บทที่ 6 เรียนนวดไทยที่วัดโพธิ์

บทที่ 7 นวดด้วยตนเอง

บทที่ 8 ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานนวดไทย

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” จำนวน 8 บท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 2 โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย”

ชื่อบท	วัตถุประสงค์	บทอ่าน	บทอ่านเสริม
1 นวดไทย มรดกโลก	1. ผู้เรียนอธิบายความเป็นมาของนวดไทยได้	1. ความเป็นมาของนวดไทย	นวดไทยเหมือนทุ ย ห น า จี น
	2. ผู้เรียนบอกเหตุผลที่นวดไทยขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกได้	2. นวดไทยเป็นมรดกโลก	(推拿) ใหม่
	3. ผู้เรียนอธิบายความแตกต่างระหว่างนวดไทยและทุยหน่าจิ้นได้		

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อบท	วัตถุประสงค์	บทอ่าน	บทอ่านเสริม
2 นวดไทยกับสมุนไพร ไทย	1. ผู้เรียนบอกประโยชน์ของการใช้สมุนไพรในการนวดได้ 2. ผู้เรียนบอกประเภทนวดที่ใช้สมุนไพรที่แตกต่างกันได้	1. ประโยชน์ของการใช้สมุนไพรในการนวด 2. ประเภทของนวดไทยที่ใช้สมุนไพร	น้ำมันนวดมีอะไรบ้าง
3 นวดไทยในประเทศไทย	1. ผู้เรียนบอกมารยาทในนวดไทยได้ 2. ผู้เรียนบอกความสำคัญของพิธีไหว้ครูแพทย์แผนไทยได้ 3. ผู้เรียนสามารถพิจารณาสภาพร่างกายของตนเองเมื่อไปนวดได้	1. มารยาทในนวดไทย 2. พิธีไหว้ครูแพทย์แผนไทย	เมื่อไหร่จึงควรไปนวด
4 นวดไทยในต่างประเทศ	1. ผู้เรียนอธิบายเหตุผลที่นวดไทยเผยแพร่ไปสู่ต่างประเทศได้ 2. ผู้เรียนบอกลักษณะของร้านนวดไทยในประเทศจีนได้	1. นวดไทยไปสู่ต่างประเทศ 2. นวดไทยในประเทศจีน	คนจีนหาหมอนวดที่ไหนได้บ้าง
5 นวดไทยแบบการทอ้งเที๊ยวเชิงสุขภาพ	1. ผู้เรียนอธิบายความเป็นมาของการทอ้งเที๊ยวเชิงสุขภาพได้ 2. ผู้เรียนบอกบริการนวดในการทอ้งเที๊ยวเชิงสุขภาพได้	1. การทอ้งเที๊ยวเชิงสุขภาพ 2. นวดไทยในการทอ้งเที๊ยวเชิงสุขภาพ	นวดแล้วจะสวยขึ้นไหม

ตาราง 2 (ต่อ)

6	เรียนนวดไทยที่ วัดโพธิ์	1. ผู้เรียนอธิบายเหตุผลที่ต้อง เรียนนวดไทยที่วัดโพธิ์ได้	1. การเรียน ไปนวดที่วัดโพธิ์ นวดไทยที่ ได้อย่างไร วัดโพธิ์
		2. ผู้เรียนอธิบายลักษณะของ นวดไทยตำรับวัดโพธิ์ได้	2. ลักษณะของ นวดไทย ตำรับ วัดโพธิ์
		3. ผู้เรียนสามารถเลือกบริการ การนวดได้	
7	นวดด้วยตนเอง	1. ผู้เรียนบอกลักษณะการใช้ ชีวิตของคนในปัจจุบันได้	1. การใช้ชีวิตของ นวดด้วยตนเอง คนในปัจจุบัน ได้ผลจริงไหม
		2. ผู้เรียนรู้จักและอธิบาย วิธีการนวดด้วยตัวเองได้	2. วิธีการนวดด้วย ตนเอง
		3. ผู้เรียนสามารถนวดด้วย ตนเองได้	
8	ท่องเที่ยวพินิจภัณฑ นวดไทย	1. ผู้เรียนอธิบาย ความเป็นมาและวิธี การเดินทางไปพินิจภัณฑ นวดไทยได้	1. พินิจภัณฑ เข้าพินิจภัณฑ นวดไทย นวดไทยอย่างไร พินิจภัณฑ ให้สุขภาพ พินิจภัณฑ
		2. ผู้เรียนบอกความรู้ที่ จัดแสดงในพินิจภัณฑ นวดไทยได้	2. พินิจภัณฑ นวดไทย

ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบท มีรายละเอียด ดังนี้

ชื่อเรื่อง เป็นสิ่งที่สำคัญของแต่ละบท เนื่องจากการสรุปเนื้อหาของแต่ละบท จากชื่อเรื่องสามารถเข้าใจได้ว่าในบทนี้เกี่ยวกับเรื่องใด มีภาพประกอบวางอยู่ข้างล่างชื่อช่วยให้ เข้าใจชื่อเรื่อง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบท เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจเป้าหมายของแต่ละบท ชี้ให้เห็นสาระสำคัญของแต่ละบท และเป็นแนวทางในการออกแบบแบบฝึกหัด

บทอ่านหลัก เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องนวดไทย ผู้วิจัยออกแบบด้วยภาพประกอบ ทั้งภาพจริงและภาพการ์ตูน และให้มีสีสัน เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาง่ายและน่าอ่าน

คำศัพท์นำรู้จากบทอ่าน ผู้วิจัยออกแบบให้แต่ละบทและแต่ละหน้าของบทอ่านมีคำศัพท์นำรู้ โดยเรียงลำดับตามเนื้อหาของบทอ่าน และระบุนิยามของคำโดยใช้อักษรย่อตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้แก่

- น. หมายถึง นาม
- ก. หมายถึง กริยา
- ว. หมายถึง วิเศษณ์
- บ. หมายถึง บุพพท

บทอ่านเสริม เป็นเนื้อหาที่เสริมจากบทอ่านหลัก ผู้วิจัยใช้วิธีตั้งคำถาม “รู้หรือไม่” เพื่อให้นักศึกษาตั้งใจคิดคำตอบและให้วิธีการเขียนต่างจากบทอ่านหลัก

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน เพื่อวัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ในเรื่องนวดไทยของนักศึกษาชาวจีน หลังอ่านบทอ่านหลักและบทอ่านเสริมของแต่ละบทเสร็จ ผู้วิจัยออกแบบแบบฝึกหัดเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ที่มีตัวเลือกถูกต้องข้อเดียวเท่านั้น บทละ 10 ข้อ จำนวน 8 บท แบบฝึกหัดระหว่างเรียนจึงมีจำนวน 80 ข้อ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Bloom ที่สรุปอยู่ในหนังสือ **การวิจัยเบื้องต้น** (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ว่า การวัดพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นการวัดความสำเร็จของการศึกษาโดย 6 ชั้น ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการสร้างสรรค์ ดังตัวอย่างนี้

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ปัญหาด้านสุขภาพของคนทำงานในปัจจุบันเกิดจากเหตุใด (ความรู้ความจำ)
 - ก. การขาดสารอาหาร
 - ข. การออกกำลังกายมากเกินไป
 - ค. การนอนหลับพักผ่อนมากเกินไป
 - ง. การใช้โทรศัพท์มือถือมากเกินไป
2. การใช้ชีวิตเร่งรีบและแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นส่งผลอย่างไรต่อสุขภาพ (ความรู้ความจำ)
 - ก. ทำให้ร่างกายแข็งแรงขึ้น
 - ข. ทำให้ระบบภูมิคุ้มกันดีขึ้น
 - ค. ทำให้เกิดโรคต่างๆ ได้ง่าย
 - ง. ทำให้ร่างกายอ่อนแอลงมากขึ้น
3. หากคุณจะนวดด้วยตนเอง ควรนวดอย่างไร (การนำไปใช้)
 - ก. ใช้นิ้วชี้กดขมับ
 - ข. ใช้นิ้วชี้กดคอ
 - ค. ใช้นิ้วโป้งกดหัวตา
 - ง. ใช้นิ้วค้ำบริเวณบ่า
4. หากคุณจะนวดด้วยตนเอง ควรนวดกี่นาที (การนำไปใช้)
 - ก. 4 นาที
 - ข. 8 นาที
 - ค. 20 นาที
 - ง. 30 นาที
5. คนปัจจุบันใช้ชีวิตแบบใด (ความเข้าใจ)
 - ก. ช้าๆ
 - ข. เร่งรีบ
 - ค. ประหยัด
 - ง. เรียบง่าย
6. หากคุณจะนวดบริเวณบ่าด้วยตนเองควรทำอะไร (การนำไปใช้)
 - ก. ใช้นิ้วชี้กดบริเวณบ่า
 - ข. ใช้นิ้วโป้งกดบริเวณบ่า
 - ค. ใช้นิ้วทั้งสองข้างค้ำบริเวณบ่า
 - ง. ใช้นิ้วชี้กับนิ้วโป้งกดบริเวณบ่า
7. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการนวดด้วยตนเอง (การรู้ความจำ)
 - ก. คลายความเครียด
 - ข. ช่วยให้นอนหลับดีขึ้น
 - ค. บรรเทาอาการปวดเมื่อย
 - ง. ลดการไหลเวียนของเลือด
8. ข้อใดไม่ถูกต้องสำหรับการนวดด้วยตนเอง (ความรู้ความจำ)
 - ก. ทำได้ทุกที่ทุกเวลา
 - ข. หายอาการปวดเมื่อยได้
 - ค. ยึดกล้ามเนื้อที่มีอาการปวดเมื่อยได้
 - ง. กด คลึง บีบกล้ามเนื้อด้วยนิ้วและมือได้
9. หากคุณอยากผ่อนคลายอาการปวดเมื่อยด้วยตนเองควรนวดอย่างไร (การนำไปใช้)
 - ก. นวดด้วยกดแรง
 - ข. นวดด้วยกดเบา
 - ค. นวดเป็นประจำ
 - ง. นวดไม่เป็นประจำ
10. หากคุณจะนวดขมับด้วยตนเอง ควรนวดอย่างไร (การนำไปใช้)
 - ก. ใช้ฝ่ามือกดและคลึง
 - ข. ใช้นิ้วชี้กับนิ้วกลางกดและคลึง
 - ค. ใช้นิ้วชี้กับนิ้วกลางกดและคลึง
 - ง. ใช้นิ้วกลางกับนิ้ว无名指กดและคลึง

ภาพประกอบ 25 ตัวอย่างแบบฝึกหัดระหว่างเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

บรรณานุกรมและสารบัญภาพประกอบ ระบุแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยค้นคว้า
แบบฝึกหัดหลังเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องนวดไทยทั้งเล่ม ผู้วิจัย
 ออกแบบแบบฝึกหัดหลังเรียนด้วยใช้แนวคิดของ Bloom สร้างเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกที่มี
 คำตอบถูกต้องข้อเดียวเท่านั้น จำนวน 40 ข้อ โดยเป็นคู่ขนานกับแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
 ดังตัวอย่าง

ตาราง 3 ตัวอย่างแบบฝึกหัดหลังเรียนคู่ขนานกับแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

ตัวอย่างแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	ตัวอย่างแบบฝึกหัดหลังเรียน
1. ข้อใดกล่าวถึงนวดไทยและทุยหนา จีนถูกต้อง ก. ที่มาของนวดไทยและทุยหนา จีนเหมือนกัน ข. วัฒนธรรมการนวดของไทย และจีนไม่เหมือนกัน ค. นวดไทยกับทุยหนาจีนเน้น การกดบริเวณกระดูก ง. นวดไทยกับทุยหนาจีนเน้น การยืดกล้ามเนื้อทั้งตัว	1. ทุยหนาจีนต่างจากนวดไทยอย่างไร ก. ทุยหนาจีนเน้นยืดเส้นทั้งตัว ข. ทุยหนาจีนเน้นการกดบริเวณ กล้ามเนื้อ ค. ทุยหนาจีนเน้นการกดจุดที่มีอาการ ปวดเจ็บ ง. ทุยหนาจีนเน้นการกดกล้ามเนื้อที่มี อาการตึง
2. หากมีอาการบวมแดงจากแมลงกัด ควรเลือกใช้น้ำมันสมุนไพรชนิดใด ก. น้ำมันแดง ข. น้ำมันขาว ค. น้ำมันเหลือง ง. น้ำมันเขียว	2. หากเกิดอาการคันจากแมลงกัด ควร บรรเทาอาการอย่างไร ก. ทาน้ำมันแดง ข. ทาน้ำมันเขียว ค. ทาน้ำมันขาว ง. ทาน้ำมันเหลือง

ใบเฉลยแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและใบเฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน เป็น
 การเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบฝึกหัดหลังเรียน เพื่อให้ นักศึกษาชาวจีน
 ตรวจสอบการทำแบบฝึกหัด

2. การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มทดลอง (Try-Out)

ผู้วิจัยประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม และแบบประเมินความสอดคล้องของแบบฝึกหัดกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.1 การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำแบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมและแบบประเมินความสอดคล้องของแบบฝึกหัดกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร และรองศาสตราจารย์ Qiuju Wang เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้เกณฑ์ของรัตนะ บัวสนธิ์ (2564, น. 147) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง คุณภาพดีมาก

ระดับ 4 หมายถึง คุณภาพดี

ระดับ 3 หมายถึง คุณภาพพอใช้

ระดับ 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง

ผู้วิจัยประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยกำหนดระดับความคิดเห็นสำหรับคุณภาพของเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญเป็น 5 ระดับ (รัตนะ บัวสนธิ์, 2564, น. 32) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับพอใช้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับต้องปรับปรุง

ตาราง 4 คะแนนประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
	1	2	3		
1. ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม					
1.1 แต่ละบทมีองค์ประกอบที่ครบถ้วน	4	5	5	4.67	ดีมาก
1.2 ภาพประกอบสีสัน น่าสนใจ	4	5	5	4.67	ดีมาก
1.3 ภาพประกอบ สอดคล้องกับเนื้อหา ช่วยนักศึกษาชาวจีนเข้าใจเนื้อหา	3	5	4	4.00	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม				4.45	ดี
2. ด้านเนื้อหา					
2.1 เนื้อหาของแต่ละบทตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้	4	5	5	4.67	ดีมาก
2.2 ความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบทมีความยากง่ายที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาชาวจีน	4	5	5	4.67	ดีมาก
2.3 เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ถูกต้องและน่าเชื่อถือ	3	5	5	4.33	ดี
2.4 เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ทันสมัยและน่าสนใจ	4	5	4	4.33	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหา				4.5	ดีมาก
3. ด้านภาษา					
3.1 ใช้คำศัพท์เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาของนักศึกษาชาวจีน	3	5	5	4.33	ดี
3.2 ประโยคที่ใช้เข้าใจง่าย และถูกต้องตามหลักภาษา	3	5	5	4.33	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านภาษา				4.33	ดี
4. ด้านการวัดและการประเมินผล					
4.1 แบบฝึกหัดตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบท	3	5	4	4.00	ดี

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
	1	2	3		
4.2 แบบฝึกหัดระหว่างเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบท	3	5	4	4.00	ดี
4.3 แบบฝึกหัดหลังเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “นวดไทย” ทุกบท	3	5	4	4.00	ดี
4.4 คำถามของแบบฝึกหัดชัดเจนและเข้าใจง่าย	4	4	5	4.33	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านการวัดและการประเมินผล				4.08	ดี
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 นักศึกษาชาวจีนเพิ่มพูนคำศัพท์เกี่ยวกับ “นวดไทย”	2	5	5	4.00	ดี
5.2 นักศึกษาชาวจีนเข้าใจความเป็นมาและพัฒนาการของนวดไทย	3	5	5	4.33	ดี
5.3 นักศึกษาชาวจีนเข้าใจลักษณะและประโยชน์ของนวดไทย	2	5	5	4.00	ดี
5.4 นักศึกษาชาวจีนรู้จักบริการนวดที่หลากหลาย	3	5	5	4.33	ดี
5.5 นักศึกษาชาวจีนสามารถนำวิธีการนวดด้วยตนเองมาบรรเทาอาการ	3	4	4	3.67	ดี
5.6 นักศึกษาชาวจีนรู้จักและเข้าใจความเป็นมากับความสำคัญของพิพิธภัณฑน์นวดไทย	3	5	5	4.33	ดี
5.7 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยกับนักศึกษาชาวจีน	3	5	4	4.00	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ				4.09	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม				4.25	ดี

จากตารางสรุปได้ว่า คะแนนการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยรวม 4.25 หมายถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีนเรื่อง “นวดไทย” มีคุณภาพอยู่ในระดับดี แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.5 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม 4.45 ด้านภาษา 4.33 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ 4.09 และด้านการวัดและการประเมินผล 4.08 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.5 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ได้ประเมิน 4 รายการ ได้แก่ เนื้อหาของแต่ละบทตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบทมีความยากง่ายที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ถูกต้องและน่าเชื่อถือ และเนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ทันสมัยและน่าสนใจ ผู้วิจัยสามารถแบ่งระดับคุณภาพเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับคุณภาพดีมากมี 2 รายการ คือ เนื้อหาของแต่ละบทตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ และความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบทมีความยากง่ายที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาชาวจีน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.67 รายการที่อยู่ในระดับคุณภาพดีมี 2 รายการ คือ เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ถูกต้องและน่าเชื่อถือ และเนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ทันสมัยและน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.33

แสดงว่า เนื้อหาของแต่ละบทสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ความรู้เรื่อง “นวดไทย” มีความยากง่ายที่เหมาะสมสำหรับความสามารถของนักศึกษาชาวจีนชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ข้อมูลที่ผู้วิจัยอ้างอิงมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ทันสมัยและน่าสนใจ ความรู้เกี่ยวกับนวดไทยในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เน้นเรื่องนวดไทยในสมัยปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาชาวจีนสนใจเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี แต่ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรขยายความเพื่อให้ความหมายสมบูรณ์ ชัดเจน และเข้าใจง่าย เพิ่มข้อมูลใหม่เพื่อให้ข้อมูลเก๋าคืบ สรุปความเพื่อให้เนื้อหาสมบูรณ์ และทำให้จับใจความได้ง่าย ปรับเปลี่ยนชื่อของบทอ่านเสริม และปรับคำถามและเฉลยของแบบฝึกหัดเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นและถูกต้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การขยายความ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ขยายความในบทที่ 4 แนะนำให้ขยายประโยค “หมอนวดจะใช้ศอก แขน และเท้าแทน” เป็น “หมอนวดหมอนวดจะใช้ศอก แขน และเท้าแทน ตามความเหมาะสม และความต้องการของลูกค้า” และในบทที่ 7 ให้ขยายเหตุผลที่ทำให้แรงกดดันของนักศึกษาเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ “เพราะต้องสอบแข่งขันเข้มข้นขึ้น” ดังตัวอย่างบทที่ 7

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การใช้ชีวิตเร่งรีบ การแข่งขันในการทำงานเพิ่มมากขึ้น และแรงกดดันของนักศึกษาเพิ่มสูงขึ้น เพราะต้องสอบแข่งขัน เข้มข้นขึ้น

การเพิ่มข้อมูลใหม่ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เพิ่มข้อมูลใหม่ เพื่อให้เนื้อหาสมบูรณ์มากขึ้น และข้อมูลเก่าดีขึ้น เช่น แนะนำให้เพิ่มประโยค ดังตัวอย่างบทที่ 3

ก่อนนวด หมอนวดต้องไหว้ทิศทางอันเป็นที่ตั้งรูปหล่อหมอชีวกโกมารภัจจ์ เพื่อขอให้การนวดมีประสิทธิภาพและทำงานราบรื่น หลังจากนั้นจึงจะไหว้ลูกค้า เพื่อขออนุญาตและขอโทษลูกค้า ที่ต้องสัมผัสร่างกายของลูกค้า เพื่อสร้างความคุ้นเคย หลังนวดเสร็จหมอนวดต้องไหว้ลูกค้าอีกครั้ง เพื่อขอบคุณลูกค้าที่มาใช้บริการ และไหว้ลูกค้าที่เป็นครูในครั้งนี้ เพราะหมอนวดได้เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างที่เป็นลูกค้า

การสรุปความ ในบทที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้สรุปความสำคัญของการไหว้ เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจความได้ง่าย และเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ดังนี้

ก่อนนวด หมอนวดต้องไหว้ทิศทางอันเป็นที่ตั้งรูปหล่อหมอชีวกโกมารภัจจ์ เพื่อขอให้การนวดมีประสิทธิภาพและทำงานราบรื่น หลังจากนั้นจึงจะไหว้ลูกค้า เพื่อขออนุญาตและขอโทษลูกค้า ที่ต้องสัมผัสร่างกายของลูกค้า เพื่อสร้างความคุ้นเคย หลังนวดเสร็จหมอนวดต้องไหว้ลูกค้าอีกครั้ง เพื่อขอบคุณลูกค้าที่มาใช้บริการ และไหว้ลูกค้าที่เป็นครูในครั้งนี้ เพราะหมอนวดได้เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างที่เป็นลูกค้า

การไหว้จึงเป็นกิจวัตรที่ดี เป็นวัฒนธรรมสำคัญของคนไทย ทำให้เกิดบรรยากาศที่เป็นมิตร และความมีเมตตาต่อกัน

การปรับเปลี่ยนชื่อของบทอ่านเสริม โดยให้เปลี่ยนชื่อบทอ่านเสริมของบทที่ 3 จาก “คุณไปนวดได้ไหม” เป็น “เมื่อไหร่จึงควรไปนวด” และแนะนำให้เปลี่ยนชื่อของบทอ่านเสริมของบทที่ 6 จาก “ไปนวดที่วัดโพธิ์ไหม” เป็น “ไปนวดที่วัดโพธิ์ดีอย่างไร”

ภาพประกอบ 26 ตัวอย่างการแก้ไขเนื้อหา (การปรับเปลี่ยนชื่อของบทอ่านเสริม)

ลำดับที่ 2 ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ย 4.45 อยู่ในระดับคุณภาพดี มี 3 รายการ ได้แก่ แต่ละบทมีองค์ประกอบที่ครบถ้วน ภาพประกอบสีสันท่าสนใจ และภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา ช่วยนักศึกษาชาวจีนเข้าใจ ผู้วิจัยแบ่งระดับคุณภาพเป็น 2 ระดับ ระดับคุณภาพดีมากมี 2 รายการ คือ แต่ละบทมีองค์ประกอบที่ครบถ้วน และภาพประกอบสีสันท่าสนใจ 2 รายการนี้มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.67 ระดับคุณภาพดีมี 1 รายการ คือ ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา ช่วยนักศึกษาชาวจีนเข้าใจเนื้อหา ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.00

แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยออกแบบ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี องค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ครบถ้วน ภาพประกอบสีสันท่าสนใจ ดึงดูดให้นักศึกษาชาวจีนสนใจอ่านหนังสือ และภาพประกอบช่วยให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจเนื้อหา ภาพประกอบที่ใช้แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาพจริงและภาพการ์ตูน ภาพจริงช่วยให้นักศึกษาเข้าใจวิธีการนวดและช่วยให้เห็นสภาพจริงที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ภาพการ์ตูนใช้ประกอบท่าทางของนวดไทยตำรับวัดโพธิ์ ดังนั้น ภาพประกอบที่ใช้มีประโยชน์ แต่ยังมีบางภาพไม่ชัด ทำให้เข้าใจผิด หรือภาพยังไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญจึงแนะนำให้ปรับเปลี่ยนภาพประกอบ

การเปลี่ยนภาพประกอบ เพื่อช่วยให้เข้าใจง่ายขึ้น และสอดคล้องกับใจความสำคัญของเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ปรับเปลี่ยนภาพประกอบที่ 1 “นวดคอ” ของบทที่ 7 เพื่อให้ นักศึกษาชาวจีนเห็นวิธีการประสานมือได้อย่างชัดเจน และแนะนำให้เปลี่ยนภาพประกอบที่ 1 ของบทที่ 8 “พระเจดีย์สี่รัชกาล” เป็น “ที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ” เพื่อชี้ให้เห็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อหามากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

คอเป็นส่วนที่รู้สึกปวดง่ายและบ่อย เพราะ
อ่านหนังสือหรือทำงานต้องก้มหัวและอยู่ท่าเดียวเป็น
เวลานาน เมื่อนวดควรก้มหัวก่อน แล้วประสานมือ
และใช้นิ้วโป้งกดตั้งแต่ต้นคอ กึ่งกลางคอ แล้วขึ้นไป
กดใต้ฐานกะโหลกศีรษะ โดยกดจุดละประมาณ
3 วินาที

ภาพประกอบที่ 1 นวดคอ

ภาพประกอบ 27 ตัวอย่างการแก้ไขภาพประกอบ (การเปลี่ยนภาพ)

การปรับภาพ ปรับภาพประกอบที่ 4 “รถโดยสารประจำทาง” ของบทที่ 8 ให้ไม่
เห็นเลขสายของรถโดยสารประจำทาง เพราะไม่ใช่สายประจำทางที่ไปวัดโพธิ์ จะทำให้นักศึกษา
ชาวจีนเข้าใจผิด ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2 รถไฟใต้ดิน

ภาพประกอบที่ 3 รถแท็กซี่

ภาพประกอบที่ 4 รถโดยสารประจำทาง

ภาพประกอบ 28 ตัวอย่างการแก้ไขด้านภาพประกอบ (การปรับภาพ)

ลำดับที่ 3 ด้านภาษา มีค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในระดับคุณภาพดี ประเมิน 2 รายการ
ได้แก่ ใช้คำศัพท์เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาของนักศึกษาชาวจีน และประโยคที่ใช้
เข้าใจง่าย และถูกต้องตามหลักภาษา 2 รายการนี้มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.33 จึงอยู่ในระดับ
คุณภาพเดียวกัน ได้แก่ ระดับคุณภาพดี แสดงว่า คำศัพท์ที่มีความเหมาะสมสำหรับระดับภาษาของ
นักศึกษาชาวจีนชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 และมีคำแปลภาษาจีนช่วยให้เข้าใจเนื้อหาและสามารถนำ
คำศัพท์ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะไปรับบริการนวดไทย ประโยคที่ใช้เป็นประโยค
ง่าย ไม่ซับซ้อน และเขียนโครงสร้างประโยคตามหลักภาษา แต่ยังมีคำศัพท์และประโยคที่ใช้ทำ
ให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจยากและเข้าใจผิด ผู้เชี่ยวชาญจึงให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะให้ปรับปรุง
โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การเพิ่มคำและวลี ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เพิ่มคำและวลีในทุกบท เพื่อให้ ความหมายเหมาะสม สมบูรณ์ และชัดเจน ตัวอย่างเช่น ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เพิ่มคำและวลีในบทที่ 1 โดยเพิ่มคำและวลีว่า “ผสวน” “จาก” และ “การไป” เพื่อให้ภาษานุ่มนวลและให้ประโยคสมบูรณ์

นวดไทยที่มีชื่อเสียงคือนวดไทยตำรับวัดโพธิ์ เรียกว่าต้นตำรับนวดไทย ซึ่งผสมผสานการนวดแบบราชสำนักและการนวดแบบเชลยศักดิ์ ได้รับความนิยมทั้งจาก คนไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะคนจีนที่มาเที่ยวประเทศไทย กิจกรรมที่พลาดไม่ได้ ก็คือการไปนวดที่วัดโพธิ์

การเปลี่ยนคำและวลี ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เปลี่ยนคำและวลีในทุกบท เพื่อให้ ถูกกับบริบทและความหมาย ตัวอย่างเช่น ในบทที่ 1 เปลี่ยน“เจ้านายชั้นสูง” เป็น “เชื้อพระวงศ์”

การนวดแบบราชสำนัก เป็นการนวดสำหรับเชื้อพระวงศ์ หมอนวดไม่ควรสัมผัส ร่างกายของเจ้านายมากเกินไป จึงใช้มือและนิ้วมือกดตามเส้นและจุดของส่วนต่าง ๆ ของ ร่างกายเท่านั้น เพื่อกระตุ้นการไหลเวียนของเลือด คลายความปวด ตึง และล้าของ กล้ามเนื้อและข้อต่อ

การตัดคำและวลี ผู้เชี่ยวชาญให้ตัดคำที่ไม่จำเป็นในทุกบท เช่น ในบทที่ 1 ให้ ตัดคำว่า “ประเทศ” “นวด” จากประโยคเดิม “วัฒนธรรมการนวดของประเทศไทยกับประเทศจีนจึง มีความแตกต่างในวิธีการนวด” เปลี่ยนเป็น “วัฒนธรรมการนวดของไทยกับจีนจึงมีความแตกต่าง ในวิธีการ” ดังตัวอย่าง

นวดไทยกับพยูหน่าจีนมีวัตถุประสงค์เหมือนกันคือเพื่อผ่อนคลายและทำให้ ร่างกายแข็งแรง นวดไทยเน้นการกดและยืดเส้นกับกล้ามเนื้อทั้งตัว เมื่อนวดอาจรู้สึกเจ็บ เพราะกล้ามเนื้อตึงเกินไป แต่เมื่อนวดเสร็จแล้วจะรู้สึกผ่อนคลาย ส่วนพยูหน่าจีนเน้น การกดจุดที่มีอาการเจ็บปวด วัฒนธรรมการนวดของประเทศไทยกับประเทศจีนจึงมี ความแตกต่างในวิธีการนวด

การปรับรูปแบบประโยคใหม่ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ปรับประโยค เพื่อให้ ความหมายชัดเจนและนุ่มนวล อย่างเช่น ในบทที่ 6 ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ปรับประโยค “เพราะ วัดโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้ของนวดวัดโพธิ์ มีชื่อเสียง” เป็น “เพราะวัดโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชื่อเสียง ของนวดไทย” เนื่องจากประโยคนี้เน้นวัดโพธิ์เป็นแหล่งที่มีชื่อเสียง ควรแสดงความหมาย อย่างชัดเจนและให้เข้าใจง่าย

ชาวต่างชาตินิยมไปนวดที่วัดโพธิ์เมื่อมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทย เพราะวัดโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้ของนวดวัดโพธิ์ มีชื่อเสียง เพราะวัดโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชื่อเสียงของนวดไทย หมอนวดรักษาความเป็นมืออาชีพ เคารพ และซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเอง ชาวต่างชาติจึงเชื่อว่านวดไทยตำรับวัดโพธิ์มีคุณภาพและน่าเชื่อถือ หมอนวดของวัดโพธิ์ใช้เทคนิคการกด บีบ คลึงตามเส้น ดัดและยืดกล้ามเนื้อ โดยใช้นิ้ว มือ แขน ศอก เข่า และเท้า เพื่อช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของเลือด ผ่อนคลายความตึงและปวดเมื่อยของร่างกาย และส่งเสริมสุขภาพ

การเพิ่มคำอ่าน ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เพิ่มคำอ่านภาษาไทยในบทที่ 2 ได้แก่ “ระเหย [ระ-เหย]” เนื่องจากคำนี้เป็นคำที่ออกเสียงยากสำหรับนักศึกษาชาวจีน ดังตัวอย่าง

ระเหย [ระ-เหย] (ก.) 挥发, 蒸发

ลำดับที่ 4 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 4.09 อยู่ในระดับคุณภาพดี ได้ประเมิน 7 รายการ อยู่ในระดับคุณภาพดีเหมือนกัน แต่ค่าเฉลี่ยต่างกัน ได้แก่ นักศึกษาชาวจีนเข้าใจความเป็นมาและพัฒนาการของนวดไทย นักศึกษาชาวจีนรู้จักบริการนวดที่หลากหลาย และนักศึกษาชาวจีนรู้จักและเข้าใจความเป็นมาและความสำคัญของพิพิธภัณฑสถานนวดไทย 3 รายการนี้มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.33 นักศึกษาชาวจีนเพิ่มพูนคำศัพท์เกี่ยวกับ “นวดไทย” นักศึกษาชาวจีนเข้าใจลักษณะและประโยชน์ของนวดไทย และสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยกับนักศึกษชาวจีนมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.00 และนักศึกษชาวจีนสามารถนำวิธีการนวดด้วยตนเองมาบรรเทาอาการมีค่าเฉลี่ย 3.67

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ช่วยเพิ่มวงศ์ศัพท์เกี่ยวกับการนวด เช่น กด คลึง บีบ และดัดตน เป็นต้น เพิ่มพูนความรู้เรื่องนวดไทย เช่น ลักษณะและประโยชน์ของนวดไทย พิพิธภัณฑสถานนวดไทยเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องนวดไทยที่สำคัญ ความเป็นมาของนวดไทย และนวดไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกชาติและมรดกโลก เป็นต้น นักศึกษาชาวจีนสามารถนำความรู้เรื่องนวดไทยที่เรียนจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปประยุกต์ใช้ได้จริง เช่น วิธีการนวดด้วยตนเองเมื่อเกิดอาการปวดเมื่อย วิธีการคัดเลือกน้ำมันสมุนไพรที่ต้องการ ข้อควรระวังเมื่อไปรับบริการนวด และแอปพลิเคชันเงินที่ใช้เพื่อนัดหมอนวดมานวดที่บ้าน เป็นต้น

ลำดับที่ 5 ด้านการวัดและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.08 อยู่ในระดับคุณภาพดี ภายใต้วงข้อนี้ได้ประเมิน 4 รายการ อยู่ในระดับคุณภาพดีเช่นกัน แต่ค่าเฉลี่ยไม่เหมือนกัน ได้แก่ คำถามของแบบฝึกหัดชัดเจนและเข้าใจง่ายมีค่าเฉลี่ย 4.33 แบบฝึกหัดตรงกับวัตถุประสงค์

การเรียนรู้ของแต่ละบท แบบฝึกหัดระหว่างเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “แนวคิดไทย” ในแต่ละบท และแบบฝึกหัดหลังเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “แนวคิดไทย” ทุกบทมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.00

แสดงว่า แบบฝึกหัดที่วัดตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ข้อสอบของแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและหลังเรียนครอบคลุมเนื้อหาความรู้ แบบฝึกหัดวัดหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ นักศึกษาชาวจีนเรียนเนื้อหาเสร็จ สามารถนำความรู้ไปทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบฝึกหัดหลังเรียนได้ คำถามของแบบฝึกหัดใช้ประโยคง่าย แต่ยังมีบางข้อซับซ้อน ผู้เชี่ยวชาญจึงให้คำแนะนำและให้ปรับปรุงข้อสอบและคำตอบของแบบฝึกหัดเพื่อให้ข้อสอบชัดเจนมากขึ้น และช่วยนักศึกษาชาวจีนเข้าใจง่ายขึ้น

ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจและประเมินความสอดคล้องการเรียนรู้จากคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำคะแนนมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบฝึกหัดกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตรของรัตนะ บัวสนธ์ (2564, น. 64 - 68) ดังนี้

+1	หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
0	หมายถึง ไม่แน่ว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
-1	หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยประเมินความสอดคล้องของแบบฝึกหัดกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรของประสาธน์ เนิ่งเฉลิม (2560, น. 190) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดค่า IOC ดังนี้

IOC มีค่า 0.5-1.00 หมายถึง ใช้ได้

IOC มีค่าต่ำกว่า 0.5 หมายถึง ต้องปรับปรุงใหม่

ตาราง 5 คะแนนประเมินความสอดคล้องของแบบฝึกหัดกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

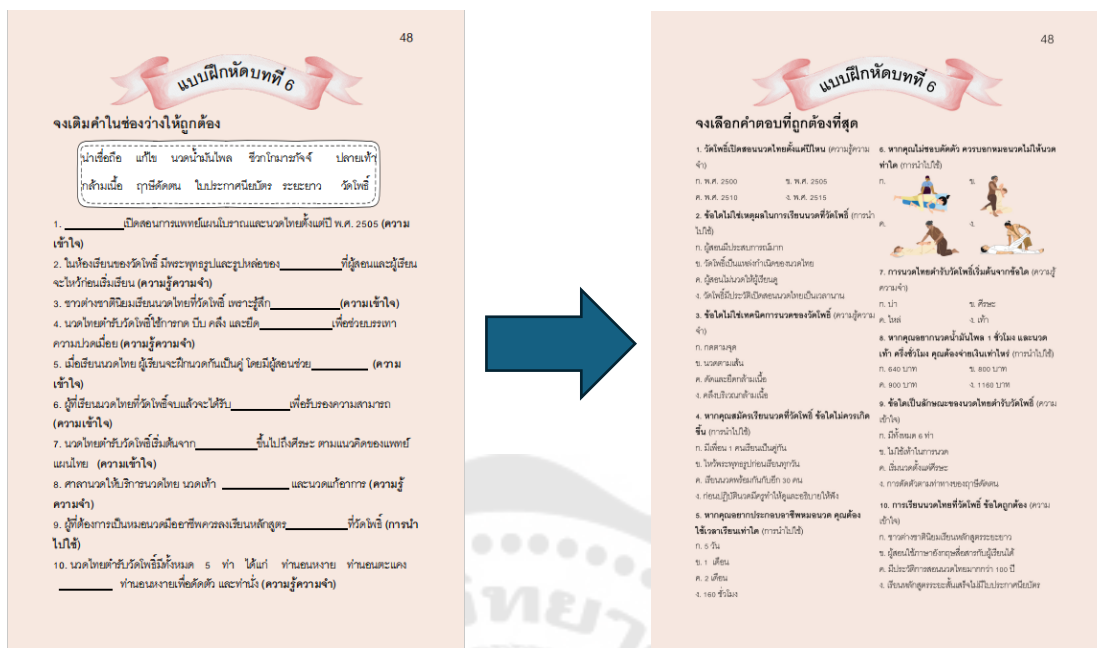
ลำดับ	รายการ	คะแนนประเมิน			ค่า IOC	แปลผล
		ความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน				
		1	2	3		
1	แบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 1					
	นวดไทย มรดกโลก สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้บทที่ 1	1	0	1	0.67	ใช้ได้
2	แบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 2					
	นวดไทยกับสมุนไพรไทย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้บทที่ 2	1	1	1	1	ใช้ได้
3	แบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 3					
	นวดไทยในประเทศไทย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้บทที่ 3	1	0	1	0.67	ใช้ได้
4	แบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 4					
	นวดไทยในต่างประเทศ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้บทที่ 4	0	1	1	0.67	ใช้ได้
5	แบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 5					
	นวดไทยแบบการทอเกี่ยวเชิงสุขภาพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้บทที่ 5	1	1	1	1	ใช้ได้
6	แบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 6					
	เรียนนวดไทยที่วัดโพธิ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้บทที่ 6	0	0	1	0.33	ปรับปรุง
7	แบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 7					
	นวดด้วยตนเอง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้บทที่ 7	-1	1	1	0.33	ปรับปรุง

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	คะแนนประเมิน			ค่า IOC	แปลผล
		ความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน				
		1	2	3		
8	แบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 8 ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ นวดไทย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ บทที่ 8	0	1	1	0.67	ใช้ได้
9	แบบฝึกหัดหลังเรียนสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ทุกบท	0	1	1	0.67	ใช้ได้
ค่าเฉลี่ยรวม		0.33	0.67	1	0.67	ใช้ได้

จากตารางคะแนนประเมินความสอดคล้องของแบบฝึกหัดกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ได้ค่าเฉลี่ย 0.67 สูงกว่า 0.5 แสดงว่า แบบฝึกหัดของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ใช้ได้ แต่ค่าเฉลี่ยในแต่ละบทมีความแตกต่าง โดยบทที่ 2 และบทที่ 5 มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด คือ 1 รองลงมาคือ บทที่ 1 บทที่ 3 บทที่ 4 และบทที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 0.67 ซึ่งอยู่ใน ระหว่าง 0.5-1.00 แปลว่า ใช้ได้ และบทที่ 6 และบทที่ 7 เป็นบทที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน คือ 0.33 ซึ่งต่ำกว่า 0.5 แปลว่าต้องปรับปรุงใหม่

ผู้วิจัยต้องปรับปรุงบทที่ 6 และบทที่ 7 เพราะมีค่า IOC 0.33 ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ เปลี่ยนรูปแบบแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจากการเติมคำในช่องว่างเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก เพื่อให้ แบบฝึกหัดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และมีรูปแบบเหมือนกันทั้งเล่ม ดังตัวอย่าง แบบฝึกหัดบทที่ 6

ภาพประกอบ 29 ตัวอย่างแสดงการปรับเปลี่ยนรูปแบบแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

ผู้วิจัยเพิ่มวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 6 และบทที่ 7 เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาของบทอ่าน จึงต้องออกแบบแบบฝึกหัดให้สัมพันธ์กัน ผู้วิจัยจึงเพิ่มน้ำหนักของข้อสอบที่วัดความเข้าใจและการนำไปใช้ โดยบทที่ 6 ออกแบบให้มีข้อสอบที่วัดความเข้าใจและการนำไปใช้ 7 ข้อ วัดความรู้ความจำ 3 ข้อ และบทที่ 7 ออกแบบให้มีข้อสอบที่วัดความเข้าใจและการนำไปใช้ 6 ข้อ วัดความรู้ความจำ 4 ข้อ เพื่อให้แบบฝึกหัดระหว่างเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ดังตัวอย่างวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 6

1. ผู้เรียนอธิบายเหตุผลที่ต้องเรียนนวดไทยที่วัดโพธิ์ได้
2. ผู้เรียนอธิบายลักษณะของนวดไทยตำรับวัดโพธิ์ได้
3. ผู้เรียนสามารถเลือกบริการการนวดได้

เมื่อผู้วิจัยปรับปรุงวัตถุประสงค์การเรียนรู้และแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของบทที่ 6 และบทที่ 7 เสร็จจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจอีกครั้ง

ผู้วิจัยปรับแก้การใช้ภาษาในข้อสอบแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบฝึกหัดหลังเรียนตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ข้อสอบเข้าใจง่ายและไม่มีคำถามที่อ่านแล้วสับสนได้หลายความหมาย โดยมี 4 ประเด็น ดังนี้

1. **การเพิ่มคำ** ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เพิ่มคำ เพื่อให้ความหมายสมบูรณ์ ชัดเจน และเข้าใจง่าย โดยในบทที่ 1 ให้เพิ่มคำว่า “ว่า” “ถึง” ในบทที่ 4 ให้เพิ่มคำว่า “กลืน” ในบทที่ 5 ให้เพิ่มคำว่า “แก้” “ช่วย” ในบทที่ 7 ให้เพิ่มคำว่า “ทำงาน” ในแบบฝึกหัดหลังเรียนให้เพิ่มคำว่า “ที่” “ไป” ตัวอย่างดังนี้

(บทที่ 5) ข้อ 6. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของนวดแก้อาการ (ความเข้าใจ)

ก. แก้เจ็บคอ	ข. แก้ชาตึง
ค. แก้เจ็บแขน	ง. แก้หลังตึง

2. **การเปลี่ยนคำและวลี** ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เปลี่ยนคำและวลี โดยในบทที่ 1 แนะนำให้เปลี่ยน “อิทธิพล” เป็น “ผล” ในบทที่ 3 ให้เปลี่ยน “ไม่สามารถ” เป็น “ไม่ควร” ในบทที่ 4 ให้เปลี่ยน “คนไทย” เป็น “หมอนวด” ในบทที่ 6 ให้เปลี่ยน “ควรเตรียมเงิน” เป็น “คุณต้องจ่ายเงิน” ในบทที่ 7 ให้เปลี่ยน “ได้ผลจริง” เป็น “ผ่อนคลายอาการปวดเมื่อย” ตัวอย่างดังนี้

(บทที่ 7) ข้อ 9. หากคุณอยากผ่อนคลายอาการปวดเมื่อยด้วยตนเองควรนวด
อย่างไร

ก. นวดด้วยกดแรง	ข. นวดด้วยกดเบา
ค. นวดเป็นประจำ	ง. นวดไม่เป็นประจำ

3. **การตัดคำ** ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ตัดคำที่ไม่จำเป็นออก โดยในบทที่ 6 ให้ตัดคำและวลีว่า “ให้ผู้เรียนจับคู่กันฝึกนวด” “สมัครเรียน” ในบทที่ 7 ให้ตัดคำว่า “ดีกว่า” ตัวอย่างดังนี้

(บทที่ 6) ข้อ 2. ข้อใดไม่ใช่เหตุผลในการเรียนนวดที่วัดโพธิ์

ก. ผู้สอนมีประสบการณ์มาก
ข. วัดโพธิ์เป็นแหล่งกำเนิดของนวดไทย
ค. ผู้สอนให้ผู้เรียนจับคู่กันฝึกนวด ไม่นวดให้ผู้เรียนดู
ง. วัดโพธิ์มีประวัติเปิดสอนนวดไทยเป็นเวลานาน

4. **การปรับแก้ข้อสอบ** ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ปรับข้อสอบ เพื่อให้สื่อความหมายชัดเจนและให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจได้ง่าย เช่น บทที่ 3 ให้ปรับ “หากคุณต้องไหว้ลูกค้าก่อนและหลังนวด คุณคิดว่าข้อใดไม่ใช่เหตุผล” เป็น “ข้อใดไม่ใช่เหตุผลที่คุณต้องไหว้ลูกค้าทั้งก่อนนวดและหลังนวด” และในบทที่ 6 ให้ปรับ “หากคุณต้องเรียนนวดที่วัดโพธิ์ ข้อใดเป็นเหตุผลไม่ได้” เป็น “ข้อใดไม่ใช่เหตุผลในการเรียนนวดที่วัดโพธิ์” ตัวอย่างดังนี้

(บทที่ 3) ข้อ 8. ข้อใดไม่ใช่เหตุผลที่คุณต้องให้ลูกค้าทั้งก่อนนวดและหลังนวด

- ก. เพราะต้องขอบคุณที่มาใช้บริการ
- ข. เพราะสามารถได้ความรู้จากลูกค้า
- ค. เพราะต้องขอโทษที่ต้องสัมผัสร่างกาย
- ง. เพราะต้องขอพรให้ทำงานอย่างราบรื่น

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านให้ความคิดเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้จะทำให้นักศึกษาชาวจีนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่องนวดไทยมากขึ้น และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วิธีการนวดด้วยตนเอง บริการนวดที่หลากหลาย การนำสมุนไพรใช้ในการนวด ลักษณะของร้านนวดไทยในต่างประเทศ และลักษณะของนวดไทยตำรับวัดโพธิ์ เป็นต้น และควรมีการปรับแก้เพื่อให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีคุณภาพ ได้แก่ การปรับรูปแบบแบบฝึกหัดบทที่ 6 และบทที่ 7 การเพิ่มวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 6 และบทที่ 7 การปรับแก้คำศัพท์ที่ใช้ การปรับเปลี่ยนภาพประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อหา และการปรับแก้ข้อสอบ

2.2 การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากกลุ่มทดลอง (Try-Out)

ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out) โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นนักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 สาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ วิทยาลัยเดียนฉือ มหาวิทยาลัยยูนนาน (Dianchi College of Yunnan University) จำนวน 3 คน ซึ่งยินดีเข้าร่วมการทดลอง ระหว่างวันที่ 17 - 27 มีนาคม พ.ศ. 2568 ณ ห้องสมุดของสาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ วิทยาลัยเดียนฉือ มหาวิทยาลัยยูนนาน ระยะเวลาการทดลอง ดังนี้

ตาราง 6 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out)

ครั้งที่	วันที่	เวลา	รายละเอียดการทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out)
1	17 มีนาคม 2568	18:00 – 19:30	1. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดการทดลองแก่นักศึกษา ชาวจีน เช่น วัตถุประสงค์ของการทดลอง ประโยชน์ที่ จะได้รับจากการทดลอง และระยะเวลาการทดลอง เป็นต้น 2. นักศึกษาอ่านบทที่ 1 นวดไทย มรดกโลก 3. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดบทที่ 1 4. ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเฉลยแบบฝึกหัด
2	18 มีนาคม 2568	18:30 – 19:30	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 2 นวดไทยกับสมุนไพรไทย 2. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดบทที่ 2 3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเฉลยแบบฝึกหัด
3	19 มีนาคม 2568	18:30 – 19:30	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 3 นวดไทยในประเทศไทย 2. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดบทที่ 3 3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเฉลยแบบฝึกหัด
4	20 มีนาคม 2568	15:00 – 16:00	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 4 นวดไทยในต่างประเทศ 2. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดบทที่ 4 3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเฉลยแบบฝึกหัด
5	21 มีนาคม 2568	10:00 – 11:00	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 5 นวดไทยแบบการทอเกี่ยว เชิงสุขภาพ 2. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดบทที่ 5 3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเฉลยแบบฝึกหัด
6	24 มีนาคม 2568	15:30 – 16:30	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 6 เรือนนวดไทยที่วัดโพธิ์ 2. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดบทที่ 6 3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเฉลยแบบฝึกหัด
7	25 มีนาคม 2568	15:00 – 16:00	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 7 นวดด้วยตนเอง 2. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดบทที่ 7 3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเฉลยแบบฝึกหัด

ตาราง 6 (ต่อ)

8	26	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 8 ท่องเที่ยวพืพิภพรัตนไทย	
	มีนาคม 10:00 – 11:00	2. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดบทที่ 8	
	2568	3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเฉลยแบบฝึกหัด	
9	27	1. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดหลังเรียน	
	มีนาคม 15:00 – 17:30	2. นักศึกษาทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้น	
	2568	3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาลงจากทำแบบประเมิน	

ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองกับกลุ่มทดลอง เพื่อหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม และเก็บคะแนนการทำแบบฝึกหัดของกลุ่มทดลอง จำนวน 8 บท บทละ 10 คะแนน รวมเป็น 100 คะแนน โดยใช้เกณฑ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2552, น. 64 - 69) ดังนี้

80-100	หมายถึง	ผลการเรียนดีมาก
70-79	หมายถึง	ผลการเรียนดี
60-69	หมายถึง	ผลการเรียนปานกลาง
50-59	หมายถึง	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
0-49	หมายถึง	ผลการเรียนต่ำ

ตาราง 7 คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มทดลอง (Try-Out)

คนที่	คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มทดลอง								คะแนนเฉลี่ยรายคน	ผลการเรียน
	บทที่									
	1	2	3	4	5	6	7	8		
1	70	90	90	90	80	90	80	70	82.50	ดีมาก
2	80	90	90	80	100	90	100	90	90	ดีมาก
3	90	80	60	60	70	90	60	60	71.25	ดี
ค่าเฉลี่ยรายบท	80	86.67	80	76.67	83.33	90	80	73.33	81.25	ดีมาก
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดีมาก

จากตารางแสดงให้เห็นว่า คะแนนการทำแบบฝึกหัดจำนวน 8 บทของกลุ่มทดลอง (Try-Out) มีค่าเฉลี่ยคือ 84.17 ผลการเรียนรู้ในระดับดีมาก ผลการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักศึกษาชาวจีนกลุ่มทดลอง (Try-Out) สามารถแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมาก และระดับดี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับดีมาก หมายถึงมีคะแนนเฉลี่ย 80-100 มีจำนวน 2 คน นักศึกษาชาวจีนคนที่ 2 ได้คะแนนสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 90 คะแนน โดยทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนได้คะแนน 100 คะแนน 2 บท คือ บทที่ 5 และบทที่ 7 ได้คะแนน 90 คะแนน 4 บท คือ บทที่ 2 บทที่ 3 บทที่ 6 และบทที่ 8 และได้คะแนน 80 คะแนน 2 บท คือ บทที่ 1 และบทที่ 4 เนื่องจากบทที่ 1 เป็นบทแรก กล่าวถึงความเป็นมา ประเภท และเหตุผลที่นวดไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมทั้งระดับชาติและระดับโลก มีคำศัพท์เฉพาะจำนวนมาก และเป็นครั้งแรกที่ทำแบบฝึกหัด ก่อนหน้านี้ไม่ค่อยมีความรู้เรื่องนวดไทยมาก บทที่ 1 จึงเป็นบทที่ได้คะแนนน้อยที่สุด

รองลงมาคือ นักศึกษาชาวจีนคนที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย 82.50 คะแนน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก โดยทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนน 90 คะแนน และ 80 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นบทที่ 1 และบทที่ 8 ได้คะแนนเท่ากัน คือ 70 คะแนน อยู่ในระดับดี จากการสัมภาษณ์พบว่า เหตุผลที่นักศึกษาชาวจีนคนนี้ทำแบบฝึกหัดบทที่ 1 ได้คะแนนน้อยที่สุด เพราะเป็นบทที่ให้ความรู้ นักศึกษาชาวจีนเรียนเรื่องนวดไทยครั้งแรก จึงยังไม่สามารถจำเนื้อหาและคำศัพท์เฉพาะได้ บทที่ 8 ได้คะแนนน้อย เพราะบทนี้มีข้อมูลมาก และมีคำศัพท์ใหม่มากกว่าบทอื่น ซึ่งทำให้จำและเข้าใจเนื้อหาได้ยาก อีกทั้งไม่ได้อ่านข้อสอบ ด้วยปัจจัยเครื่องมือวิจัยเข้าใจยากจึงทำให้ได้คะแนนน้อย

ระดับดี เป็นนักศึกษาชาวจีนคนที่ 3 คะแนนเฉลี่ย 71.25 คะแนน จากการสังเกตพบว่า นักศึกษาชาวจีนคนนี้เรียนตั้งใจ แต่นักศึกษาชาวจีนคนนี้มีความสามารถการเรียนรู้ภาษาไทยค่อนข้างน้อย และมีคำศัพท์ภาษาไทยค่อนข้างน้อย เป็นคนที่อ่านช้าที่สุด และต้องอ่านข้อสอบหลายรอบจึงเข้าใจคำถามได้ ด้วยปัจจัยผู้เรียนดังกล่าวจึงทำให้คะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดน้อยที่สุด

ผู้วิจัยพบว่า บทที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ บทที่ 6 เรียนนวดไทยที่วัดโพธิ์ มีค่าเฉลี่ย 90 คะแนน ผู้วิจัยสังเกตนักศึกษาชาวจีน พบว่า เนื้อหาของบทนี้มีความยากง่ายพอสมควร แม้ว่ามีบางเนื้อหาค่อนข้างยาก แต่มีคำแปลภาษาจีนและรูปภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหา นักศึกษาชาวจีน 3 คนตั้งใจศึกษาและทำแบบฝึกหัดมาก จึงเป็นบทที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

บทที่ 8 ท่องเที่ยวพืชรักนวดไทย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 73.33 คะแนน บทนี้แนะนำแหล่งเรียนรู้เรื่องนวดไทย ได้แก่ พืชรักนวดไทย กล่าวถึงที่ตั้งของพืชรักนวดไทย เวลาเปิดให้เข้าชม ค่าเข้าชม วิธีการเดินทางไปพืชรักนวดไทย และความรู้เรื่องนวดไทยที่จัดแสดงในพืชรักนวดไทย จากการสังเกตพบว่า บทที่ 8 ยากที่สุด แม้นักศึกษาชาวจีนรู้สึกที่น่าสนใจ เนื้อหาใกล้ตัว สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงเมื่อไปประเทศไทย แต่เนื้อหาโดยรวมค่อนข้างยาก เพราะคำศัพท์ภาษาไทยในบทนี้ส่วนใหญ่ไม่เคยเรียน เนื้อหาค่อนข้างเยอะ เหตุผลหลักคือ นักศึกษาชาวจีนยังไม่เคยไปประเทศไทย และไม่เคยไปพืชรักนวดไทย จึงรู้สึกว่าบทที่ 8 ยากกว่าบทอื่น

ดังนั้น ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มทดลองได้คะแนนต่างกันด้วยปัจจัยผู้เรียน เช่น ความสามารถในการเรียนน้อย ตั้งใจ อ่านซ้ำ และขาดประสบการณ์นวด เป็นต้น และปัจจัยเครื่องมือวิจัย คำศัพท์ยาก ข้อสอบยาก ข้อมูลเยอะ และมีภาพประกอบอธิบายเนื้อหา เป็นต้น

หลังจากกลุ่มทดลองศึกษาและทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งหมด 8 บทจบ ผู้วิจัยนำแบบฝึกหัดหลังเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อให้กลุ่มทดลองทำ โดยได้คะแนนดังนี้

ตาราง 8 คะแนนการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (Try-Out)

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียนของนักศึกษาในกลุ่ม	ระดับคุณภาพ
	ทดลอง	
1	82.5	ดีมาก
2	90	ดีมาก
3	62.5	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	78.33	ดี

จากตาราง สรุปได้ว่า ผลการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนของนักศึกษาชาวจีน 3 คนนี้มีค่าเฉลี่ย 78.33 คะแนน อยู่ในระดับคุณภาพดี แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมากและระดับปานกลาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

นักศึกษาชาวจีนที่ทำแบบฝึกหัดหลังเรียนอยู่ในระดับดีมากมี 2 คน ได้แก่ คนที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 82.5 คะแนน และคนที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 90 คะแนน นักศึกษาที่อยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน 1 คน ได้แก่ คนที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 62.5 คะแนน ผู้วิจัยพบว่า คนที่ 1 ใช้เวลาทำแบบฝึกหัด

น้อยที่สุด รองลงมาคือคนที่ 2 ทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้วชอบกลับไปตรวจและทำข้อที่ไม่แน่ใจอีกรอบ คนที่ใช้เวลานานที่สุดคือคนที่ 3 แบบฝึกหัดหลังเรียนครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด 8 บท จึงทำยากกว่าแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เพราะไม่สามารถจำเนื้อหาทั้งหมดได้แม่นยำ

หลังจากทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out) เสร็จแล้ว ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอแนะจากกลุ่มทดลอง และรายงานผลการทดลอง เพื่อปรับแก้หนังสือให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การเพิ่มคำแปลภาษาจีน กลุ่มทดลองแนะนำให้เพิ่มคำแปลภาษาจีน เพื่อเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ได้แก่ หน้าที่ 4 ของบทที่ 1 แนะนำให้เพิ่มคำแปลภาษาจีน คำว่า “นวดไทย (น.) 泰式按摩”

การแก้คำผิด กลุ่มทดลองแนะนำให้แก้คำผิดบทที่ 4 โดยในหน้าที่ 27 แก้ “สงเสริม” เป็น “ส่งเสริม” และหน้าที่ 29 แก้ “นีย” เป็น “นิยม”

การเพิ่มภาพประกอบ กลุ่มทดลองแนะนำให้เพิ่มภาพในหน้าที่ 6 ของบทที่ 1 โดยเพิ่มภาพทั้งนวดไทยและทุยหนาจีน เพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างนวดไทยกับทุยหนาจีน จากภาพ ดังนี้

● ● ●

นวดไทยกับทุยหนาจีนมีวัตถุประสงค์เหมือนกันคือเพื่อผ่อนคลายและทำให้ร่างกายแข็งแรง นวดไทยเน้นการกดและยืดเส้นกับกล้ามเนื้อทั้งตัว เมื่อนวดอาจรู้สึกเจ็บ เพราะกล้ามเนื้อตึงเกินไป แต่เมื่อนวดเสร็จแล้วจะรู้สึกผ่อนคลาย ส่วนทุยหนาจีนเน้นการกดจุดที่มีอาการเจ็บปวด วัฒนธรรมการนวดของไทยกับจีนจึงมีความแตกต่างในวิธีการ

ภาพประกอบที่ 5 นวดไทย

ภาพประกอบที่ 6 ทุยหนาจีน

ภาพประกอบ 30 ตัวอย่างที่แสดงการเพิ่มภาพประกอบ

การเพิ่มคำและวลี กลุ่มทดลองแนะนำให้เพิ่มคำและวลีเพื่อความหมายสมบูรณ์ เช่น หน้าที่ 23 ของบทที่ 3 ให้เพื่อประโยคว่า “การมีกลุ่มคนที่ไม่ควรไปนวด เช่น”

นวดไทยดีต่อสุขภาพ แต่ไม่ควรนวดทุกวัน ควรนวดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือ 2 สัปดาห์ 1 ครั้ง การมีกลุ่มคนที่ไม่ควรไปนวด เช่น ผู้หญิงที่มีประจำเดือนไม่ควรนวด เพราะจะเพิ่มการไหลเวียนของเลือด ทำให้เลือดมามากขึ้นและนานกว่าปกติ ถ้าเป็นผู้หญิงที่ร่างกายไม่แข็งแรงจะทำให้มีไข้ ผู้ป่วยโรคมะเร็งไม่ควรนวด เพราะจะทำให้เซลล์มะเร็งกระจายทั่วร่างกาย ผู้ที่เป็นไข้ไม่ควรนวด เพราะจะทำให้ร่างกายอ่อนแอ ผู้ที่เพิ่งทานข้าวเสร็จไม่ควรนวดทันที ควรพัก 1 ชั่วโมงก่อน และผู้ที่มีแผลเปิดใหม่ไม่ควรนวด เพราะจะทำให้เลือดออกมากและทำให้อาการแย่ลง

การเพิ่มคำอ่าน กลุ่มทดลองแนะนำให้เพิ่มคำอ่านสำหรับคำศัพท์ที่อ่านยาก ได้แก่ หน้าที่ 46 ของบทที่ 6 “*ภาษาตัดตน [เรือ-สี่-ตัด-ตน]*” และหน้าที่ 63 ของบทที่ 8 “*วินิจฉัย [วิ-นิค-ไฉ]*”

ผู้วิจัยพบว่า คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับดีมาก คะแนนการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนอยู่ในระดับดี แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง นวดไทย มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายได้ แต่ต้องปรับปรุงตามคำแนะนำของกลุ่มทดลอง (Try-Out)

3. การวิเคราะห์ผลการประเมินประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

ผู้วิจัยปรับแก้หนังสืออ่านเพิ่มเติมตามคำแนะนำของนักศึกษาชาวจีน จากนั้น นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นนักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 สาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ วิทยาลัยเดียนฉือ มหาวิทยาลัยยูนนาน (Dianchi College of Yunnan University) จำนวน 9 คน ซึ่งยินดีเข้าร่วมการทดลอง ระหว่าง วันที่ 31 มีนาคม - 11 เมษายน พ.ศ. 2568 ณ ห้องสมุดของสาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ วิทยาลัยเดียนฉือ มหาวิทยาลัยยูนนาน (Dianchi College of Yunnan University) ดังนี้

ตาราง 9 ระยะเวลาทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

ครั้งที่	วันที่	เวลา	รายละเอียดการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย (Implement)
1	31 มีนาคม 2568	18:00 – 19:30	1. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์การทดลอง ประโยชน์ที่จะได้รับจากการทดลอง และระยะเวลาการทดลอง เป็นต้น 2. นักศึกษาอ่านบทที่ 1 และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน 3. ผู้วิจัยเฉลยแบบฝึกหัดและสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน
2	1 เมษายน น 2568	08:40 – 09:40	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 2 และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน 2. ผู้วิจัยเฉลยแบบฝึกหัดและสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน
3	2 เมษายน น 2568	08:40 – 09:40	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 3 และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน 2. ผู้วิจัยเฉลยแบบฝึกหัดและสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน
4	3 เมษายน น 2568	18:30 – 19:30	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 4 และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน 2. ผู้วิจัยเฉลยแบบฝึกหัดและสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน
5	7 เมษายน น 2568	10:30 – 11:30	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 5 และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน 2. ผู้วิจัยเฉลยแบบฝึกหัดและสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน

ตาราง 9 (ต่อ)

6	8 เมษายน น 2568	18:00 – 19:00	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 6 และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน 2. ผู้วิจัยเฉลยแบบฝึกหัดและสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน
7	9 เมษายน น 2568	18:30 – 19:30	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 7 และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน 2. ผู้วิจัยเฉลยแบบฝึกหัดและสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน
8	10 เมษายน น 2568	18:30 – 19:30	1. นักศึกษาอ่านบทที่ 8 และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน 2. ผู้วิจัยเฉลยแบบฝึกหัดและสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน
9	11 เมษายน น 2568	18:00 – 20:00	1. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นั่งสืออ่านเพิ่มเติม 3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาชาวจีน

ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย (Implement) เพื่อหาประสิทธิภาพ จากกระบวนการ (E_1) จากคะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจำนวน 8 บท และหาประสิทธิภาพ (E_2) จากคะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียนจำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ตั้งไว้เป็น $E_1/E_2=75/75$ โดยใช้สูตรหาประสิทธิภาพตามหนังสือของรัตนะ บัวสนธิ์ (2564, น. 87 - 88) ดังนี้

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\sum x_1 / N}{A} \times 100$$

E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดในระหว่างการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

$\sum x_1$ หมายถึง คะแนนรวมของแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักศึกษาทุกคน

N หมายถึง จำนวนของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย

A หมายถึง คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดระหว่างเรียนทุกบท

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\sum x_2 / N}{B} \times 100$$

E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากคะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน

$\sum x_2$ หมายถึง คะแนนรวมแบบฝึกหัดหลังเรียนของนักศึกษาทุกคน

N หมายถึง จำนวนของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย

B หมายถึง คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.1 การวิเคราะห์คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 8 บท แบบฝึกหัดระหว่างเรียนเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกทุกบท บทละ 10 ข้อ ข้อละ 10 คะแนน มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน แบบฝึกหัดจำนวน 8 บท จึงมีคะแนนรวม 800 คะแนน ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย สรุปและวิเคราะห์คะแนนของนักศึกษาชาวจีน เพื่อหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เกณฑ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2552, น. 64 - 69) โดยคิดเป็นร้อยละ ดังนี้

80-100 หมายถึง ผลการเรียนรู้ดีมาก

70-79 หมายถึง ผลการเรียนรู้ดี

60-69 หมายถึง ผลการเรียนรู้ปานกลาง

50-59 หมายถึง ผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

0-49 หมายถึง ผลการเรียนรู้ต่ำ

ตาราง 10 คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน								คะแนนเฉลี่ยรายคน	ระดับคุณภาพ
	บทที่									
	1	2	3	4	5	6	7	8		
1	90	100	90	80	90	90	70	80	86.25	ดีมาก
2	60	80	70	80	80	70	90	70	75	ดี
3	60	80	80	70	70	80	80	80	73.75	ดี
4	100	90	90	90	90	90	80	80	88.75	ดีมาก
5	70	80	90	80	80	80	80	80	80	ดีมาก
6	60	70	80	80	90	90	90	70	78.75	ดี
7	60	90	70	80	80	70	80	70	75	ดี
8	80	90	80	90	80	90	70	90	83.75	ดีมาก
9	80	80	70	80	80	80	80	80	78.55	ดี
ค่าเฉลี่ยรายบท	73.33	84.44	80	81.11	82.22	82.22	78.89	77.78	80	ดีมาก
ระดับคุณภาพ	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดี	ดี	ดี
$\sum x_1$	5760									
N	9									
A	800									
E_1	80									

จากตารางสรุปได้ว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของกลุ่มเป้าหมายคือ 80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ $E_1=75$ แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพ ช่วยนักศึกษาชาวจีนเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเรื่องนวดไทย ช่วยเพิ่มพูนคำศัพท์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเรื่องนวด และช่วยพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยด้วย ผู้วิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักศึกษาชาวจีน มีค่าเฉลี่ย 80 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายบท ผู้วิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้แต่ละบทของนักศึกษาชาวจีนแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมากและระดับดี

ระดับดีมาก บทที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากมีจำนวน 5 บท โดยบทที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 84.44 คะแนน รองลงมาคือบทที่ 5 และบทที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 82.22 คะแนน บทที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 81.11 คะแนน และบทที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 80 คะแนน

บทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือบทที่ 2 นวดไทยกับสมุนไพรไทย เนื้อหากล่าวถึงชื่อสมุนไพร 9 ชนิดที่นิยมใช้ในลูกประคบสมุนไพร สรรพคุณที่จะได้รับ และขั้นตอนการนวดโดยใช้สมุนไพรและน้ำมันพร้อมอธิบายประโยชน์ของการนวดประเภทนี้ สุดท้ายเพิ่มความรู้อีกเกี่ยวกับน้ำมันสมุนไพรที่นิยมใช้ โดยอธิบายชื่อน้ำมัน สรรพคุณ และกลิ่น ทำให้นักศึกษาชาวจีนสามารถเรียนรู้และเข้าใจการใช้สมุนไพรในการนวด ซึ่งเป็นลักษณะการนวดไทย จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า บทนี้มีเนื้อหาค่อนข้างยาก เพราะไม่เคยมีความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรไทย แต่เป็นบทที่ใกล้ตัว เนื้อหาจำง่ายเพราะว่านักศึกษาชาวจีนสนใจเรียนสมุนไพรไทย ภาษาที่ใช้ไม่ค่อยาก มีรูปภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น บทนี้จึงเป็นบทที่ง่ายสำหรับนักศึกษาชาวจีน

บทที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมี 3 บท ได้แก่ บทที่ 7 78.89 คะแนน บทที่ 8 77.78 คะแนน และบทที่ 1 73.33 คะแนน

บทที่ 1 นวดไทย มรดกโลก เป็นบทที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเรื่องนวดไทย ได้แก่ ประวัติความเป็นมา ประเภท และเหตุผลที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศไทยและทั่วโลก ซึ่งเป็นความรู้วิชาการและมีคำศัพท์เฉพาะจำนวนมาก ประโยคยาว ทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาและจำความรู้ได้ยาก นอกจากนี้ บทนี้เป็นบทแรกที่นักศึกษาชาวจีนเรียน ซึ่งเป็นครั้งแรกที่เรียนความรู้เรื่องนวดไทยอย่างเป็นระบบ ไม่เคยชินกับเนื้อหา จึงส่งผลต่อการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนได้คะแนนน้อยกว่าบทอื่น และเป็นบทยากสำหรับนักศึกษาชาวจีน

ผู้วิจัยวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยรายคนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาชาวจีนแตกต่างกัน แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมากและระดับดี

นักศึกษาชาวจีนที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 4 คน โดยคนที่ 4 ได้คะแนนสูงที่สุด 88.75 คะแนน รองลงมาคือนักศึกษาคนที่ 1 86.25 คะแนน คนที่ 8 83.75 คะแนน และคนที่ 5 80 คะแนน ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาได้คะแนนต่างกันเกี่ยวกับ 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ตัวผู้เรียนและตัวเครื่องมือวิจัย

ปัจจัยผู้เรียน ผลการเรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีน คนที่ 4 เป็นคนที่มีความสามารถสูงกว่าคนอื่น เห็นได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนสูง จากการสังเกตและสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาคนนี้เรียนเก่ง อ่านหนังสือเร็ว และทำแบบฝึกหัดเร็ว ดังนั้น จึงทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 1 และได้คะแนนเต็ม คนที่ 1 ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนระหว่าง 80-100 ยกเว้นบทที่ 7 ได้คะแนน 70

คะแนน เพราะไม่ค่อยสบาย แม้ตั้งใจทำแต่ไม่ค่อยมีสมาธิ จึงทำให้คะแนนของบทนี้น้อยกว่าบทอื่น และคนที่ 8 ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนน 80-90 ยกเว้นบทที่ 7 ได้ 70 คะแนน เพราะนักศึกษาคนนี้เรียนขับรถช่วงบ่าย กลับมารู้สึกเหนื่อยมาก ทำให้ไม่ค่อยมีสมาธิ จึงทำให้บทนี้ได้คะแนนน้อย

ปัจจัยเครื่องมือวิจัย คนที่ 5 ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทที่ 1 ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ 70 คะแนน จากการสัมภาษณ์พบว่า เป็นครั้งแรกที่เรียนเนื้อหาเกี่ยวกับนวนิยายไทยอย่างเป็นระบบ และบทที่ 1 เป็นบทที่ให้ความรู้ที่เกี่ยวกับความเป็นมา ประเภท และเหตุผลที่นวนิยายไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทั้งระดับชาติและระดับโลก เป็นต้น ซึ่งเป็นเนื้อหาที่อ่านแล้วจำยาก และค่อนข้างน่าเบื่อ จึงได้คะแนนน้อยกว่าบทอื่น

นักศึกษาชาวจีนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีมี 5 คน ได้แก่ คนที่ 2, 3, 6, 7, และ 9 ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาคนที่ 9 ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนส่วนใหญ่ได้ 80 คะแนน ยกเว้นบทที่ 3 ได้ 70 คะแนน ด้วยปัจจัยผู้เรียน คือ ตอนที่ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนอ่านข้อสอบและคำตอบไม่ละเอียด เลือกคำตอบทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้อ่านตัวเลือกทั้งหมด ส่วนคนที่ 2 คนที่ 3 คนที่ 6 และคนที่ 7 ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของบทที่ 1 ได้คะแนนน้อยที่สุด 60 คะแนน ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างยากสำหรับนักศึกษาชาวจีน จึงทำให้บทนี้ได้คะแนนน้อย ซึ่งเกิดขึ้นจากปัจจัยเครื่องมือวิจัยที่มีเนื้อหายาก

สรุปได้ว่า บทที่ 1 นวนิยาย มรดกโลก เป็นบทที่ยากสำหรับนักศึกษาชาวจีน เพราะเนื้อหาค่อนข้างยาก แต่ก็มีนักศึกษาชาวจีนได้คะแนนเต็ม ได้แก่ คนที่ 4 จากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาคนนี้เรียนเก่ง และมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยมาก สนใจหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้มากกว่าหนังสือเรียนในชั้นเรียน เพราะนวนิยายเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกว่าความรู้ที่เรียนในชั้นเรียน และรู้สึกว่าเนื้อหาไม่มีความยากง่ายและความยาวที่เหมาะสม อ่านแล้วไม่รู้สึกเบื่อ มีรูปภาพ จึงรู้สึกสนใจเนื้อหาและการออกแบบ เช่น หน้าปกมีรูปภาพ ดูแล้วอยากรู้ว่าเนื้อหาเป็นอย่างไร จึงสนใจอ่านต่อ ส่วนคำศัพท์ภาษาไทยค่อนข้างยาก แต่มีคำแปลภาษาจีน จึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อทำความเข้าใจเนื้อหา ด้วยความสามารถและความสนใจต่อการเรียนเรื่องนวนิยายไทยของคนี่ 4 จึงทำให้คนนี้ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของบทที่ 1 ได้คะแนนเต็ม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ได้ว่ามีปัจจัยที่ทำให้ผลการเรียนแตกต่างกัน ได้แก่ ปัจจัยผู้เรียนและปัจจัยเครื่องมือวิจัย ปัจจัยผู้เรียน เช่น ผู้เรียนมีความรู้ภาษาไทยที่ดี มีความสามารถในการเรียนภาษาไทยสูง อ่านเร็ว และการศึกษาบทเรียนด้วยความเหนื่อยล้า ทำให้ไม่มีสติ เป็นต้น และปัจจัยเครื่องมือวิจัย เช่น เป็นเนื้อหาวิชาการ เข้าใจยาก จำยาก เป็นต้น

3.2 การวิเคราะห์คะแนนการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)

แบบฝึกหัดหลังเรียนของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิยายไทย” เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ข้อละ 2.5 คะแนน คะแนนเต็ม 100 คะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (Implement) ดังนี้

ตาราง 11 คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียนของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย (Implement)	ระดับคุณภาพ
1	82.5	ดีมาก
2	77.5	ดี
3	72.5	ดี
4	82.5	ดีมาก
5	77.5	ดี
6	95	ดีมาก
7	67.5	ปานกลาง
8	80	ดีมาก
9	80	ดีมาก
$\sum x_2$	715	
B	100	
N	9	
E_2	79.44	

จากตารางพบว่า คะแนนรวมแบบฝึกหัดหลังเรียนมี 715 คะแนน และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 คือ 79.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ $E_2 = 75$ แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ช่วยเสริมสร้างและเข้าใจองค์ความรู้เรื่องนวนิยายไทย เพิ่มคำศัพท์ภาษาไทย และช่วยส่งเสริมความสนใจและทักษะในการอ่านภาษาไทย ผลการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับดี แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมาก ระดับดี และระดับปานกลาง

ระดับดีมาก มีนักศึกษาชาวจีน 5 คนอยู่ระดับนี้ ได้แก่ คนที่ 1 คนที่ 4 และคนที่ 6 ใน 3 คนนี้ คนที่ 6 ได้คะแนนสูงที่สุด มี 95 คะแนน จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษามีความสามารถในการอ่านภาษาไทย ตั้งใจอ่านและทำแบบฝึกหัด หากข้อใดทำผิดจะถามจนเข้าใจคำตอบ หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องนวดไทย

รองลงมาคือคนที่ 1 และคนที่ 4 มีคะแนนเท่ากัน คือ 82.5 คะแนน ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษา 2 คนนี้เป็นคนที่มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับดี คนที่ 1 มีความละเอียด อ่านเนื้อหาที่ละเอียด และทำแบบฝึกหัดอย่างช้า คนนี้ทำแบบฝึกหัดช้าที่สุด ซึ่งส่งผลต่อผลการเรียนได้คะแนนสูง ส่วนคนที่ 4 ใจร้อน ทำแบบฝึกหัดเสร็จคนแรกเกือบทุกครั้ง อ่านเนื้อหาเร็ว ความสามารถภาษาไทยของคนนี้ดี ทำให้ได้คะแนนสูง แต่วันที่ทำแบบฝึกหัดหลังเรียน มีอาการป่วย ทำให้ไม่สามารถทำแบบฝึกหัดหลังเรียนได้เต็มที่

คนที่ 8 และคนที่ 9 ได้ 80 คะแนนเท่ากัน ทั้ง 2 คนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับดี คนที่ 8 สนใจหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาก เมื่อทดลองเสร็จ จะคุยกับผู้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เช่น แนวคิดการจัดเรียงลำดับบทเรียน และสอบถามเรื่องนวดไทยในประเทศไทยเพื่อนำข้อมูลไปใช้เมื่อแลกเปลี่ยนที่ประเทศไทยในทอมหน้า นักศึกษาคนนี้จะตั้งใจเรียนมาก แต่เมื่อทำแบบฝึกหัดหลังเรียนมีบางข้ออ่านไม่ละเอียด และจำเนื้อหาไม่ได้ ส่วนคนที่ 9 มีความรับผิดชอบ เมื่อศึกษาพบเจอปัญหา คนนี้กล้าถามจนเข้าใจเนื้อหาและข้อสอบ

ระดับดี มีนักศึกษา 3 คน ผลการเรียนอยู่ในระดับดี ได้แก่ นักศึกษาคนที่ 2 และคนที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ 77.5 คะแนน จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาคนที่ 2 เป็นคนที่ขี้อาย ปกติไม่ค่อยกล้าถาม และไม่ชอบพูดคุย ต้องถามโดยตรงจึงตอบ แต่ก็พูดไม่มาก ตั้งใจอ่านและทำแบบฝึกหัด บางครั้งอ่านเนื้อหาหลายรอบจึงเริ่มทำแบบฝึกหัด ข้อที่เสียคะแนนส่วนใหญ่จำเนื้อหาไม่ได้ และอ่านข้อสอบไม่ละเอียด ซึ่งส่งผลต่อการทำแบบฝึกหัดหลังเรียน ส่วนคนที่ 5 ตั้งใจเรียนและกล้าแสดงความคิดเห็น หากมีข้อสงสัยสอบถามจนเข้าใจ แต่จำเนื้อหาไม่ได้ ส่งผลต่อการทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

รองลงมา คือ นักศึกษาคนที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ย 72.5 คะแนน คนนี้มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยค่อนข้างอ่อน การทดลองครั้งแรก ๆ นักศึกษาคนนี้กล้าถามและกล้าแสดงความคิดเห็น แต่เมื่อทดลองบทหลัง ๆ คนนี้ไม่ค่อยพูดแล้ว ข้อที่ทำผิดเพราะจำเนื้อหาไม่ได้ บางข้อทำถูกต้องแรกแต่กลับไปตรวจรู้สึกเลือกผิดก็แก้คำตอบ

ระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับนี้มี 1 คน คือ นักศึกษาคนที่ 7 ได้คะแนนเฉลี่ย 67.5 คะแนน นักศึกษาคนนี้สนใจเรื่องนวดไทย แต่ความสามารถภาษาไทยมีจำกัด อ่านข้อสอบไม่ละเอียด คำศัพท์ภาษาไทยบางคำจำไม่ได้ และเนื้อหาจำไม่แม่นยำ ซึ่งส่งผลต่อการทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น. 11) กล่าวว่า หนังสือหรือชุดการสอนที่มีคุณภาพที่ดี ผลการหาประสิทธิภาพ ได้แก่ ค่า E_1 และค่า E_2 ควรมีค่าที่ไม่ต่างกันมากเกินไปและควรไม่เกิน 5 คะแนน หากเกิน 5 คะแนน แสดงว่าแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบฝึกหัดหลังเรียนของหนังสือหรือชุดการสอนมีความยากง่ายไม่สมดุล จากการทดลอง ผู้วิจัยพบว่า ค่าประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคือ $E_1 = 80$ และ $E_2 = 79.44$ ค่าประสิทธิภาพระหว่าง E_1 และ E_2 ไม่ต่างกันมาก 0.56 คะแนน ซึ่งไม่เกิน 5 คะแนน แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้มีคุณภาพ แบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบฝึกหัดหลังเรียนมีความยากง่ายที่สมดุลและครอบคลุมเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งเล่ม

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” มีค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80/79.44$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ $E_1/E_2 = 75/75$ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ช่วยนักศึกษาชาวจีนเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเรื่องนวดไทย ผู้วิจัยพบว่า ค่า E_1 สูงกว่าค่า E_2 เนื่องจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนเป็นแบบฝึกหัด 10 สอบ นักศึกษาอ่านบทอ่านแต่ละบทเสร็จก็เริ่มทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เนื้อหาของแต่ละบทไม่มาก จึงจำข้อมูลในบทอ่านได้และทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนได้ แต่แบบฝึกหัดหลังเรียนมีจำนวน 40 ข้อ ครอบคลุมบทอ่านทั้ง 8 บท โดยเฉพาะบทแรก ๆ เช่น บทที่ 1 และบทที่ 2 นักศึกษาเรียนนานแล้ว จำข้อมูลไม่ค่อยชัดเจนและจำผิด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อคะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน เช่น ความประมาท อาการป่วย และความสามารถในการอ่านภาษาไทย เป็นต้น

บทที่ 4

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาชาวจีนในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย”

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง (Try-Out) และกลุ่มเป้าหมาย (Implement) ประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจเมื่อใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเสร็จ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวจีนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำข้อมูลที่ได้จากนักศึกษาชาวจีนมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มทดลอง (Try-Out) ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย (Implement) ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มทดลอง (Try-Out) ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย” โดยกำหนดระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับตามบุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 121 - 180) ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง พอใจมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง พอใจมาก
- ระดับ 3 หมายถึง พอใจปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง พอใจน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง พอใจน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำผลการประเมินมาหาค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	พอใจมากที่สุด
3.00 – 4.49	หมายถึง	พอใจมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	พอใจปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	พอใจน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	พอใจน้อยที่สุด

ตาราง 12 ความพึงพอใจการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ของกลุ่มทดลอง (Try-Out)

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	คนที่				
	1	2	3		
1. ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม (课外读物设计方面)					
1.1 แต่ละบทมีองค์ประกอบที่ครบถ้วน (每章结构完善)	5	4	4	4.33	มาก
1.2 ภาพประกอบสีสัน น่าสนใจ (插图鲜艳有趣)	4	5	4	4.33	มาก
1.3 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา ช่วยนักศึกษาชาวจีนเข้าใจเนื้อหา (插图与 内容相符, 帮助中国学生理解内容)	5	5	5	5	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม				4.56	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา (内容方面)					
2.1 เนื้อหาของแต่ละบท ตรงกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ (每章内容 与学习目标相符)	5	5	5	5	มากที่สุด
2.2 ความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบทมี ความยากง่ายที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษา ชาวจีน (每章中 “泰式按摩” 知识的难 易度适合中国学生)	4	5	4	4.33	มาก
2.3 เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ถูกต้องและ น่าเชื่อถือ (“泰式按摩” 的内容正确、 可信)	5	5	4	4.67	มากที่สุด
2.4 เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ทันสมัยและ น่าสนใจ (“泰式按摩” 的内容现代 化, 感兴趣)	5	5	5	5	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยด้านเนื้อหา				4.75	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	คนที่				
	1	2	3		
3. ด้านภาษา (语言方面)					
3.1 ใช้คำศัพท์เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาของนักศึกษาชาวจีน (单词适合中国学生的语言能力水平)	5	4	4	4.33	มาก
3.2 ประโยคที่ใช้เข้าใจง่าย และถูกต้องตามหลักภาษา (句子简单易懂, 且符合语言学逻辑)	5	5	4	4.67	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยด้านภาษา				4.50	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและการประเมินผล (测试及评价方面)					
4.1 แบบฝึกหัดตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบท (练习题与每章的学习目标相符)	5	5	5	5	มากที่สุด
4.2 แบบฝึกหัดระหว่างเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบท (每章的练习题覆盖每章中 “泰式按摩” 知识)	4	5	4	4.33	มาก
4.3 แบบฝึกหัดหลังเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “นวดไทย” ทุกบท (课后练习题覆盖所有章节中的 “泰式按摩” 知识)	4	4	5	4.33	มาก
4.4 คำถามของแบบฝึกหัดชัดเจนและเข้าใจง่าย (练习题提问清晰易懂)	4	4	4	4	มาก
คะแนนเฉลี่ยด้านการวัดและการประเมินผล				4.42	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	คนที่				
	1	2	3		
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ (使用价值方面)					
5.1 นักศึกษาชาวจีนเพิ่มพูนคำศัพท์เกี่ยวกับ “นวดไทย” (有助于中国学生增加 “泰式按摩” 相关词汇)	5	5	5	5	มากที่สุด
5.2 นักศึกษาชาวจีนเข้าใจความเป็นมาและพัฒนาการของนวดไทย (有助于中国学生理解泰式按摩的来源及发展历程)	5	5	5	5	มากที่สุด
5.3 นักศึกษาชาวจีนเข้าใจลักษณะและประโยชน์ของนวดไทย (有助于中国学生理解泰式按摩的特点及作用)	5	5	5	5	มากที่สุด
5.4 นักศึกษาชาวจีนรู้จักบริการนวดที่หลากหลาย (有助于中国学生认识多种泰式按摩服务)	5	5	5	5	มากที่สุด
5.5 นักศึกษาชาวจีนสามารถนำวิธีการนวดด้วยตนเองมาบรรเทาอาการ (有助于中国学生运用自我按摩的方式缓解症状)	4	5	5	4.67	มากที่สุด
5.6 นักศึกษาชาวจีนรู้จักและเข้าใจความเป็นมากับความสำคัญของพิพิธภัณฑ์นวดไทย (有助于中国学生认识并理解按摩博物馆的来源与重要性)	5	4	4	4.33	มาก
5.7 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยกับนักศึกษาชาวจีน (有助于提高中国学生的泰语阅读兴趣)	5	5	5	5	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ				4.86	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม				4.67	มากที่สุด

จากตารางพบว่า กลุ่มทดลอง (Try-Out) ประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาจีน เรื่อง “นวดไทย” จำนวน 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 4.67 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ผลการประเมินของกลุ่มทดลองตามลำดับ ได้แก่ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.86 คะแนน รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา 4.75 คะแนน ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม 4.56 คะแนน ด้านภาษา 4.5 คะแนน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.42 คะแนน ผู้วิจัยวิเคราะห์ 5 ด้านตามค่าเฉลี่ยจากมากไปอย่างน้อย ดังนี้

ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 4.86 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ผู้วิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ช่วยให้นักศึกษาชาวจีนได้เรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยเกี่ยวกับเรื่อง “นวดไทย” ได้มาก เช่น กด บีบ ยืด ดัด ลูกประคบ นวดด้วยน้ำมันสมุนไพร และการนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น ช่วยให้นักศึกษาชาวจีนรู้จักนวดไทยเป็นภูมิปัญญาของคนไทยที่ใช้เพื่อดูแลสุขภาพและได้สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันจนกระทั่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาระดับชาติและระดับโลก ช่วยให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจขั้นตอนในการรับบริการนวด ท่าทางที่ใช้ในการนวดตำรับวัดโพธิ์ ส่วนร่างกายที่ใช้ในการนวด วิธีการนวด และนวดไทยมีสรรพคุณบรรเทาอาการปวดเมื่อยของกล้ามเนื้อและผ่อนคลายความเครียด รู้จักประเภทของบริการนวด เช่น นวดแก้อาการ นวดเท้า นวดน้ำมันอโรมา และนวดน้ำมันไพร เป็นต้น นักศึกษาชาวจีนสามารถบรรเทาอาการปวดเมื่อยด้วยตนเอง และช่วยให้นักศึกษาชาวจีนสนใจเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้น ยกเว้นรายการ 5.6 นักศึกษาชาวจีนรู้จักและเข้าใจความเป็นมากับความสำคัญของพิพิธภัณฑสถานนวดไทย อยู่ในระดับพอใจมาก เนื่องจากเนื้อหาที่กล่าวถึงพิพิธภัณฑสถานนวดไทยเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก และความรู้ที่จัดแสดงในนิทรรศการมีหลายเรื่อง เช่น สมุนไพรไทย มาตรฐานวิชาชีพหมอนวด และนวดไทยเป็นธุรกิจบริการสุขภาพ เป็นต้น นักศึกษาชาวจีนเรียนได้จากการอ่านหนังสืออย่างเดียว จึงไม่สามารถเห็นภาพจริงและเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนทั้งหมด

ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.75 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด แต่ละบทมีหัวข้อย่อยที่ตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ทุกบทเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่ายสำหรับนักศึกษาชาวจีน และแหล่งข้อมูลที่ใช้มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับ และความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้เป็นความรู้ที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน สามารถพบในชีวิตประจำวัน

4 รายการที่ประเมินในด้านนี้แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 2 ระดับ ระดับพอใจมากที่สุด มี 3 รายการ ได้แก่ รายการ 2.1 เนื้อหาของแต่ละบทตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ รายการ 2.3

เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ถูกต้องและน่าเชื่อถือ และ รายการ 2.4 เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ทันสมัย และน่าสนใจ เนื่องจากวัตถุประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหาสำคัญของแต่ละบท นักศึกษาชาวจีนจึงสามารถรู้จักสาระสำคัญจากวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบทได้ และเนื้อหาของแต่ละบทเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวในสมัยนี้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้จึงมีเนื้อหาที่น่าสนใจสำหรับนักศึกษาชาวจีน

รองลงมาคือ รายการ 2.2 ความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบทมีความยากง่ายที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาชาวจีน อยู่ในระดับพอใจมาก ส่วนใหญ่เป็นความรู้พื้นฐาน เนื้อหาจึงไม่ค่อยยากและเหมาะกับนักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยระดับพื้นฐาน

ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ย 4.56 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด แต่ละบทประกอบด้วยข้อบท วัตถุประสงค์การเรียนรู้ บทอ่านหลัก ภาพประกอบรวมทั้งภาพจริง และภาพการ์ตูนที่มีสีสัน คำศัพท์แปลภาษาจีนสำหรับคำศัพท์ไทยที่ค่อนข้างยาก บทอ่านเสริมที่เสริมจากบทอ่านหลัก บรรณานุกรมที่แสดงแหล่งที่มาของข้อมูลและผู้วิจัยสรุปสารบัญภาพประกอบที่ชี้แจงแหล่งที่มาของรูปภาพ และยังมีแบบฝึกหัดที่ใช้เพื่อวัดผลการเรียนของนักศึกษาชาวจีน

ด้านนี้ประเมิน 3 รายการ ผลการประเมินแบ่งเป็น 2 ระดับ ระดับพอใจมากที่สุด ได้แก่ รายการ 1.3 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา ช่วยนักศึกษาชาวจีนเข้าใจเนื้อหา บางเนื้อหาค่อนข้างยาก แม้มีคำศัพท์แปลภาษาจีนก็ไม่สามารถเข้าใจและนึกภาพออก ภาพประกอบช่วยเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายโดยใช้ภาพเป็นวิธีการอธิบายเนื้อหาอย่างหนึ่งที่นักศึกษาชาวจีนสามารถเข้าใจเนื้อหาโดยตรง เช่น ภาพประกอบ “การนวดแบบราชสำนัก” และ “การนวดแบบเชลยศักดิ์” ใช้ภาพการ์ตูนแสดง นักศึกษาชาวจีนเห็นและเข้าใจความแตกต่างจากภาพการ์ตูนโดยตรง

รองลงมา คือ รายการ 1.1 แต่ละบทมีองค์ประกอบที่ครบถ้วน และ รายการ 1.2 ภาพประกอบสีสัน น่าสนใจ อยู่ในระดับพอใจมาก เนื่องจากบางเนื้อหาที่ค่อนข้างยากไม่มีภาพประกอบ ทำให้เข้าใจเนื้อหายาก และนักศึกษาชาวจีนไม่สามารถเห็นภาพจริง และบางภาพประกอบที่ใช้ไม่ค่อยชัดเจน ควรปรับให้ชัดมากขึ้น เช่น บทอ่านเสริมที่กล่าวถึงความแตกต่างของนวดไทยและยูนานจีน ควรเพิ่มภาพประกอบ “นวดไทย” และ “ยูนานจีน” เพื่อให้ นักศึกษาชาวจีนเข้าใจความแตกต่างของวิธีการระหว่างนวดไทยและยูนานจีนจากรูปภาพโดยตรงมากยิ่งขึ้น

ด้านภาษา มีค่าเฉลี่ย 4.50 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ด้านนี้ประเมิน 2 รายการ รายการ 3.2 ประโยคที่ใช้เข้าใจง่ายและถูกตามหลักภาษา อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ รายการ 3.1 ใช้คำศัพท์เหมาะกับระดับความสามารถทางภาษาของนักศึกษาชาวจีน อยู่ในระดับพอใจมาก ผู้วิจัยพบว่า ประโยคที่ใช้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมถูกต้อง ไม่มีประโยคยาวและประโยคซับซ้อน นักศึกษาชาวจีนจึงสามารถอ่านเนื้อหาให้เข้าใจได้ง่าย และคำศัพท์ภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์ง่าย คำศัพท์ยากไม่ค่อยใช้ เช่น คำราชาศัพท์ ยกเว้นคำศัพท์เฉพาะที่เปลี่ยนไม่ได้ เช่น “ราชสำนัก” “เชลยศักดิ์” “นวดรีดเส้นกล้ามเนื้อ” และ “นวดหินร้อน” เป็นต้น ซึ่งทำให้นักศึกษาชาวจีนจำยาก

ด้านการวัดและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.42 อยู่ในระดับพอใจมาก แบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบฝึกหัดหลังเรียนของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ใช้รูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือกที่วัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ เพื่อวัดความสามารถของนักศึกษาชาวจีนในการทำความเข้าใจเนื้อหาทั้งเล่มโดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับเรื่อง “นวดไทย”

รายการที่ประเมินในด้านนี้มีจำนวน 4 รายการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใจมาก ได้แก่ รายการ 4.2 แบบฝึกหัดระหว่างเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบท รายการ 4.3 แบบฝึกหัดหลังเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “นวดไทย” ทุกบท และรายการ 4.4 คำถามของแบบฝึกหัดชัดเจนและเข้าใจง่าย ผู้วิจัยพบว่า แบบฝึกหัดระหว่างเรียนออกแบบตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบทที่กำหนดไว้ เนื่องจากเป็นสาระสำคัญของแต่ละบท แบบฝึกหัดหลังเรียนออกแบบจากเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งเล่ม เพื่อวัดความสามารถของนักศึกษาชาวจีนในการจำและการทำความเข้าใจความรู้ แต่แบบฝึกหัดบางข้อถามไม่ชัด ตัวเลือกของบางข้อคล้ายกัน และข้อสอบเป็นคำถามปฏิเสธมาก ทำให้นักศึกษาชาวจีนทำผิดโดยเฉพาะคนที่อ่านคำถามไม่ละเอียด

ส่วนรายการ 4.1 แบบฝึกหัดตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบท อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด เนื่องจากวัตถุประสงค์การเรียนรู้เป็นแนวทางของการออกแบบเนื้อหา และเป็นแนวทางของการออกแบบแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบฝึกหัดหลังเรียน เพื่อทดสอบผลการเรียนของนักศึกษาชาวจีน ดังนั้น แบบฝึกหัดจึงครอบคลุมเนื้อหาแต่ละบท โดยเฉพาะความรู้เรื่อง “นวดไทย”

หลังจากประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มทดลอง (Try-Out) ทั้ง 3 คนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” และนำมาสรุปและ

วิเคราะห์ผลจากค่าเฉลี่ยของแบบประเมินและการสัมภาษณ์กลุ่มทดลองตามลำดับของค่าเฉลี่ย 5 ด้านตามลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ช่วยให้นักศึกษาชาวจีนเพิ่มพูนคำศัพท์ที่เกี่ยวกับเรื่องนวดไทย เช่น หมอนวด ชมับ คอ บ่า ไหล่ ปวดเมื่อย ผ่อนคลาย และบรรเทา เป็นต้น และทบทวนคำศัพท์ภาษาไทยที่เคยเรียนแล้วไม่ได้ใช้บ่อย เช่น กึ่งกลาง ซ้ำ หายใจ เจ็บ รุนหลัง และมหา เป็นต้น ดังที่กลุ่มทดลองกล่าวว่า “หลังจากเรียนหนังสือเล่มนี้ ได้ทบทวนคำศัพท์ภาษาไทยเยอะมาก และได้เรียนวงศัพท์เกี่ยวกับการนวดด้วย” เข้าใจนวดไทยเป็นภูมิปัญญาของคนไทยที่ใช้เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง ดังที่กล่าวว่า “ได้เรียนประโยชน์ของการนวด และนวดแล้วจะช่วยให้มีสุขภาพที่ดี” เข้าใจเหตุผลที่นวดไทยได้สืบทอดจนถึงปัจจุบันและได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เข้าใจนวดไทยมีการปรับตัวเพื่อเหมาะกับบริบทสังคมปัจจุบัน รู้จักท่านวดที่ใช้ในการนวด บุคคลสำคัญในการนวด คนไทยนิยมใช้สมุนไพรไทยในการนวดเพื่อช่วยบรรเทาอาการอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ท่าทางของฤๅษีดัดตนผสมผสานกับการนวดไทย เป็นต้น ดังที่กล่าวว่า “ได้รู้ว่าคนไทยในสมุนไพรไทยในการนวด รู้จักหมอยาสมุนไพรไทย ซึ่งไม่เคยได้ยิน เรียนรู้วัดโพธิ์มีบริการร่างกายด้วยตนเอง ได้แก่ ฤๅษีดัดตน” รู้จักบริการนวดเพื่อสุขภาพ เช่น นวดแก้อาการ นวดหินร้อน นวดน้ำมันอโรมา และนวดรีดเส้นคลายกล้ามเนื้อ เป็นต้น ดังที่กล่าวว่า “ในหนังสือเล่มนี้ได้แนะนำบริการนวดหลากหลาย ซึ่งน่าสนใจ เพราะหลายบริการไม่เคยได้ยิน เรียนแล้วรู้สึกอยากไปลองนวด” และช่วยให้นักศึกษาชาวจีนรู้จัก เข้าใจ และนำความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยตนเองมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ นวดคอ บริเวณบ่า ตา และขมับ เพื่อผ่อนคลายความเหนื่อยล้าและบรรเทาอาการปวดเมื่อย ดังที่กล่าวว่า “หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้เรียนแล้วได้ประโยชน์ เช่น บทที่ 7 เป็นบทที่เรียนแล้วได้ประโยชน์มากที่สุด เพราะบทนี้กล่าวถึงวิธีการนวดด้วยตนเอง ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตอย่างแท้จริง” รู้จักแหล่งเรียนรู้เรื่องนวดไทยที่สำคัญ คือ พิพิธภัณฑ์นวดไทย รู้จักและเข้าใจวิถีการเดินทางของประเทศไทยโดยเฉพาะวิถีการเดินทางไปวัดโพธิ์ และรู้จักข้อควรระวังในการนวดและการเข้าวัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้นักศึกษาชาวจีนเพิ่มความสนใจในการอ่านภาษาไทยและศึกษาวัฒนธรรมเรื่องอื่นของประเทศไทย ดังที่กล่าวว่า “หนังสือเล่มนี้ช่วยเพิ่มประสบการณ์ใหม่ ทำให้เกิดความสนุกสนานและช่วยเสริมสร้างความสนใจต่อการเรียนการอ่านภาษาไทย เกิดความสนใจต่อการเรียนรู้เรื่องอื่นของประเทศไทย และกระตุ้นความอยากเรียนรู้ภาษาไทย”

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้จึงเป็นหนังสือที่เรียนแล้วได้เรียนคำศัพท์ภาษาไทยและความรู้เรื่องนวดไทยที่เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ได้เพิ่มความรู้ที่เรียนแล้วนำไปประยุกต์ใช้ได้

จริง นอกจากนี้ หนังสือเล่มนี้ยังช่วยกระตุ้นการอ่านภาษาไทย และช่วยให้เกิดความสนใจต่อการศึกษาวัฒนธรรมไทย

ลำดับที่ 2 ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยออกแบบให้แต่ละมีหัวข้อย่อยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้เน้นและกล่าวเรื่องนวดไทยในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัว และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างแท้จริง เช่น การเลือกน้ำมันสมุนไพรตามสภาพของร่างกาย ทำนวดเมื่อรับบริการนวด และการรับบริการนวดตามสภาพร่างกาย เป็นต้น ผู้วิจัยพบว่า บทที่ 7 มีเนื้อหาที่ได้รับความสนใจจากนักศึกษาชาวจีนมากที่สุด เนื่องจากอธิบายความรู้ได้ชัดเจน ประกอบคำศัพท์ที่ไม่ยากและภาพประกอบที่ชัดเจน และมีประโยชน์ในการนำไปใช้ได้จริงเพื่อดูแลสุขภาพด้วยตนเอง จึงเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจ ดังที่กลุ่มทดลองกล่าวว่า “บทที่ 7 อธิบายวิธีการนวดด้วยตนเองได้อย่างชัดเจน โดยใช้ภาษาไม่ยาก ใช้ภาพประกอบชี้ให้เห็นจุดนวดอยู่ที่ไหน สามารถนวดตามหนังสือที่อธิบาย เนื้อหาจึงเข้าใจง่าย วันหลังถ้าเกิดความไม่สบายสามารถนวดด้วยตนเองได้เลย” หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหากระชับและเข้าใจง่าย เพราะว่าความรู้ส่วนใหญ่เป็นความรู้พื้นฐานจึงเหมาะสมกับความสามารถภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนที่เรียนชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ถึงแม้ว่าบางบทมีข้อมูลเยอะและจำยาก เช่น บทที่ 1 นวดไทย มรดกโลก กล่าวถึงลักษณะของการนวด เหตุผลที่นวดไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกแห่งชาติและมรดกโลก และการนวดที่มีชื่อเสียงที่สุดคือการนวดวัดโพธิ์ การนวดแบ่งเป็นการนวดแบบราชสำนักและการนวดแบบเชลยศักดิ์ เหตุผลที่นวดไทยได้รับความนิยมทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ และความแตกต่างระหว่างนวดไทยกับทุยหน่าจิน ดังที่กล่าวว่า “บทที่ยากที่สุดคือบทที่ 1 เพราะบทนี้ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนวดไทย มีคำศัพท์ภาษาไทยใหม่มาก ย่อหน้าค่อนข้างยาว ซึ่งจำยากและส่งผลต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาและการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน” แต่โดยภาพรวม แต่ละบทมีความยากใกล้เคียงกัน ไม่ต่างกันมาก ดังที่กล่าวว่า “จริง ๆ แล้ว บทเรียนของหนังสือเล่มนี้มีความยากง่ายใกล้เคียงกัน ไม่มีบทไหนยากจนเข้าใจเนื้อหาไม่ได้ และไม่มีบทที่อ่านแล้วไม่ต้องคิดก็จำและเข้าใจได้ทันที ต้องคิดก่อนจึงเข้าใจความรู้เรื่องนวดไทยได้” หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะสมกับความต้องการนักศึกษาชาวจีนที่อยากเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยเพิ่มเติม และหลังศึกษาหนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักศึกษาชาวจีนได้ความรู้เพิ่มเติมและได้ประโยชน์ในการศึกษาเรื่องนวดไทยและการศึกษาเรื่องอื่นในอนาคต แต่บางเนื้อหาควรแสดงความหมายชัดเจนมากขึ้น จึงควรมีการปรับปรุง เพื่อให้นักศึกษาไม่เข้าใจผิดและอ่านง่าย และให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ลำดับที่ 3 ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม แต่ละบทมีชื่อเรื่องให้รู้หัวข้อใหญ่ของแต่ละบท ข้างล่างชื่อเรื่องมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาชาวจีนรู้จักประเด็นหลัก

ของแต่ละบท ซึ่งช่วยให้จับใจความสำคัญของแต่ละบทได้ง่าย และช่วยให้ทำแบบฝึกหัดได้ง่าย มีคำแปลภาษาจีน ช่วยให้ศึกษาและเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย สำหรับคำศัพท์ที่อ่านยากยังมีคำอ่าน ช่วยให้ออกเสียงคำศัพท์ภาษาไทยถูกต้อง มีภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา ช่วยให้นักศึกษาชาวจีนนึกภาพออกและเข้าใจเนื้อหาได้อย่างชัดเจน และภาพประกอบที่ใช้มีสีสัน โดยใช้ภาพจริง และภาพการ์ตูนช่วยให้เข้าใจวิธีการนวดและประเภทของการนวดเป็นต้น และใช้ภาพจริงช่วยให้เข้าใจลักษณะและรูปร่างของเรื่องสำคัญ เช่น น้ำมันสมุนไพรต่าง ๆ ศาลานวด บริการนวด ลักษณะของร้านนวดไทยในประเทศจีนและประเทศอื่น วิธีการนวดด้วยตนเอง และนิทรรศการที่จัดแสดงพิพิธภัณฑ์นวดไทย เป็นต้น ดังที่กลุ่มทดลองกล่าวว่า “การออกแบบของหนังสือเล่มนี้ดี รู้สึกเนื้อหาไม่ว่ายาก กระชับ ภาพประกอบที่ใช้สอดคล้องกับเนื้อหาและมีหลากหลาย คำศัพท์ยากมีคำแปลภาษาจีนช่วยเข้าใจความหมาย เนื้อหาไม่มากจนไม่ยากอ่าน เพิ่งรู้สึกเบื่อแล้ว พบว่าบทอ่านอ่านเสร็จแล้ว จึงรู้สึกเนื้อหามีความยาวพอดีเลย” นักศึกษาชาวจีนจึงรู้สึกว่าการอ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ศึกษาแล้วช่วยสร้างความน่าสนใจในการอ่านภาษาไทยและการเรียนวัฒนธรรมไทย เรื่องอื่น ๆ และรู้สึกว่าหนังสือเล่มนี้ออกแบบได้ดี ทำให้ได้ศึกษาความรู้เรื่องนวดไทยอย่างสนุกสนานและมีประสบการณ์การอ่านที่ดี นอกจากนี้ แต่ละบทได้ชี้แจงแหล่งที่มาของเอกสารและรูปภาพที่อ้างอิง สำหรับผู้ที่สนใจเรื่อง “นวดไทย” สามารถค้นหาและศึกษาต่อได้ ดังที่กล่าวว่า “หนังสือเล่มนี้ทำให้มีประสบการณ์การอ่านภาษาไทยที่ดี พบว่าแต่ละบทมีแหล่งอ้างอิงที่น่าสนใจ เพราะถ้าอยากเรียนเชิงลึกซึ่งอีกสามารถศึกษาเองได้”

ลำดับที่ 4 ด้านภาษา ข้อดีเด่นของหนังสือเล่มนี้คือนักศึกษาชาวจีนได้เรียนรู้ชุดคำศัพท์เกี่ยวกับเทคนิคการนวด สุขภาพ สมุนไพร และสถานที่ เป็นต้น คำศัพท์ที่ใช้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์ที่เคยเรียนในชั้นเรียน จึงเหมาะกับระดับความสามารถทางภาษาของนักศึกษาชาวจีน เช่น บทที่ 4 นวดไทยในต่างประเทศ และบทที่ 7 นวดด้วยตนเอง ใช้คำศัพท์พื้นฐาน หลีกเลียงคำศัพท์ที่ทางการมากเกินไป และประกอบคำแปลภาษาจีน ทำให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจความหมายได้ชัดเจน ยกเว้นคำศัพท์ที่เกี่ยวกับเรื่องนวดไทย ซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะ จึงจำยาก บางคำไม่เคยเรียนมาก่อน เช่น บทที่ 1 นวดไทย มรดกโลก เป็นบทแรกของหนังสือ จึงมีบทบาทหน้าที่ให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจภูมิหลังของนวดไทย จึงถือเป็นบทสรุปและมีเนื้อหากล่าวถึงประวัติ ความสำคัญ เทคนิคการนวด สภาพในสังคมปัจจุบัน และความแตกต่างจากทุนหาเงินของนวดไทย จึงมีคำศัพท์ที่เข้าใจยากและคำศัพท์เฉพาะค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นจุดยากสำหรับนักศึกษาจีน เพราะจำยาก และส่งผลต่อการทำความเข้าใจเนื้อหา จนส่งผลต่อการศึกษาเนื้อหาในบทอื่นด้วย ดังที่กลุ่มทดลองกล่าวว่า “คำศัพท์ที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้ส่วนใหญ่น่าสนใจไม่ยาก เช่น

คำศัพท์ในบทที่ 4 และบทที่ 7 ส่วนใหญ่เคยเรียนในชั้นเรียนแล้ว คำศัพท์เฉพาะจำยาก เพราะว่าคำศัพท์ยาวและไม่เคยเรียน เช่น คำศัพท์ในบทที่ 1” ประโยคที่ใช้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ส่วนใหญ่ใช้ประโยคสั้น เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน และใช้โครงสร้างประโยคพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับความสามารถภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนที่อยู่ในระดับต้น ดังที่กลุ่มทดลองกล่าวว่า “ประโยคที่ใช้ไม่ยาว เข้าใจได้ สำหรับนักศึกษาชาวจีนชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 มีความสามารถเข้าใจประโยคได้” หลังเรียนได้รู้จักคำศัพท์เกี่ยวกับเรื่องนวดไทยมากขึ้น เช่น เกลืออาบน้ำ ลูกประคบ ยามห่มอง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผิวนพรรณ แหล่งกำเนิด ต้นตำรับ และรูปลักษณะ เป็นต้น ดังที่กล่าวว่า “ที่น่าสนใจคือ ยังได้เรียนคำศัพท์เฉพาะทาง ได้เรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับการนวดหลังศึกษาหนังสือเล่มนี้” และช่วยทบทวนคำศัพท์ภาษาไทยที่เคยเรียนมา เนื่องจากบางคำศัพท์หลังเรียนไม่ได้ใช้บ่อยจึงลืมความหมาย เมื่อศึกษาหนังสือเล่มนี้ช่วยทบทวนและจำคำศัพท์ได้แม่นยำ เช่น มารยาท อย่างน้อย สื่อสาร ระยะเวลา ข้อมูล ความก้าวหน้า และปัญหา เป็นต้น ดังที่กล่าวว่า “เมื่ออ่านรู้สึกเหมือนทบทวนคำศัพท์ภาษาไทยที่ได้เรียนที่ผ่านมา บางคำศัพท์เคยเรียนแล้วแต่ใช้น้อย เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้ช่วยให้จำได้ทันที” นอกจากนี้ เมื่อนักศึกษาชาวจีนศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ให้คำแนะนำให้ปรับแก้ภาษา เพื่อลดปัญหาในการอ่านภาษาไทย ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ดังที่กล่าวว่า “ควรปรับคำศัพท์ภาษาไทยที่พิมพ์ผิดให้ถูกต้อง และควรตรวจสอบความถูกต้องของคำแปลภาษาจีนให้เหมาะกับบริบทมากขึ้น”

ลำดับที่ 5 ด้านการวัดและการประเมินผล ผู้วิจัยออกแบบแบบฝึกหัดเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความสามารถของนักศึกษาชาวจีนในด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ โดยแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของแต่ละบทมีจำนวน 10 ข้อ และใช้วัตถุประสงค์การเรียนรู้เป็นแนวทางในการออกแบบ จึงครอบคลุมเนื้อหาของแต่ละบท แบบฝึกหัดหลังเรียนครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ ดังที่กลุ่มทดลองกล่าวว่า “ข้อสอบในแบบฝึกหัดระหว่างเรียนหาเจอได้ในแต่ละบท” แม้ว่าคำถามเข้าใจง่าย แต่ยังมีบางข้อไม่ค่อยชัดเจนเพราะมีตัวเลือกที่คล้ายกัน ใช้คำถามปฏิเสธมากเกินไปทำให้นักศึกษาชาวจีนรู้สึกสับสน ดังที่กล่าวว่า “ข้อสอบส่วนใหญ่ไม่ยาก แต่บางบทใช้คำถามปฏิเสธเยอะมาก และตัวเลือกของบางข้อถ้าไม่คิดอย่างตั้งใจจะทำผิด เพราะใกล้เคียงมาก” ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาชาวจีนมีปัญหาในการทำแบบฝึกหัด นักศึกษาแนะนำให้ลดจำนวนของแบบฝึกหัดหลังเรียน เพราะว่า 40 ข้อเยอะมาก หรือก่อนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนควรให้เวลาทบทวนหนังสือก่อน เพราะใช้เวลาดึกศึกษานาน ข้อมูลของทั้งเล่มเยอะมาก บางเนื้อหาจำไม่ได้ ต้องกลับไปทบทวนก่อน แล้วค่อยเริ่มทำแบบฝึกหัดหลังเรียน ดังที่กล่าวว่า “ควรเพิ่มรูปแบบแบบฝึกหัดให้มีหลากหลาย เช่น

จับคู่ เติมคำ และเลือกถูกผิด เป็นต้น เพื่อไม่ให้รู้สึกเบื่อและให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ควรแบ่งแบบฝึก หลังเรียนให้ทำ 2 ครั้ง หรือลดเป็น 20 ข้อ เพราะว่าจำเนื้อหาทั้งเล่มยาก โดยไม่ให้ทบทวนเนื้อหา ก่อนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน”

สรุปได้ว่า กลุ่มทดลอง (Try-Out) พึงพอใจหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิยายไทย” มาก ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการนวนิยายไทยในสังคมปัจจุบันจากหลายมุมมอง ช่วยเพิ่ม คำศัพท์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเรื่องนวนิยายไทย พัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย เสริมสร้างแรงจูงใจ การอ่านภาษาไทยและเรียนวัฒนธรรมไทย ทำให้รู้จักและเข้าใจวัฒนธรรมไทยมากขึ้น นักศึกษา ชาวจีนยังสามารถนำความรู้จากหนังสือเล่มนี้ไปใช้เมื่อไปแลกเปลี่ยนที่ประเทศไทย จึงเป็นหนังสือ ที่เรียนแล้วได้ประโยชน์

ผู้วิจัยพบว่า หนังสือยังมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เช่น บางเนื้อหาเข้าใจยากและ นึกภาพไม่ออก ควรเพิ่มภาพประกอบช่วยอธิบายเนื้อหา และควรให้มีสีสันมากขึ้นเพื่อดึงดูด ความสนใจในการอ่าน คำแปลภาษาจีนควรเน้นบริบทที่ใช้ เพื่อเข้าใจง่ายขึ้น และควรตรวจ ความถูกต้องของคำศัพท์ภาษาไทย ไม่ควรมีคำพิมพ์ผิด ซึ่งจะทำให้เข้าใจเนื้อหายากและมี ประสบการณ์การอ่านที่ไม่ดี จากการสัมภาษณ์กลุ่มทดลองพบว่า การเขียนตัวหนาคำศัพท์ไทยที่ ยากและแปลเป็นภาษาจีนโดยเรียงตามลำดับที่อยู่ในบทเรียน ช่วยให้นักศึกษาชาวจีนหาคำศัพท์ ใหม่ได้ง่าย ประหยัดเวลา ซึ่งส่งผลต่อการทำความเข้าใจเนื้อหา

ผู้วิจัยสรุปผลการทดลอง รายงานอาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขหนังสือ อ่านเพิ่มเติมตามคำแนะนำของกลุ่มทดลอง (Try-Out) เพื่อให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเนื้อหาที่ ถูกต้อง และน่าสนใจมากขึ้น แล้วจึงนำไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย (Implement) ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิยายไทย” ให้กลุ่มเป้าหมาย (Implement) เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ความพึงพอใจของ กลุ่มเป้าหมายที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

ตาราง 13 ความพึงพอใจการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวัตกรรมไทย” ของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจ									ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	คนที่										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
2.3 เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ถูกต้องและน่าเชื่อถือ (“泰式按摩” 的内容正确、可信)	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4.89	มากที่สุด
2.4 เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ทันสมัยและน่าสนใจ (“泰式按摩” 的内容现代化, 感兴趣)	4	5	4	4	5	4	4	4	5	4.33	มาก
คะแนนเฉลี่ยด้านเนื้อหา										4.78	มากที่สุด
3. ด้านภาษา (语言方面)											
3.1 ใช้คำศัพท์เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาของนักศึกษาชาวจีน (单词适合中国学生的语言能力水平)	5	5	5	5	5	5	4	4	5	4.78	มากที่สุด
3.2 ประโยคที่ใช้เข้าใจง่ายและถูกต้องตามหลักภาษา (句子简单易懂, 且符合语言学逻辑)	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4.89	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยด้านภาษา										4.83	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและการประเมินผล (测试及评价方面)											
4.1 แบบฝึกหัดตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบท (练习题与每章的学习目标相符)	5	4	5	5	5	5	4	5	5	4.78	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจ									ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	คนที่										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
4.2 แบบฝึกหัดระหว่างเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบท (每章的练习题覆盖每章中 “泰式按摩” 知识)	5	4	5	5	4	5	5	4	5	4.67	มากที่สุด
4.3 แบบฝึกหัดหลังเรียนครอบคลุมความรู้เรื่อง “นวดไทย” ทุกบท (课后练习题覆盖所有章节中的 “泰式按摩” 知识)	5	4	5	5	4	5	5	5	5	4.78	มากที่สุด
4.4 คำถามของแบบฝึกหัดชัดเจนและเข้าใจง่าย (练习题提问清晰易懂)	4	4	4	5	4	5	5	5	5	4.56	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยด้านการวัดและการประเมินผล										4.70	มากที่สุด
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ (使用价值方面)											
5.1 นักศึกษาชาวจีนเพิ่มพูนคำศัพท์เกี่ยวกับ “นวดไทย” (有助于中国学生增加 “泰式按摩” 相关词汇)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	มากที่สุด
5.2 นักศึกษาชาวจีนเข้าใจความเป็นมาและพัฒนาการของนวดไทย (有助于中国学生理解泰式按摩的来源及发展历程)	5	3	5	5	5	5	4	5	5	4.67	มากที่สุด

จากตารางพบว่า กลุ่มเป้าหมาย (Implement) มีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ค่าเฉลี่ย 4.72 คะแนน อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ผู้วิจัยวิเคราะห์คะแนนของแบบประเมิน พบว่า อยู่ในระดับพอใจมากที่สุดทุกด้าน แต่มีค่าเฉลี่ยไม่เท่ากัน ได้แก่ ด้านภาษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 4.83 คะแนน รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา 4.78 คะแนน ด้านการวัดและการประเมินผล 4.69 คะแนน ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ 4.68 คะแนน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม 4.67 คะแนน ดังนี้

ด้านภาษา มีค่าเฉลี่ย 4.83 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุดทั้ง 2 รายการ คำศัพท์ภาษาไทยที่ใช้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์ภาษาไทย พื้นฐาน เช่น นวด ผ่อนคลาย สุขภาพ ดูแล และเหนื่อยล้า เป็นต้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาชาวจีน ศึกษาเนื้อหาได้ง่าย ส่วนคำศัพท์อ่านยากจะมีคำแปลภาษาจีนและคำอ่านเพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหา เช่น “องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ” เป็นคำศัพท์เฉพาะที่ยาวมาก และมีบางคำออกเสียงยากด้วย ผู้วิจัยจึงเพิ่มคำแปลและคำอ่าน ส่วนประโยคที่ใช้ส่วนใหญ่ใช้โครงสร้างประโยคง่าย คือ โครงสร้างประโยคแบบ “ประธาน – กริยา – กรรม” ซึ่งเหมือนโครงสร้างประโยคของภาษาจีน ทำให้นักศึกษาชาวจีนไม่มีปัญหาด้านการเรียงลำดับของคำศัพท์ ใช้ประโยคสั้น ดังนั้น คำศัพท์ภาษาไทยและประโยคที่ใช้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ จึงเหมาะกับนักศึกษาชาวจีนที่มีความสามารถภาษาไทยในระดับพื้นฐาน

ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.78 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด 4 รายการ ยกเว้น รายการ 2.4 เนื้อหาเรื่อง “นวดไทย” ทันท่วงทีและน่าสนใจ เนื่องจากบางเนื้อหาไม่น่าสนใจมาก เพราะว่ามีข้อมูลมากและเนื้อหาค่อนข้างยาก จึงทำให้นักศึกษาชาวจีนรู้สึกว่ายากและน่าเบื่อ สิ่งที่สำคัญคือนักศึกษาชาวจีนยังไม่สามารถเข้าชมพิพิธภัณฑ์นวดไทยได้จริง

ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาชาวจีนสามารถเข้าใจความรู้เรื่อง “นวดไทย” ในแต่ละบทอย่างดี แสดงว่า เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ไม่ยาก และเหมาะกับระดับความสามารถภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีน เนื้อหาของแต่ละบทระบุแหล่งอ้างอิงของเอกสารในบรรณานุกรม กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของนวดไทยและเทคนิคการนวด โดยเฉพาะวิธีการนวดด้วยตนเองที่สามารถอ่านแล้ว นวดตามได้และผ่อนคลายความปวดเมื่อยได้ จึงทำให้นักศึกษาชาวจีนรู้สึกว่ายากของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้เชื่อถือได้

ด้านการวัดและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.70 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุดทั้ง 4 รายการ แสดงให้เห็นว่า วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยแบบฝึกหัดระหว่างเรียนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบทอย่างชัดเจน

ใช้เนื้อหาภายในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเท่านั้น ไม่มีความรู้ที่นอกเหนือจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบฝึกหัดระหว่างเรียนเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก บทละ 10 ข้อ ซึ่งนอกจากใช้ประเมิน ผลการเรียนรู้แล้ว ยังมีประโยชน์ทางด้านทบทวนและเสริมสร้างความรู้เรื่อง “นวดไทย” ให้จำได้ และแบบฝึกหัดหลังเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ต้องการให้นักศึกษาชาวจีนได้ ศึกษาเนื้อหาทั้งเล่มอย่างตั้งใจและเข้าใจ นอกจากนี้ คำถามที่ใช้ในแบบฝึกหัดเข้าใจง่าย เพราะผู้วิจัยใช้ประโยคคำถามสั้น และใช้คำศัพท์ภาษาไทยที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้เท่านั้น

ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 4.68 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด เนื่องจากคำศัพท์ภาษาไทยโดยเฉพาะคำศัพท์เกี่ยวกับเรื่องนวดไทยในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์ง่ายและพบบ่อย มีคำแปลภาษาจีนสำหรับคำศัพท์ยาก จึงเหมาะกับความ ต้องการของนักศึกษาชาวจีนในการสะสมคำศัพท์ภาษาไทย และใช้ภาพการ์ตูนอธิบาย เทคนิคการนวด ช่วยให้นักศึกษาชาวจีนจำและเข้าใจได้แม่นยำ ผู้วิจัยสรุปประวัติความเป็นมาของ การนวดเป็นย่อหน้าสั้น ใช้ภาพประกอบช่วยอธิบายเนื้อหาให้นักศึกษาชาวจีนสามารถเข้าใจ เนื้อหาได้ง่าย บริการนวดที่แนะนำในหนังสือเล่มนี้เป็นบริการที่น่าสนใจพร้อมกล่าวสรรพคุณที่จะ ได้รับ รวมถึงบริการนวดที่รู้ทั่วไป เช่น นวดไทย นวดเท้า และบริการที่ไม่ได้ยินบ่อย เช่น นวดหินร้อน นวดรีดคลายกล้ามเนื้อ เป็นต้น นอกจากนี้ การนวดไทยเป็นความรู้ที่เรียนแล้ว สามารถลงมือปฏิบัติได้จริง หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงปรากฏวิธีการบรรเทาอาการปวดเมื่อยเมื่อรู้สึก เหนื่อยล้า

รายการ 5.6 นักศึกษาชาวจีนรู้จักและเข้าใจความเป็นมากับความสำคัญของพิพิธภัณฑ ์นวดไทย และรายการ 5.7 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยกับนักศึกษาชาวจีน อยู่ในระดับพอใจมาก เนื่องจากการเรียนประวัติเป็นเรื่องที่ยาก เป็นเนื้อหาไม่ได้น่าสนใจมาก พิพิธภัณฑ ์นวดไทยเป็นสถานที่เก็บรวบรวมความรู้เรื่อง “นวดไทย” โดยรูปแบบนิทรรศการที่ หลากหลาย จึงมีข้อมูลจำนวนมาก การศึกษาพิพิธภัณฑ ์นวดไทยจากหนังสือจึงไม่ค่อยสนุก และ เรื่องนวดไทยเป็นเรื่องที่ต้องสัมผัสและต้องลงมือปฏิบัติ การกล่าวถึงเนื้อหาด้วยข้อความและ ภาพประกอบทำให้นักศึกษาชาวจีนไม่สามารถเข้าใจและนึกภาพออกได้ทั้งหมด

ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด หลังจากทดลองกับกลุ่มทดลอง (Try-Out) ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขภาพประกอบ เพื่อให้รูปภาพ สอดคล้องกับความรู้มากยิ่งขึ้น เพิ่มรูปภาพที่จำเป็น และทำให้ชัดเจนมากขึ้น กลุ่มเป้าหมายจึง รู้สึกว่าน่าสนใจ รายการที่ประเมินในด้านนี้มี 3 รายการ อยู่ในระดับพอใจมากที่สุดทั้งหมด

แสดงว่า กลุ่มทดลองให้คำแนะนำที่ดี และทำให้กลุ่มเป้าหมายรู้สึกว่าการอ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ออกแบบได้ดี

ผู้วิจัยออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ให้ประกอบด้วยหน้าปก วิธีการใช้หนังสือ คำแนะนำสำหรับนักศึกษา ชี้อบท วัตถุประสงค์การเรียนรู้ บทอ่านหลัก บทอ่านเสริม คำศัพท์น่ารู้ ภาพประกอบ แบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบฝึกหัดหลังเรียน ใบเฉลยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ใบเฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน บรรณานุกรม และสารบัญภาพประกอบ

กลุ่มเป้าหมายสามารถอ่านวิธีการใช้หนังสือและคำแนะนำสำหรับนักศึกษาก่อนอ่านหนังสือเล่มนี้ เพื่อรู้จักจำนวนบทและชื่อบทของแต่ละบท องค์ประกอบของแต่ละบท และความหมายของอักษรย่อ เช่น น. หมายถึง คำนาม ก. หมายถึง คำกริยา เป็นต้น และรู้จักลำดับขั้นตอนของการใช้หนังสือเล่มนี้

รูปภาพที่ผู้วิจัยเลือกมามีความหลากหลายและมีสีสันสดใส เพื่อให้เป็นสื่อที่แสดงความรู้เรื่องนวดไทยโดยตรง และเป็นสื่อที่อธิบายความรู้ในข้อความที่ค่อนข้างเข้าใจยาก เช่น บริเวณบ่า จุดถูกต้องเมื่อนวดต้นคอ และอธิบายที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานไทย เป็นต้น ดังนั้น นักศึกษาชาวจีนจึงเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย มีภาพประกอบจำนวนมากที่มีสีสัน ทำให้นักศึกษาชาวจีนรู้สึกว่ายากอ่านตั้งแต่ดูจากหน้าปก

หลังจากประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน ผู้วิจัยนำผลการประเมินความพึงพอใจและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายมาวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็น 5 ด้านตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านภาษา ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและการประเมินผล ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ และด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านภาษา ภาษาที่ใช้ในหนังสือเข้าใจง่าย คำศัพท์ไม่ค่อยยากและประโยคเข้าใจง่าย คำศัพท์ที่ใช้ในหนังสือส่วนใหญ่ นักศึกษาเคยเรียนในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมายให้ความคิดเห็นด้านภาษาหลายประเด็น คือ ด้านคำศัพท์ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ใช้คำศัพท์พื้นฐานที่เหมาะสมกับนักศึกษาชาวจีนวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 และพบบ่อยในชีวิตประจำวัน เช่น “นวด” “ผ่อนคลาย” และ “สุขภาพ” เป็นต้น และเพิ่มคำแปลภาษาจีนและคำอ่านสำหรับคำศัพท์ยากหรือคำศัพท์เฉพาะ เช่น “องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ” อธิบายคำศัพท์ภาษาไทยโดยใช้รูปแบบ “คำศัพท์ภาษาไทย-คำอ่าน-คำแปลภาษาจีน” ดังที่กลุ่มเป้าหมายกล่าวว่า “หนังสือเล่มนี้เหมาะกับนักศึกษาชาวจีนที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 2

เพราะคำศัพท์ที่ใช้ในบทเรียนทุกหน้าเข้าใจง่าย มีคำแปลภาษาจีน สำหรับคำที่อ่านยากยังให้คำอ่านด้วย” และด้านประโยค ส่วนประโยคในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเน้นใช้โครงสร้างประโยคที่คล้ายภาษาจีน คือ “ประธาน-กริยา-กรรม” ใช้ประโยคสั้น กระชับ และหลีกเลี่ยงประโยคซับซ้อน ดังที่กล่าวว่า “ประโยคอ่านง่าย ประโยคยาวไม่มาก และใช้โครงสร้างประโยคที่มีความยากง่ายเหมาะสม ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย” อย่างเช่น บทที่ 2 นวดไทยกับสมุนไพรไทย นักศึกษาได้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้สมุนไพรในการนวด ความแตกต่างระหว่างการใช้สมุนไพรไทยและการใช้ยาปัจจุบันในการรักษาโรค และประเภทของนวดไทยที่ใช้สมุนไพร ถึงแม้ว่าเป็นเนื้อหาที่มีคำศัพท์เฉพาะค่อนข้างมาก แต่คำศัพท์ภาษาไทยอื่นใช้คำศัพท์ที่เข้าใจง่ายและให้ประโยคเข้าใจง่าย ดังตัวอย่างบทที่ 2 นวดไทยกับสมุนไพรไทย แสดงถึงประโยคสั้นและเนื้อหาเข้าใจง่าย

ยาหม่องและน้ำมันสมุนไพรเป็นยาที่ทำจากสมุนไพร หาซื้อได้ทุกที่ ไม่ว่าจะเป็นร้านขายยา ห้างสรรพสินค้า หรือ ร้าน 7-11 โดยเป็นยาทาภายนอก ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ยาหม่องมีสรรพคุณบรรเทาอาการปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อและข้อต่อ ปวดบวมจากแมลงกัด และวิงเวียนศีรษะ ส่วนน้ำมันสมุนไพรที่นิยมใช้มี 3 สี ได้แก่ น้ำมันเหลือง ทำจากไพล ช่วยบรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย น้ำมันเขียว ทำจากต้นเสลดพังพอน ช่วยบรรเทาอาการบวมแดง อาการคันจากแมลงกัด และน้ำมันแดง ทำจากพริก ช่วยบรรเทาอาการปวดตามข้อ ปวดกระดูก

ลำดับที่ 2 ด้านเนื้อหา หนังสือเล่มนี้มีลักษณะเด่นหลายประการ ได้แก่ การจัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มจากประวัติความเป็นมา เทคนิคการนวด ไปจนถึงการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้รับการยืนยันจากบรรณานุกรมที่ได้ระบุแหล่งอ้างอิงอย่างชัดเจน ดังที่กลุ่มเป้าหมายกล่าวว่า “เนื้อในหนังสือเล่มนี้เน้นเรื่องนวดไทย และจัดเรียงเนื้อหาจากความรู้พื้นฐานจนถึงสมุนไพร นวดไทยในประเทศไทย ร้านนวดไทยในประเทศจีน บริการนวดเมื่อไปท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และพิพิธภัณฑ์นวดไทย เมื่ออ่านเสร็จแล้วยังมีบรรณานุกรมได้บอกแหล่งที่มาของข้อมูลศึกษา” เนื้อหาแบ่งเป็น 8 บท เรียงลำดับจากยากไปหาง่าย โดยบทที่ 1 เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ถือเป็นบทที่ยากที่สุด เนื่องจากมีคำศัพท์เฉพาะจำนวนมาก ดังที่กล่าวว่า “บทที่ 1 เป็นบทยากที่สุด เพราะเป็นครั้งแรกที่เรียนหนังสือแบบนี้ เป็นบทที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของนวดไทย เหมือนเป็นบททางวิทยาศาสตร์ คำศัพท์ใหม่มากกว่าบทอื่น รู้สึกเป็นบทที่ค่อนข้างน่าเบื่อ เพราะไม่ชอบบทที่ให้ความรู้ ไม่ชอบเรียนประวัติของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รู้สึกเป็นเรื่องที่จำยากและเข้าใจยาก เนื้อหาค่อนข้างมาก และจำทั้งหมดไม่ได้” ส่วนบทที่ 8 เข้าใจง่ายที่สุดเพราะใช้คำศัพท์ที่เคยเรียนในชั้นเรียนแล้ว แต่นักศึกษาชาวจีนยังไม่สามารถ

เข้าชมได้จริง จึงส่งผลให้ความน่าสนใจลดลง ดังที่กล่าวว่า “บทที่ 8 ง่ายที่สุด เพราะคำศัพท์ใหม่น้อย เนื้อหาจึงเข้าใจไม่ยาก และได้รู้จักสถานที่ที่เรียนเรื่องนวดไทย แต่ตอนนี้ยังไม่สามารถไปดูจริงได้ อ่านหนังสือไม่สามารถเข้าใจทั้งหมดได้ ถ้าสามารถไปดูสถานที่จริงจะน่าสนใจมากขึ้น”

สรุปได้ว่า เนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมทันสมัยและใกล้ตัว เรียนแล้วได้ประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ได้จริง ได้รู้จักบริการนวดที่หลากหลาย สรรพคุณของน้ำมันสมุนไพรที่หลากหลาย วิธีการนวดด้วยตนเอง และนวดไทยในสังคมปัจจุบัน ฯลฯ อย่างเช่น บทที่ 5 นวดไทยแบบการทอเกี่ยวเชิงสุขภาพ ทำให้นักศึกษาได้รู้จักและเข้าใจเหตุผลที่การทอเกี่ยวเชิงสุขภาพได้รับความนิยม เหตุผลที่ประเทศไทยกลายเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บริการนวดที่น่าสนใจในการทอเกี่ยวเชิงสุขภาพ และประโยชน์ที่ได้รับจากบริการนวดต่าง ๆ ดังตัวอย่างบทที่ 5 นวดไทยแบบการทอเกี่ยวเชิงสุขภาพ แสดงถึงเนื้อหาทันสมัยและใกล้ตัว

การนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพมีอยู่ทั่วไปในประเทศไทย เช่น ร้านนวดไทยที่ริมถนน ในโรงแรม หรือในสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนวดแผนไทยแล้วยังมีนวดด้วยยาหม่อง นวดด้วยลูกประคบ นวดศีรษะ และนวดคอบ่าไหล่

นวดหินร้อน (热石按摩) จะนวด 90 นาที เป็นการนวดที่ใช้หินร้อนแทนฝ่ามือ โดยนำหินร้อนมานวดกล้ามเนื้อของร่างกายที่มีอาการตึงและปวดเมื่อย ความร้อนจะช่วยเพิ่มการไหลเวียนของเลือดและทำให้ร่างกายผ่อนคลาย

นวดรีดเส้นคลายกล้ามเนื้อ (肌肉放松式按摩) เป็นการนวดที่ใช้นิ้วโป้ง ข้อศอก และแขน กดและรีดบริเวณกล้ามเนื้อที่มีอาการปวด อาจจะทำให้รู้สึกเจ็บปวดเมื่อกดและรีดกล้ามเนื้อ

ลำดับที่ 3 ด้านการวัดและการประเมินผล ผู้วิจัยออกแบบแบบฝึกหัดระหว่างเรียนเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก บทละ 10 ข้อ เพื่อประเมินผลการเรียนและช่วยให้นักศึกษาชาวจีนทบทวนความรู้ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบท และออกแบบจากเนื้อหาในหนังสือเท่านั้น ส่วนแบบฝึกหัดหลังเรียนมีจำนวน 40 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด เพื่อกระตุ้นนักศึกษาชาวจีนต้องเรียนเนื้อหาอย่างละเอียดและตั้งใจ คำถามที่ใช้เข้าใจง่าย เพราะใช้คำศัพท์จากหนังสือเท่านั้น ลดปัญหาการตีความผิด ดังที่กลุ่มเป้าหมายกล่าวว่า “ข้อสอบทำได้ เข้าใจง่าย แต่ต้องอ่านเนื้อหาแต่ละบทก่อน เพราะคำตอบอยู่ในบทเรียน ไม่ได้พบข้อสอบที่ไม่เคยเรียนในหนังสือทั้งแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบฝึกหัดหลังเรียน” ผู้วิจัยพบว่าบางส่วนยังควรมีการปรับปรุง เช่น ความยากของแบบฝึกหัดหลังเรียนเนื่องจากต้องจำเนื้อหาทั้งหมด โดยเฉพาะ

บทต้น ๆ เช่น บทที่ 1 และบทที่ 2 ได้เรียนนานแล้ว และมีคำศัพท์เฉพาะจำนวนมาก นักศึกษาชาวจีนจึงเกิดปัญหาในการจำเนื้อหาและส่งผลต่อการทำแบบฝึกหัดหลังเรียน ดังที่กล่าวว่า “ใช้เวลาเรียนนานมาก ความรู้ที่เรียนสองวันแรกจำไม่ค่อยได้แล้ว เมื่อทำแบบฝึกหัดจึงไม่ค่อยแม่นยำ คำตอบที่เลือกมา 2 บทนี้ยังมีคำศัพท์เยอะ จำยากมาก จึงส่งผลต่อคะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน” นอกจากนี้ คำตอบที่ติดต่อกันเลือกตัวเลือกเหมือนกันและการใช้ประโยคปฏิเสธค่อนข้างเยอะ ซึ่งทำให้นักศึกษาสับสน ดังที่กล่าวว่า “สิ่งที่ไม่ค่อยชอบคือ หลายข้อเลือกคำตอบข้อเดียวกัน เช่น ข้อ 2 – 6 เลือกข้อ ก ข้อเหมือนกัน ทำให้สงสัยตัวเองและตอบผิด” สรุปได้ว่า วิธีการประเมินผลเหมาะกับนักศึกษาชาวจีน แต่ควรปรับปรุงความยากและเพิ่มรูปแบบให้มีความหลากหลาย

ลำดับที่ 4 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ หนังสือเล่มนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเพิ่มพูนคำศัพท์ภาษาไทย ทั้งคำศัพท์พื้นฐานและคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศไทย และมีคำแปลภาษาจีนประกอบ ช่วยให้นักศึกษาสามารถสะสมคำศัพท์ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่กลุ่มเป้าหมายกล่าวว่า “หนังสือเล่มนี้ใช้คำศัพท์ที่ไม่ยาก มีคำศัพท์เกี่ยวกับการนวดไทยเยอะ เมื่อเรียนแล้วยังได้ใช้ในแบบฝึกหัดและใช้เมื่ออ่านบทอื่น คำศัพท์ที่เรียนแล้วใช้บ่อย ทำให้จำคำศัพท์ใหม่ได้” เสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทย เนื้อหาภายในหนังสือครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับนวดไทยอย่างครบถ้วน รวมถึงประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของนวดไทย เทคนิคการนวดต่าง ๆ ประเภทน้ำมันสมุนไพรและสรรพคุณที่หลากหลาย เช่น บทที่ 2 นวดไทยกับสมุนไพรไทย กล่าวถึงน้ำมันสมุนไพรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันตามความต้องการได้อย่างแท้จริง สถานที่ที่ให้บริการนวดไทยที่มีชื่อเสียง และความสำคัญของพิธีกรรมนวดไทยในฐานะแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังที่กล่าวว่า “จากหนังสือเล่มนี้ได้เรียนรู้สมุนไพรไทย นวดไทยและประเทศไทยและต่างประเทศ บริการนวด ซึ่งเป็นความรู้ที่น่าสนใจอ่านแล้วอยากไปศึกษาความรู้ต่อ” สิ่งที่น่าสนใจคือ เนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติได้จริง เช่น วิธีการนวดผ่อนคลายอาการปวดเมื่อยของกล้ามเนื้อและผ่อนคลายความเครียดด้วยตนเอง ผู้วิจัยนำเรื่องนวดไทยมาเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อช่วยเสริมความรู้เรื่องนวดไทยจากหลายมุมมองของนักศึกษาชาวจีน และช่วยให้เข้าใจประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ดังที่กล่าวว่า “หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ดี เพิ่มความรู้ที่นอกเหนือจากชั้นเรียน และความรู้ที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ส่วนใหญ่สามารถนำไปใช้ได้จริง เช่น บทอ่านเสริมของบทที่ 6 คนจีนหาหมอนวดที่ไหนได้บ้าง บทที่ 7 นวดด้วยตนเอง และนำการนวดไทยมาเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพก็น่าสนใจ เพราะเมื่อก่อนไม่เคยมีความรู้ด้านนี้” นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบข้อบกพร่องของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับ

ประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานไทย ทำให้นักศึกษาชาวจีนบางคนรู้สึกว่ามันน่าสนใจและเข้าใจยาก เนื่องจากต้องการประสบการณ์ตรง บางบทเน้นข้อความมากเกินไป ควรเพิ่มภาพประกอบโดยรวมแล้ว นักศึกษาชาวจีนรู้สึกหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ช่วยให้เพิ่มคำศัพท์ภาษาไทย ความรู้เรื่องนวดไทย และนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ได้จริง จึงถือว่าหนังสือเล่มนี้ประสบความสำเร็จในการเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ผสมผสานภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย เหมาะกับนักศึกษาชาวจีนระดับพื้นฐานที่ต้องการพัฒนาทั้งทักษะภาษาและความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไทยผ่านเรื่องนวดไทย

ลำดับที่ 5 ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้วิจัยออกแบบหนังสืออย่างเป็นระบบเพราะมีองค์ประกอบที่ครบถ้วน ได้แก่ หน้าปก วิธีการใช้หนังสือ คำแนะนำสำหรับนักศึกษา ชื่อบท วัตถุประสงค์การเรียนรู้ บทอ่านหลักและบทอ่านเสริม คำศัพท์น่ารู้ ภาพประกอบสีสันสดใส แบบฝึกหัดระหว่างเรียนและหลังเรียน ใบเฉลยแบบฝึกหัด บรรณานุกรม และสารบัญภาพประกอบ โดยภาพประกอบที่หลากหลาย ชัดเจน และทำหน้าที่เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยอธิบายเนื้อหาที่ยาก เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น การชี้แจงบริเวณบ่า จุดนวดต้นคอ และที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานไทย ดังที่กลุ่มเป้าหมายกล่าวว่า “หนังสือเล่มนี้มีการออกแบบองค์ประกอบและเรียงลำดับได้ดี แต่ละส่วนเกี่ยวข้องกัน เนื้อหาสมบูรณ์ อธิบายเนื้อหาพร้อมรูปภาพ ทำให้เข้าใจได้ง่าย และใช้รูปภาพสีสัน ทำให้เกิดความสนใจต่อการอ่านภาษาไทย” โดยเฉพาะในบทที่ 1 นวดไทย มรดกโลก ใช้ภาพอธิบายวิธีการนวด ช่วยให้นักศึกษานึกภาพออกได้ชัดเจน ออกแบบวัตถุประสงค์การเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาเตรียมความพร้อมก่อนเรียนเนื้อหาของแต่ละบท ผู้วิจัยออกแบบให้เรียนบทอ่านหลักก่อนและเสริมความรู้ด้วยบทอ่านเสริม เพื่อให้นักศึกษาชาวจีนได้ความรู้ที่ครบถ้วน และเปลี่ยนวิธีการเขียนของบทอ่านเสริมเป็นแบบการตั้งคำถาม เพื่อฝึกความคิดของนักศึกษาชาวจีนและกระตุ้นให้สนใจศึกษาเนื้อหามากขึ้น ดังที่กล่าวว่า “ได้ความรู้มากจากบทอ่านเสริม ซึ่งต่างจากวิธีการเขียนของบทอ่านหลัก เมื่ออ่านหัวข้อของบทอ่านเสริมแล้วจะลองคิดว่าจากบทอ่านหลักได้คำตอบหรือไม่ และลองตอบเองก่อนค่อยอ่านเนื้อหาต่อ วิธีการออกแบบนี้จึงน่าสนใจ” แต่บางบทที่เนื้อหายาวยังควรเพิ่มภาพประกอบ และปรับข้อความกับภาพให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สรุปได้ว่า การออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมครั้งนี้ได้ประสบความสำเร็จในการดึงดูดความสนใจตั้งแต่หน้าปก และได้ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะว่าผู้วิจัยจัดองค์ประกอบด้วยคำนึงถึงความต้องการของนักศึกษาชาวจีน

สรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมาย (Implement) ชื่นชอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” เนื่องจากเนื้อหาเรื่องนวดไทยน่าสนใจ เหมาะกับความสามารถของ

นักศึกษาชาวจีน พัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย ช่วยเพิ่มความรู้ทางด้านมรดก ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศไทยที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เพิ่มพูนคำศัพท์ภาษาไทย โดยเฉพาะเกี่ยวกับการนวด ที่สำคัญคือความรู้ที่เรียนแล้วส่วนใหญ่นำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และกระตุ้นความสนใจต่อการศึกษาวรรณกรรมไทยของนักศึกษาชาวจีน

กลุ่มทดลอง (Try-Out) และกลุ่มเป้าหมาย (Implement) มีความพึงพอใจมากที่สุดต่อการใช้นิพนธ์อ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” แสดงว่าให้ประสบการณ์การอ่านภาษาไทยที่ดีและเนื้อหาเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษาชาวจีน แต่ค่าเฉลี่ยรวมไม่เหมือนกัน โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยรวม 4.67 และกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยรวม 4.72 แสดงว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มทดลองสำหรับนิพนธ์อ่านเพิ่มเติมฯ เนื่องจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับแก้ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มทดลองเรียบร้อยแล้ว จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายมีประสบการณ์การใช้นิพนธ์อ่านเพิ่มเติมฯ ได้ดี คือ หลังศึกษาได้ความรู้เรื่องนวดไทย ได้รู้จักและเข้าใจวัฒนธรรมมากขึ้น สิ่งที่สำคัญคือความรู้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ส่วนใหญ่ใกล้ตัวสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และเหมาะกับนักศึกษาชาวจีนที่เรียนชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 โดยเฉพาะนักศึกษาที่จะมาแลกเปลี่ยนที่ประเทศไทย

ความน่าสนใจคือกลุ่มทดลอง (Try-Out) และกลุ่มเป้าหมาย (Implement) ได้ค่าเฉลี่ยแต่ละด้านต่างกัน โดยกลุ่มทดลองพึงพอใจด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มทดลองสนใจประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาเครื่องมือ และหลังศึกษาได้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตได้ ส่วนกลุ่มเป้าหมายพึงพอใจกับด้านเนื้อหา เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายรู้สึกได้เรียนวงศ์พหุภาษาไทยเกี่ยวกับการนวด ความรู้เรื่องนวดไทยได้มาก เนื้อหาเป็นข้อมูลสังคมปัจจุบัน และเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

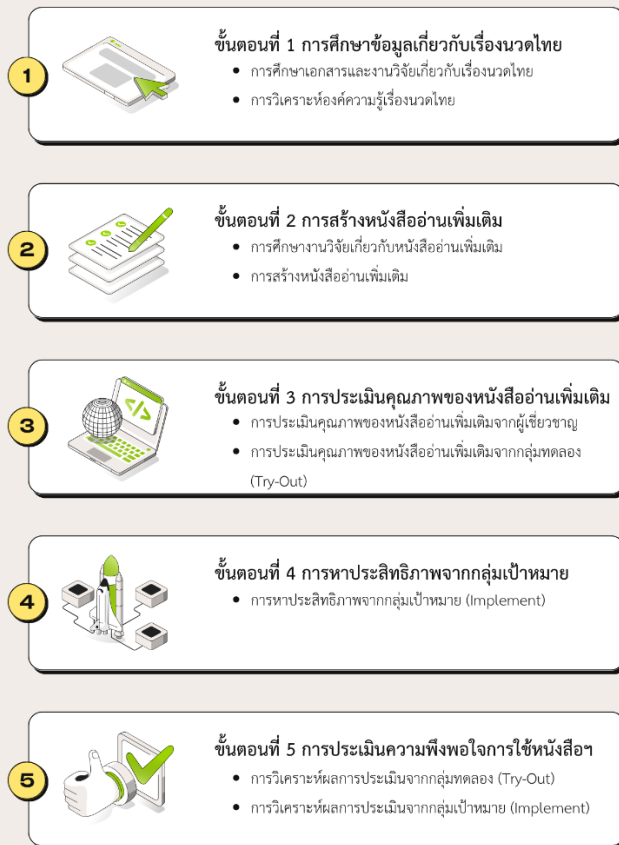
บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้เรื่องนวดไทย สร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวจีนในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 31 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนวดไทย

ผู้วิจัยศึกษาหนังสือเรียนภาษาไทยของประเทศไทยที่มีเนื้อหากล่าวถึงเรื่องนวดไทย คือ **泰语阅读教程(2) (วิชาการอ่านภาษาไทย เล่ม 2)** ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องนวดไทย ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของนวดไทย นวดไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ แหล่งเรียนรู้ความรู้ที่เกี่ยวกับเรื่องนวดในวัดโพธิ์ การนวดไทยในสังคมปัจจุบัน ลงพื้นที่เพื่อศึกษาความรู้เรื่องนวดไทยที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์นวดไทย และการสมัครเรียนนวดไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) เพื่อได้ความรู้และเข้าใจนวดไทยที่เพิ่มจากหนังสือ

ผู้วิจัยศึกษาหนังสือ งานวิจัย และลงพื้นที่วัดโพธิ์ โดยสมัครเรียนหลักสูตรการนวดแผนไทยที่โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 พร้อมเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและผู้เรียน และเก็บข้อมูลและถ่ายภาพที่พิพิธภัณฑ์นวดไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2565-2567

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อออกแบบให้ต่างจากเนื้อหาของหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับนวดไทย คือ ความเป็นมาของนวดไทย และนวดไทยได้รับการรับรองและได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ด้านความรู้ที่เกี่ยวกับจุดเด่นและลักษณะของนวดไทย คือ การใช้สมุนไพรในการนวด และต้นกำเนิดของนวดไทยคือวัดโพธิ์ ด้านสภาพของนวดไทยในสังคมปัจจุบัน คือ นวดไทยได้รับความนิยมทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ จึงมีร้านนวดไทยเปิดทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับสถานที่ที่ศึกษาเรื่องนวดไทย คือ โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) และพิพิธภัณฑ์นวดไทย วัดโพธิ์ ณ กรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้วิจัยนำ 4 ด้านที่ได้จากการวิเคราะห์มาออกแบบและสร้างเครื่องมือวิจัย หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” จำนวน 8 บท ได้แก่ บทที่ 1 นวดไทยมรดกโลก บทที่ 2 นวดไทยกับสมุนไพรไทย บทที่ 3 นวดไทยในประเทศไทย บทที่ 4 นวดไทยในต่างประเทศ บทที่ 5 นวดไทยแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บทที่ 6 เรียนนวดไทยที่วัดโพธิ์ บทที่ 7 นวดด้วยตนเอง และบทที่ 8 ห้องเที่ยวพิพิธภัณฑ์นวดไทย และออกแบบแบบฝึกหัดเพื่อประเมินผล การเรียนของนักศึกษาชาวจีน ได้แก่ แบบฝึกหัดระหว่างเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก บทละ 10 ข้อ จำนวน 8 บท ทั้งหมด 80 ข้อ และแบบฝึกหัดหลังเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40

ข้อ โดยใช้แนวคิดการลำดับขั้นการเรียนรู้ของ Bloom ออกแบบแบบฝึกหัดวัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ และแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้หนังสือฯ เพื่อประเมิน ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นี้หนังสือฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หลังจากสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเสร็จ ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ อาจารย์ที่ปรึกษา แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้ แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญและแบบประเมินความสอดคล้องของ แบบฝึกหัดกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (IOC) จากการวิเคราะห์ผลการประเมิน ผู้วิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ 4.25 แสดงให้เห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ส่วนคะแนนเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างแบบฝึกหัดและ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ คือ 0.67 มีค่า IOC สูงกว่า 0.5 แสดงว่า แบบฝึกหัดสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้และหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ได้ แต่ต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้ มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น แต่มีบทที่ 6 และบทที่ 7 ได้ค่า IOC 0.33 ซึ่งน้อยกว่า 0.5 แสดงว่า ต้องปรับปรุงใหม่ ผู้วิจัยจึงปรับปรุงรูปเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญโดยปรับให้ แบบฝึกหัดที่เป็นแบบการเติมคำในช่องว่างเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกทั้งเล่ม และปรับปรุง วัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียน

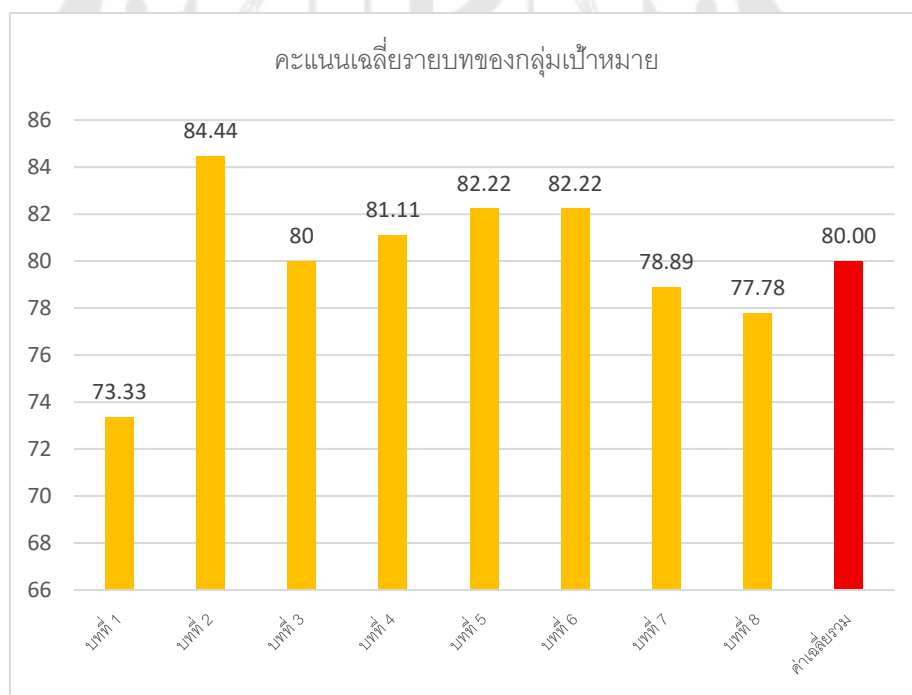
ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้ นักศึกษาชาวจีน 3 คนที่เป็นกลุ่มทดลอง (Try Out) ศึกษา เพื่อหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากผลการเรียน พบว่า แบบฝึกหัดระหว่างเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 81.25 คะแนน มีผลการเรียนอยู่ใน ระดับดีมาก และแบบฝึกหัดหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 78.33 คะแนน มีผลการเรียนอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจสำหรับนักศึกษาชาวจีนเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องนวดไทย จากนั้น ผู้วิจัยสรุป ผลการทดลอง และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของกลุ่มทดลอง เพื่อให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเข้าใจ ง่ายและมีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การหาประสิทธิภาพจากกลุ่มเป้าหมาย

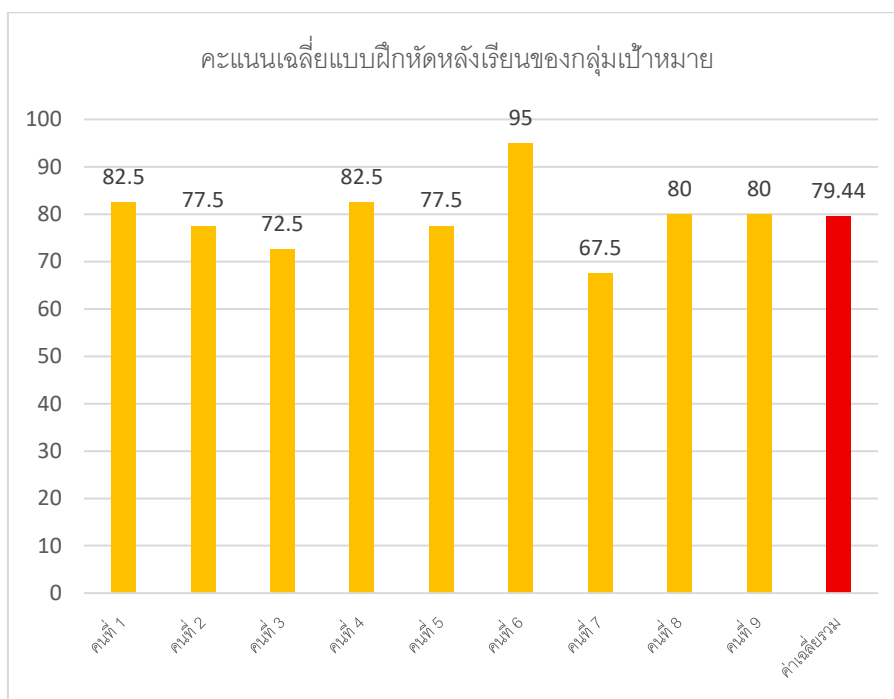
ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย (Implement) จำนวน 9 คน ที่เป็นนักศึกษาชาวจีนที่เรียนสาขาวิชาเอกภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ วิทยาลัยเดียนฉือ มหาวิทยาลัยยูนนาน ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 โดยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็น การทดลองแบบ One-Shot Case Study ได้แก่ การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายครั้งเดียวเท่านั้น

และกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ คือ $E1/E2=75/75$ เนื่องจากนักศึกษาชาวจีนไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนวดไทย การเรียนองค์ความรู้เรื่องนวดไทยจึงมีความยาก ต้องตั้งใจศึกษาและใช้เวลาทำความเข้าใจ

ผลการวิจัยพบว่า ค่าประสิทธิภาพของกลุ่มเป้าหมาย $E1/E2=80/79.44$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาชาวจีนสามารถใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมและได้องค์ความรู้เรื่องนวดไทยได้อย่างดี นอกจากนี้ คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนรายบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย อยู่ระหว่าง 73.75 – 88.75 คะแนน แสดงให้เห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเรื่องนวดไทย เพิ่มพูนคำศัพท์ภาษาไทย ช่วยเสริมสร้างความสนใจต่อการอ่านภาษาไทย และได้ประโยชน์ทั้งได้ความรู้เรื่องนวดไทยและได้พัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย และปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการเรียนของนักศึกษาชาวจีนมี 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยผู้เรียน เช่น ความสามารถภาษาไทย สภาพร่างกาย และความตั้งใจ เป็นต้น และปัจจัยเครื่องมือวิจัย เช่น เนื้อหายาก คำศัพท์ยาก และแบบฝึกหัดยาก เป็นต้น

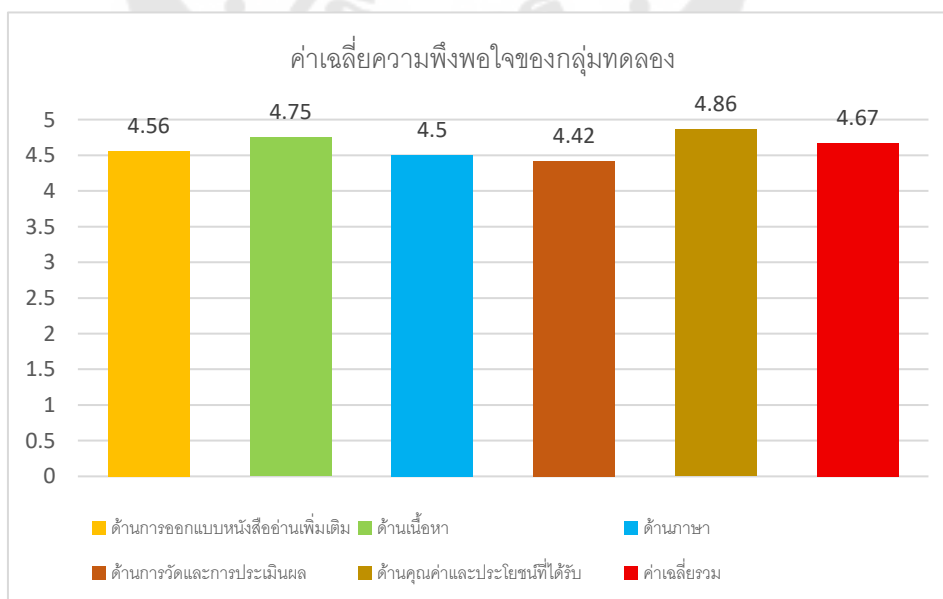
ภาพประกอบ 32 คะแนนเฉลี่ยรายบทของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

ภาพประกอบ 33 คะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

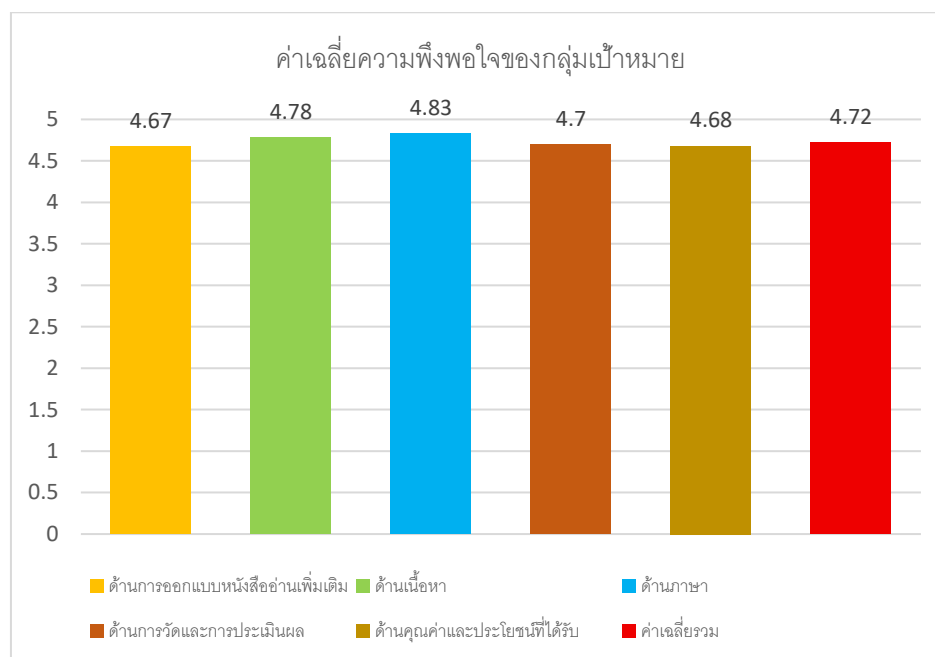
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความพึงพอใจการใช้หนังสือฯ

หลังจากศึกษาเสร็จ ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง (Try-Out) และกลุ่มเป้าหมาย (Implement) ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยประเมิน 5 ด้าน ดังนี้

ภาพประกอบ 34 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มทดลอง (Try-Out)

จากภาพประกอบ 34 พบว่า กลุ่มทดลอง (Try-Out) มีค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจ 4.67 โดยด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.86 รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา 4.75 ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม 4.56 ด้านภาษา 4.5 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวัดและการประเมินผล 4.42 ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มทดลอง นักศึกษาแสดงความคิดเห็นสำหรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ โดยด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ เรื่องนวดไทยในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ส่วนใหญ่เป็นความรู้ที่นำไปประยุกต์ใช้ได้จริง เช่น การใช้ในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองเมื่อเกิดอาการปวดเมื่อยที่บริเวณ คอ บ่า ตา และหัวเป็นต้น การเลือกบริการนวดตามความต้องการของตนเอง และการพิจารณาสภาพร่างกายของตนเองเมื่อไปนวด เป็นต้น ด้านเนื้อหา เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้เขียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ บทอ่านของแต่ละบทที่มีความง่ายเหมาะสมสำหรับความสามารถของนักศึกษาชาวจีน ข้อมูลที่ศึกษาและสรุปมีแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ และหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้นั้นเรื่องนวดไทยในสมัยปัจจุบันเป็นหลัก ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ต่างจากหนังสือที่ใช้ในชั้นเรียนคือ หนังสือของชั้นเรียนไม่ค่อยมีการออกแบบ มีแต่ตัวอักษร และมีสีดำเดียว แต่หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีสีสัน ใช้ภาพประกอบอธิบายเนื้อหา และมีคำอ่านสำหรับคำศัพท์ภาษาไทยที่อ่านยาก ช่วยให้ดึงดูดความสนใจของนักศึกษาชาวจีน ด้านภาษา คำศัพท์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์ง่าย จึงเข้าใจความหมายได้ง่าย ส่วนประโยคที่ใช้เป็นประโยคที่ไม่ซับซ้อน และด้านการวัดและการประเมินผล แบบฝึกหัดที่ออกแบบไม่ค่อยยากสำหรับผู้ที่ศึกษาบทเรียนตั้งใจ แต่แบบฝึกหัดมีแต่แบบปรนัย 4 ตัวเลือก ควรเพิ่มรูปแบบแบบฝึกหัดให้หลากหลาย เช่น จับคู่เติมคำ และเลือกถูกผิด เป็นต้น

ภาพประกอบ 35 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย (Implement)

จากภาพประกอบ 35 พบว่า กลุ่มเป้าหมาย (Implement) มีค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจ 4.72 โดยด้านภาษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.83 รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา 4.78 ด้านการวัดและการประเมินผล 4.7 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ 4.68 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม 4.67 ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มทดลอง นักศึกษา แสดงความคิดเห็นสำหรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ โดยด้านภาษา การอธิบายคำศัพท์ภาษาไทย ใช้รูปแบบ “คำศัพท์ภาษาไทย-คำอ่าน-คำแปลภาษาจีน” เช่น “ธรรมชาติ [ท่า-มะ-ชาด] (น.) 自然, 天然” คำศัพท์ที่ใช้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมส่วนใหญ่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน เช่น “ระวัง” “ปลอดภัย” และ “อบอุ่น” เป็นต้น ส่วนประโยคในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ส่วนใหญ่ใช้โครงสร้างประโยคง่าย คือ “ประธาน-กริยา-กรรม” ซึ่งช่วยนักศึกษาชาวจีนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ด้านเนื้อหา หลังศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ได้ประสบการณ์ใหม่เกี่ยวกับการนวดไทย ได้รู้จักและเข้าใจบริการนวดที่หลากหลาย สรรพคุณของน้ำมันสมุนไพร นวดไทยในสังคมปัจจุบัน และแหล่งเรียนรู้เรื่องนวดไทย เป็นต้น ซึ่งเป็นความรู้ที่นอกเหนือความรู้ในชั้นเรียนที่น่าสนใจ ด้านการวัดและการประเมินผล แบบฝึกหัดระหว่างเรียนทำงานง่ายกว่าแบบฝึกหัดหลังเรียน เพราะแต่ละบทเรียนเสร็จแล้วทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนทันที จำเนื้อหาได้ และเนื้อหาของแต่ละบทไม่เยอะมาก แต่แบบฝึกหัดหลังเรียนออกแบบจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งเล่ม เนื้อหาเยอะ จำไม่ได้ และบางข้อสอบค่อนข้างยาก เป็นต้น ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ การศึกษาหนังสือ

อ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ นอกจากได้คำศัพท์ภาษาไทยและความรู้เรื่องนวดไทยแล้ว ที่น่าสนใจคือความรู้ที่เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและเมื่อไปแลกเปลี่ยนที่ประเทศไทย เช่น การผ่อนคลายความเครียดความปวดเมื่อยด้วยตนเอง การนวดหมอนวดไปนวดที่บ้านผ่านแอปพลิเคชัน และการเลือกบริการนวดเมื่อไปท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ประเทศไทย เป็นต้น และสร้างแรงจูงใจต่อการศึกษาวัฒนธรรมไทย และด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้มีองค์ประกอบสมบูรณ์ เช่น ภาพประกอบมีบทบาทอธิบายความหมายของเนื้อหา คำศัพท์น่ารู้มีทุกหน้าเพื่อช่วยให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และใช้สีในการออกแบบ ทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจในการศึกษา เป็นต้น

จากค่าเฉลี่ยแต่ละด้านของกลุ่มทดลองและกลุ่มเป้าหมาย พบว่า 5 ด้านที่ประเมินของ 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยต่างกัน กลุ่มทดลองพึงพอใจต่อด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด และพึงพอใจต่อด้านการวัดและประเมินผลน้อยที่สุด ส่วนกลุ่มเป้าหมายพึงพอใจต่อด้านเนื้อหามากที่สุดและพึงพอใจต่อด้านการออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมน้อยที่สุด เนื่องจากกลุ่มทดลองสนใจประโยชน์ที่ได้รับหลังเรียน เพราะใช้เวลาเรียนค่อนข้างนาน จึงอยากได้ความรู้ที่เรียนแล้วนำไปปฏิบัติจริงได้ แต่แบบฝึกหัดที่ออกแบบมีบางข้อทำยากด้วยเพราะคำถามไม่ชัดและเข้าใจยาก ส่วนกลุ่มเป้าหมายไม่สนใจการออกแบบมากเมื่อเทียบกับด้านอื่น แต่สนใจหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้เรียนแล้วได้ความจริงหรือไม่และความรู้ที่เรียนเป็นความจริงหรือไม่ ดังนั้นความสนใจและความต้องการของนักศึกษาชาวจีน และเครื่องมือที่ผู้วิจัยออกแบบมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาชาวจีนในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

อภิปรายผลการวิจัย

การผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรพิจารณาความสนใจและความต้องการของนักศึกษาชาวจีน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของงานวิจัย เรื่อง **แนวทางการสร้างหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม** (ปราณี ปราบริปู และคณะ, 2560) คือ ควรศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้เรียนในชั้นเรียน ยังควรศึกษาความสนใจและความพร้อมของผู้เรียนที่จะศึกษาให้มีความรู้มากยิ่งขึ้น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างต้นฉบับหนังสือสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาชาวจีนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนวดไทยจากหนังสือเรียนภาษาจีนให้ชั้นเรียนแล้ว และสนใจศึกษาต่อ จึงสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีนสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง **“นวดไทย”** เพื่อเป็นสื่อที่ศึกษานอกเวลาเรียนตามความต้องการและความสนใจของตนเอง

การเรียนรู้ภาษาในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศต้องให้ความสำคัญการเรียนรู้การสอนภาษาไทยและวัฒนธรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันโดยแยกย้ายกันไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wang Yuejia (2025) ว่า การฝึกอบรมนักศึกษาที่มีความสามารถภาษาไทย ไม่เพียงเน้นการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอย่างเดียว แต่ยังต้องเน้นการเรียนรู้การสอนและการอบรมความสามารถทางด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรมไทยมีความแตกต่าง นักศึกษาชาวจีนต้องมีความรู้ความเข้าใจและเคารพวัฒนธรรมไทยและประเพณีไทย ดังนั้น การนวดไทยในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมไทยสอดคล้องกับการฝึกอบรมนักศึกษาชาวจีน เพราะช่วยพัฒนาความรู้ของนักศึกษาชาวจีน และนักศึกษาชาวจีนสามารถเชื่อมโยงกับการนวดของประเทศจีนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้

เรื่องนวดไทยสามารถนำมาเป็นเนื้อหาให้นักศึกษาชาวจีนเรียนได้ง่าย ด้วยประเทศจีนมีการนวด คือ ทูยหนาจีน ซึ่งมีความเหมือนและความแตกต่างกับนวดไทย ความเหมือนคือ ประเทศไทยและประเทศจีนนิยมใช้สมุนไพรในการนวดทั้ง 2 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทยนิยมใช้ ไพล ตะไคร้ ผิวมะกรูด ขมิ้นชัน ใบมะขาม ใบส้มป่อย และการบูร และสมุนไพรอื่น ๆ อีกทั้งหลาย มาใช้เป็นลูกประคบสมุนไพรที่ใช้ผ้าขาวมาห่อเป็นลูกกลมและนึ่งให้ร้อนแล้วใช้บนผิวหนังร่างกาย หรือทำเป็นน้ำมันสมุนไพรผสมผสานกับการนวดเพื่อให้มีประโยชน์ในการลดอาการและการรักษาโรคต่าง ๆ (พระเทพวชิราจารย์ และ นิเวศน์ บวรกุลวัฒน์, 2565) ส่วนทูยหนาจีนเป็นวิธีการผ่อนคลายและการรักษาโรคสำคัญหนึ่งในการแพทย์แผนจีน มีประโยชน์ต่อการผ่อนคลายกล้ามเนื้อเกร็ง ลดอาการบวม ลดอาการเจ็บปวดของกล้ามเนื้อ และเพิ่มภูมิคุ้มกันโรค เป็นต้น แต่เมื่อมีอาการไม่สบายและมีอาการหนักเกินไปนิยมใช้ 艾草 (Ai Cao) หรือ โกฎจุฟาลำพามาช่วยลดความเจ็บปวดของร่างกายหลังการนวด โดยใช้กฎจุฟาลำพามาอบควันบนร่างกาย ซึ่งเป็นวิธีการใช้ความร้อนจากสมุนไพรเพื่อลดความชื้นของร่างกาย หายการติดขัดของเส้นเอ็น กระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต และลดอาการและหายป่วยอย่างรวดเร็ว จนทำให้ร่างกายสมดุล (Yang Taotao และคณะ, 2025)

ความแตกต่างระหว่างนวดไทยและทูยหนาจีนมี 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก คือ การฝังเข็มของประเทศจีน คนจีนนอกจากนิยมใช้กฎจุฟาลำพามาอบควันหลังนวดแล้ว ยังใช้การฝังเข็มมาผสมผสานกัน เพื่อบรรเทาอาการและรักษาโรคที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับ ในงานวิจัยของ Ye Jingjing และ Zhu Jiaxu (2025) กล่าวว่า การรักษาโรคด้วยทูยหนาจีนอย่างเดียวมีผลต่อการแก้การติดขัดในข้อต่อ เปิดเส้นลม กระตุ้นการไหลเวียนของเลือด แต่มีข้อจำกัดคือความสามารถของหมอนวดส่งผลต่อผลการรักษา แต่ผสมผสานการฝังเข็ม

ยังมีประโยชน์ต่อการบรรเทาอาการบวม ลดความชื้นในร่างกาย กระตุ้นการไหลเวียนเลือดในบริเวณข้อต่อ จนบรรเทาอาการเจ็บปวดและอาการเกร็งของข้อต่อ การบรรเทาอาการและหายโรคด้วยทฤษฎีนาจิ้นผสมผสานการฝังเข็มเป็นวิธีที่ดีและปลอดภัย ประเด็นที่ 2 คือ ขั้นตอนการนวด คือ นวดไทยมีขั้นตอนการนวดเริ่มตั้งแต่ปลายเท้าขึ้นไปถึงศีรษะ แต่ทฤษฎีนาจิ้นส่วนใหญ่เริ่มตั้งแต่ศีรษะหรือหลัง เนื่องจากศีรษะมีจุดสำคัญ เช่น ขมับ การนวดศีรษะช่วยคลายประสาทและผ่อนคลายความเครียด ส่วนหลังมีเส้นสำคัญ การนวดหลังช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของเลือด จากนั้นนวดหัวไหล่ แขนมือ และมือ ไปถึง สะโพก ต้นขา และขาที่อ่อนล้า นวดปลายเท้าเป็นขั้นตอนการนวดสุดท้าย (Liu Mingjun และ Sun Wuquan, 2021) ซึ่งมีขั้นตอนการนวดตรงข้ามกับนวดไทย เมื่อนวดเน้นการกดจุด เพราะทฤษฎีนาจิ้นเน้นการรักษาโรคเป็นหลัก ซึ่งต่างจากนวดไทยเน้นการผ่อนคลายร่างกายและจิตใจเป็นหลัก ประเด็นที่ 3 คือ การอบรมหมอนวด ประเทศไทยมีการอบรมหมอนวดอย่างเป็นระบบ เช่น มีโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) ที่เป็นแหล่งกำเนิดของนวดไทยเปิดสอนวิชาหัตถกรรมหรือการนวดแผนไทย โดยอบรมและฝึกฝนผู้เรียนให้มีความรู้เรื่องนวดไทยทางวิชาการและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องการนวด จนได้ใบประกาศนียบัตร และเป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพหมอนวด (พระเทพวัชรจารย์ และ นิเวศน์ บวรกุลวัฒน์, 2565) แต่ประเทศจีนไม่มีการอบรมหมอนวดเหมือนประเทศไทย หมอนวดที่ประกอบวิชาชีพมี 2 ช่องทาง ช่องทางแรกคือการสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยที่สอนการแพทย์แผนโบราณจีนเฉพาะ ซึ่งเป็นความรู้ที่ต้องเรียนในชั้นเรียน ระหว่างการศึกษาศาสนาสามารถสอบและได้ใบประกาศเฉพาะด้านทฤษฎีนาจิ้น หลังจบการศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่โรงพยาบาล (Baidubaike, 2025) ช่องทางที่ 2 คือ การขอเป็นลูกศิษย์ของร้านทฤษฎีนาจิ้น ซึ่งมีหน้าที่ต้องอบรมหมอนวดให้มีฝีมือการนวด แต่ความสามารถของแต่ละร้านต่างกัน และเทคนิคการนวดไม่เหมือนกันหมด เพื่อมีลักษณะเฉพาะของร้านมาดึงดูดลูกค้า และผู้ที่เรียนที่ร้านทฤษฎีนาจิ้นไม่มีใบประกาศ และประเทศจีนไม่มีการสอบเฉพาะสำหรับทฤษฎีนาจิ้น เพราะปัจจุบันนี้ประเทศจีนยกเลิกการสอบและการรับรองใบประกาศนียบัตรของทฤษฎีนาจิ้น ผู้ที่เปิดร้านทฤษฎีนาจิ้นและประกอบอาชีพทฤษฎีนาจิ้นเป็นต้นไม่ได้กำหนดต้องมีใบประกาศนียบัตร (Zhihu, 2022) ดังนั้นผู้ที่ไปรับบริการทฤษฎีนาจิ้นจึงไม่สามารถมั่นใจได้กับร้านทฤษฎีนาจิ้นที่เลือกมีความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านการบรรเทาอาการและการรักษาโรค

นวดไทยเชื่อมโยงกับความรู้อื่น ๆ คำว่า “นวดไทย” รวมถึงการนวดทั่วประเทศไทย ซึ่งมีแหล่งกำเนิดคือวัดโพธิ์ นวดไทยตำรับวัดโพธิ์จึงถือเป็นต้นตำรับของนวดไทย โดยมีลักษณะใช้วิธีการบริหารร่างกายพิเศษมาผสมผสานในขั้นตอนการนวดคือท่าทางของฤๅษีดัดตน มีทฤษฎี

การนวดที่อิงจากแพทย์แผนโบราณคือเส้นประธานสิบและถือเป็นจุดศูนย์กลางของเส้นประสาทต่าง ๆ และมีขั้นตอนการนวดอย่างเป็นระบบครบถ้วน นอกจากนี้ คนไทยนำภูมิปัญญาดั้งเดิมมาดูแลสุขภาพเมื่อเกิดอาการป่วยและอาการเจ็บปวดเป็นต้น การประยุกต์ใช้สมุนไพรเป็นภูมิปัญญาสำคัญหนึ่งของคนไทย เนื่องจากสมุนไพรแต่ละชนิดมีสรรพคุณต่างกันและมีประโยชน์ในการรักษาโรคและบรรเทาอาการต่าง ๆ เช่น ใช้ไพลเพื่อแก้อาการอักเสบ ใช้ตะไคร้เพื่อแก้เวียนศีรษะ และใช้ใบมะขามเพื่อลดอาการบวม แก้อาการคันและบำรุงผิว คนไทยพบว่าการนำสมุนไพรมาใช้ในการนวดจะช่วยให้ได้ผลเร็ว ถูกประคบสมุนไพร ยาหม่อง และน้ำมันสมุนไพรจึงเกิดขึ้นและประยุกต์ใช้ในการนวดโดยเฉพาะถูกคบสมุนไพรได้รับความนิยมมากที่สุด (พระเทพวรชาจารย์ และ นิเวศน์ บวรกุลวัฒน์, 2565)

ผู้เรียนเป็นผู้ที่ช่วยสืบทอดความรู้ มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (กระจ่างศรี ศรีกระจ่าง ผสมทรัพย์ และคณะ, 2565) ว่า ผู้เรียนควรศึกษาความรู้เรื่องนวดไทยอย่างลึกซึ้ง มีกระตือรือร้นในการเรียนเรื่องนวดไทย พัฒนาทักษะการนวดโดยฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และนำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพ เพราะผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้เรื่องนวดไทย ดังนั้น นักศึกษาชาวจีนเป็นกลุ่มหนึ่งที่เรียนความรู้เรื่องนวดไทยเสร็จสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริงระหว่างกระบวนการนี้จะเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ จึงสามารถเผยแพร่ความรู้เรื่องนวดไทยและรักษาความรู้ได้

ข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญด้านการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองและสังคม การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้คนและธรรมชาติ นวดไทยขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมระดับชาติและระดับโลก ซึ่งทำให้คนไทยเกิดความภาคภูมิใจกับวัฒนธรรมของประเทศไทย ให้คนไทยกลับหันมาเรียนนวดไทยและนิยมประกอบวิชาชีพมากขึ้น และส่งเสริมความหลากหลายของวัฒนธรรมทั่วโลก ด้วยผู้เรียนนิยมนำภูมิปัญญาของคนไทยที่ใช้เพื่อดูแลสุขภาพเผยแพร่และแลกเปลี่ยนกัน รวมผู้เรียนคนไทยและผู้เรียนชาวต่างชาติ (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2557)

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเรื่องนวดไทยจึงเป็นความรู้ที่นักศึกษาชาวจีนนิยมเรียนและเหมาะกับการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ เพราะเชื่อมโยงกับหนังสือเรียนภาษาไทยของประเทศไทย ซึ่งเผยแพร่ความรู้เรื่องนวดไทยในอดีต แต่ปัจจุบันนวดไทย

ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ นักศึกษาชาวจีน
จึงควรเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในสังคมปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสร้างเป็นสื่ออื่นที่ผสมเทคโนโลยีหรือใช้มัลติมีเดียในการเรียนการสอนเรื่อง
“นวดไทย” เช่น คลิปวิดีโอ
2. ควรศึกษาและสร้างสื่อเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเรื่องอื่นที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดก
ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้นักศึกษาชาวจีน เพื่อช่วยให้รู้จักเข้าใจวัฒนธรรมไทยที่หลากหลาย

บรรณานุกรม

- Baidubaike. (2025, 31 พฤษภาคม). 保健按摩师职业资格考试.
<https://baike.baidu.com/item/保健按摩师职业资格考试/17906303>
- Global Wellness Institute. (2022). *Wellness Tourism*.
<https://globalwellnessinstitute.org/what-is-wellness/wellness-economy-definitions/>
- Komsit Kieanwatana. (2561). สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโลกและประเทศไทย. วารสารกระแสนวัตกรรม, 19(35), 77-88.
thaijo.org/index.php/cultural_approach/article/view/123953
- Liu Mingjun, และ Sun Wuquan. (2021). 推拿学 (3rd ed.). 中国中医药出版社.
- MGR ONLINE. (2565). พิพิธภัณฑสถานไทย มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในวัดโพธิ์.
<https://mgronline.com/travel/detail/9650000092749>
- Ophelia Yeung, Katherine Johnston, และ Tonia Callender. (2021). 2021 *Global Wellness Economy: Looking Beyond COVID*. <https://globalwellnessinstitute.org/industry-research/the-global-wellness-economy-looking-beyond-covid/>
- Thai PBS. (2563). ศักดิ์ศรีคนไทยสู่มรดกโลก
<https://www.thaipbs.or.th/program/PrideOfThailand/watch/7mfgXN>
- TNN Online. (2565). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประตูละครธุรกิจใหม่ยุคโควิด.
<https://www.youtube.com/watch?v=acZcrij8kWs&list=PLPJ74LBKd876zr605MzRcM713hdRJ7FXb&index=1>
- UNESCO Intangible Cultural Heritage. (2019). *Decision of the Intergovernmental Committee: 14.COM 10.B.37*.
<https://ich.unesco.org/en/decisions/14.COM/10.B.37>
- Wang Yuejia. (2025). 产教融合背景下“泰语+专业”复合人才培养模式探究. 新课程研究, 09, 26 - 28.
- World Tourism Organization and European Travel Commission. (2018). *Exploring Health Tourism*. <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/9789284420209.1>
- Yang Shaoquan, และ Ren Zhiyuan. (2020). 泰语阅读教程 (2) (พิมพ์ครั้งที่ 2.). 世界图书出版广东有限公司.

- Yang Taotao, Zhao Lili, Zhao Zhenning, และ Ma Huisheng. (2025). 温针灸与推拿技术在军队训练所致颈肩腰腿痛康复中的创新应用. 中国军转民, 06, 79 - 80.
- Ye Jingjing, และ Zhu Jiaxu. (2025). 温针灸联合推拿手法对膝关节骨性关节炎患者 膝关节功能的恢复作用. 现代医学与健康研究, 9(8), 106 - 109.
- Zhihu. (2022, 31 พฤษภาคม). 如何学习针灸推拿正骨技术.
https://www.zhihu.com/column/c_1352655954278719488
- กรมศิลปากร. (2551). สมุดภาพโคลงกาพย์ดัดตน. กรมศิลปากร.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2557). มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติประจำปีพุทธศักราช 2557 : พิธีประกาศขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติประจำปีพุทธศักราช 2557 วันอังคารที่ 9 กันยายน 2557 ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2559a). แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรมและงานเทศกาล : มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ. สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2559b). พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 และ อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ค.ศ. 2003. สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2563). นวดไทย ตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2565, 25 เมษายน 2568). การนวดไทย. <https://ich-thailand.org/heritage/detail/6291e5b7978f238e61f77d49>
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2559). คู่มือบริการสุขภาพ.
https://hss.moph.go.th/fileupload_doc_slider/2016-12-08--439.pdf
- กระจ่างศรี ศรีกระจ่าง ผสมทรัพย์, หทัยรัตน์ ทับพร, และ อัครวิทย์ เรืองรอง. (2565). “นวดไทย” คุณค่ามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแพทย์แผนไทย. วารสารเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร.พระนคร, 7(2), 75-84.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2565). โครงการสำรวจเพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ภายหลังการเปิดประเทศไทย (กรกฎาคม-สิงหาคม 2565).
<https://uat-climate.setsocialimpact.com/carethebear/activity/detail/3172>

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2566). การประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย(Thailand Tourism Awards) ครั้งที่ 14 ประจำปี 2566 ประเภทการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.
<https://tourismawards.tourismthailand.org/download/Factsheet-ประเภทการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.pdf>
- คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย. (2551). มาตรฐานวิชาชีพผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย. <https://thai-tmdf.com/download/มาตรฐานวิชาชีพผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย.pdf>
- โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2537). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 9 (พิมพ์ครั้งที่ 6). คณะกรรมการโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน.
- โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2558). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 40.
- จุไรรัตน์ ฉินพาลี. (2563). คุณภาพการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 6(3), 1-14.
- ชัยนันต์ ไชยเสน. (2562). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและนวัตกรรมการพัฒนาอาหารเพื่อสุขภาพสำหรับโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต. *Veridian E-journal, Silpakorn University*, 12(5), 262-282.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 5(1), 7-20.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7.). สุวีริยาสาส์น.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2560). วิจัยการเรียนการสอน. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี ปราบริปู, ปรัชญา ใจภักดี, พรทิพย์ รักชาติ, และ จงกล เกตัมะบุตร. (2560). แนวทางการสร้างหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. , 10(2), 346 - 359.
- ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ, และ พ้า วิไลขำ. (2561). พิพิธภัณฑ: แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารห้องสมุด, 62(1), 43-67.
- ปิยณัฐ สุนทรประเสริฐ. (2561). การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 3.). ธรรมรักษ์การพิมพ์.

พระเทพวิธานจารย์, และ นิเวศน์ บวรกุลวัฒน์. (2565). งานฉลองสมโภชรูปหล่อฤาษีดัดตน 80 ท่า 82 ตน และงานเปิดพิพิธภัณฑ์นวดไทย : มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม. บริษัท โคเวอร์ ครีเอทีฟ จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์. (2557). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม = *Dictionary of Buddhism* (พิมพ์ครั้งที่ 28 (พิมพ์รวมเล่ม 3 ภาค).). สหธรรมิก.

พระมหาสุวัฒน์ ฐานวุฑโฒ, และ นพวรรณ วิเศษสินธุ์. (2562). การจัดการแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เพื่อรองรับประเทศไทย 4.0. วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา 10(1), 149-165.

พระมหาสุวัฒน์ บุญทอง, กฤติยา ถ้ำทอง, และ ชำนาญ เกิดช่อ. (2565). การปรับสมดุลอินทรีย์ 5 ตามธาตุทั้ง 4 ในทางพระพุทธศาสนา. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(2), 760-775.

พระราชปริยัติมุนี, และ พระราชรัตนสุนทร. (2563). งานฉลองนวดไทย มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้. วัดพระเชตุพนฯ.

พราหมณ์ บุรพา. (2556). ฤาษีดัดตน นวดแผนไทย ตำรับวัดโพธิ์. ไทยควอลิตี้.

ภคมน นาสเสวี. (2563). การขึ้นทะเบียน “นวดไทย” เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ตามอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้.

<https://lawforasean.krisdika.go.th/File/files/>

ภูริตา บุญล้อม. (2565). ส่องเทรนด์ Wellness Tourism การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เทียบอย่างไรให้ได้สุขภาพดี. <https://thestandard.co/wellness-tourism/>

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2552). ชุมบริหารและการจัดการการวัดและประเมินผล การศึกษา: เอกสารชุดการสอบ = *Administration and management for educational measurement and evaluation* (พิมพ์ครั้งที่ 8.). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

รวิวรรณ วิโรจน์วรรณ. (2558). คุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

รัตน์ บัณฑิต. (2564). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5.). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2.). นานมีบุ๊คส์.

โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพุทธเสน (วัดโพธิ์). (2566). โรงเรียนเปิดรับสมัครสอนหลาย

หลักสูตร ทุกวันนะคะ.

<https://www.facebook.com/100068429315918/posts/pfbid0RdAEDEuPoeRwTC5Sb2ZpqgoCgim6uoQjHhtfwRWUrKQt4DcwZR4qGEPqFk29BYx8l/?mibextid=HCQPzM>

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร. (2561, 25 เมษายน 2568). โรงเรียนแพทย์แผน

โบราณและการนวดแผนโบราณ. <https://www.watpho.com/th/massage-school>

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. (2561). จารึกวัดโพธิ์.

<https://www.watpho.com/th/inscription>

สาวินี ลีมีโชค. (2557). การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษา:วัดพระเชตุพน

วิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร [ปริญญานินพนธ์ปริญญาดุขฎฐิบัณทิต ไม้ได้ตีพิมพ์].

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). องค์การยูเนสโก

ประกาศขึ้นทะเบียน “นวดไทย” เป็นมรดกรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

ของมนุษยชาติ (*Representative List of the Intangible Cultural Heritage of*

Humanity) <http://bic.moe.go.th/index.php/pages/unesco>

สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ. (2563, 28 มิถุนายน 2568). จารึกวัดโพธิ์ *Epigraphic Archives*

of Wat Pho. [https://www.nat.go.th/mow/th-th/ความทรงจำแห่งโลกในประเทศไทย/](https://www.nat.go.th/mow/th-th/ความทรงจำแห่งโลกในประเทศไทย/รายละเอียด/ArticleId/701)

[รายละเอียด/ArticleId/701](https://www.nat.go.th/mow/th-th/ความทรงจำแห่งโลกในประเทศไทย/รายละเอียด/ArticleId/701)

สุรเทพ อภัยจิตร. (2547). สุขภาพดี ภาษีดัดตน. จักรัษพัฒนา อภัยจิตร ผู้จัดจำหน่าย.

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” มี 3 ท่าน ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ผกาศรี เ็นบุตร รองศาสตราจารย์เกษียณอายุราชการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย รองศาสตราจารย์เกษียณอายุราชการ คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

3. รองศาสตราจารย์ Qiuju Wang คณะภาษาต่างประเทศ วิทยาลัยเตียนฉือมหา วิทยาลัยยูนนาน (Dianchi College of Yunnan University)แ

ที่ อว 8718/201

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

17 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร

เนื่องด้วย นางสาวSimin Ao นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย”” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรง 1) แบบฝึกหัดระหว่างเรียนและหลังเรียน และ2) หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวSimin Ao และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 336 5901

ที่ อว 8718/201

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

17 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย

เนื่องด้วย นางสาวSimin Ao นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย”” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรง 1) แบบฝึกหัดระหว่างเรียนและหลังเรียน และ2) หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวSimin Ao และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 336 5901

ที่ อว 8718/201

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

17 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ Qiuju Wang

เนื่องด้วย นางสาวSimin Ao นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย”” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาพรกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรง 1) แบบฝึกหัดระหว่างเรียนและหลังเรียน และ 2) หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวSimin Ao และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 336 5901

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว 8718/301

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

7 มีนาคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยเดียนฉือ มหาวิทยาลัยยูนนาน

เนื่องด้วย นางสาวSimin Ao นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย”” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- 672007

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบฝึกหัดหลังเรียน 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” และ 3) หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวดไทย” กับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 จำนวน 3 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนมีนาคม 2568 ถึงเดือนเมษายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 336 5901

ที่ อว 8718/320

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 มีนาคม 2568

เรื่อง ขออนุญาตขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยเดียนอู มหาวิทยาลัยยูนนาน

เนื่องด้วย นางสาวSimin Ao นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย”” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรค เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- 672007

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตขอความเห็นชอบ โดยใช้ 1) แบบฝึกหัดหลังเรียน 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย และ3) หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง “นวนิไทย กับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 จำนวน 9 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนมีนาคม 2568 ถึงเดือนเมษายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาต และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 336 5901

ภาคผนวก ค

ใบประกาศนียบัตรผ่านการอบรมหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

SIMIN AO

ได้ผ่านการอบรมออนไลน์ความรู้พื้นฐานด้าน “หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์”
(Ethical Principle to Research Involving Human Subject)

ให้ไว้ ณ วันที่ 08/12/23

(แพทย์หญิงสุรพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ใบประกาศนียบัตรฉบับนี้จะหมดอายุหลังจากวันออกใบประกาศแล้ว 3 ปี

AF19-03-03.1
August, 2023

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชื่อโครงการวิจัย : การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษาชาวจีน เรื่อง "นวดไทย"

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวSIMIN AO

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเลขรับรองโครงการวิจัย : SWUEC-672007

รายการเอกสารที่รับรอง :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณา	ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 25 เมษายน 2567
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2566
3. เอกสารข้อมูลและขอความยินยอมสำหรับอาสาสมัคร	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 1 เมษายน 2567
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 1 เมษายน 2567
5. ประวัติผู้วิจัย	

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยยึดหลักเกณฑ์ตาม Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ได้

วันที่รับรอง : 1 พฤษภาคม 2567

วันที่หมดอายุ : 30 เมษายน 2568

(ลงชื่อ).....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ลิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ชุดสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (ชุดที่ 2)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยจริยธรรมและมาตรฐานการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาคารนวัตกรรม ศ.ดร.สาโรช บัวศรี ชั้น 17

โทร. (02) 6495000 ต่อ 17503, 17506 โทรสาร (02) 2042590

บรรณานุกรม

ประวัติผู้เขียน

